

รายงาน ยกเลิกพ.ร.บ. ปราบการค้าประเวณี เพื่อแก้ปัญหาสังคม

โดย มูลนิธิเอ็มพาวเวอร์
เครือข่ายพนักงานบริการ

27 ธันวาคม 2561

Empower University Press
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเอ็มพาวเวอร์
322 เชียงใหม่แลนด์ถนนช้างคลานเชียงใหม่ 50100

cm.empowerfoundation@gmail.com
www.empowerfoundation.org
badgirls@empowerfoundation.org

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเอ็มพาวเวอร์ เป็นของ มูลนิธิเอ็มพาวเวอร์
(ส่งเสริมโอกาสผู้หญิง) องค์กรชุมชนที่ดำเนินการ โดยและเพื่อพนักงานบริการ
ในประเทศไทย

Empower University Press is a publishing house of
EMPOWER Foundation,
an organization by and for sex workers in Thailand.

รายงานยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี
เพื่อแก้ปัญหายาเสพติด
จัดทำ เพื่อเสนอให้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
วันที่ 27 ธันวาคม 2561

รายงานนี้จะจัดทำขึ้นไม่ได้โดยปราศจากการมีส่วนร่วม
และประสบการณ์ของพนักงานบริการหลายคน

ร่วมเขียน: ชัชลาวัลย์ เมืองจันทร์, ใหม่ จันทรดา, ทันดา เลาว์ลาวัลย์กุล, คุณโมริ
ประสานงาน และบรรณาธิการ: ชัชลาวัลย์ เมืองจันทร์
ออกแบบ และ ศิลป์: คุณโมริ

**รายงาน
ยกเลิกพ.ร.บ ปราบการค้าประเวณี
เพื่อแก้ปัญหาสังคม**

**โดยเครือข่ายพนักงานบริการ
และมูลนิธิเอ็มพาวเวอร์เพื่อเสนอให้
กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์**

27 ธันวาคม 2561

คำนำ

มูลนิธิเอ็มพาวเวอร์ผ่านมาแล้วมากกว่า 14 รัฐบาล ทุกรัฐบาลพูดเหมือนกันว่าจะแก้ปัญหาค่าประเพณีแต่ปัญหายังคงอยู่เหมือนเดิม แนวทางการแก้ไขของทุกรัฐบาลยังคงมุ่งไปที่การลงโทษ จับกุม ด้วยวิธีดั้งเดิม คือ ล่อซื้อ บุกทลาย ซึ่งสิ่งที่ปรากฏคือวิธีการดังกล่าวไม่สามารถแก้ไขปัญหาใดๆได้และกลับสร้างผลกระทบกับพนักงานบริการและครอบครัว หากพนักงานบริการในประเทศไทยมี 300,000 คน พนักงานบริการดูแลครอบครัวอีก 3 คน นั้นแปลว่าคนที่ได้รับผลกระทบคือ 900,000 คน

หน้าที่หลักของพนักงานบริการคือ คอยดูแลคนข้างหลัง ผู้ที่เป็นแรงงานของประเทศและเป็นผู้ที่สร้างแรงงาน ตั้งใจสร้างให้ครอบครัวอยู่อย่างมั่นคงและยกสถานะความเป็นอยู่ของครอบครัวให้ดีขึ้นเข้าถึงสิทธิต่างๆในสังคมได้ เช่น สิทธิการศึกษา สิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร สิทธิด้านสุขภาพและอื่นๆ แต่งานของผู้หญิงกลับถูกมองไม่เห็นคุณค่าเป็นเพียงแค่หน้าที่ที่ต้องกระทำ ผู้หญิงหลายคนต้องเสียโอกาสในชีวิตเพียงเพราะหน้าที่ ที่จะต้องดูแลคนอื่นและผู้หญิงอีกหลายคนในสังคมที่ถูกทิ้งให้เผชิญชะตากรรมพร้อมหน้าที่ที่ต้องดูแล คนในครอบครัวหรือลูก

เรื่องเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องที่ยินยอมพร้อมใจกันเป็นเรื่องส่วนตัว หน้าที่ของรัฐบาลที่เข้ามาเกี่ยวข้องคือการคุ้มครอง การมีกฎหมายที่เอาความผิดคนทำงานบริการทางเพศนั้นเห็นได้ชัดว่า พนักงานบริการกลายเป็นคนขายขบต้องถูกเอาเปรียบจากเจ้านายทำงาน ถูกหักเงิน ถูกบังคับดื่ม การไม่มีอิสระอย่างเต็มที่ ที่จะเลือกหรือปฏิเสธลูกค้าและไม่มีสวัสดิการใดๆ ปัญหาที่มีในทุกระดับทั้งโครงสร้าง ตั้งแต่ระบบเศรษฐกิจ ความเชื่อวัฒนธรรม ที่เบียดขับให้พนักงานบริการออกจากสังคม วิธีการหนึ่งที่จะทำให้พนักงานบริการสามารถกลับเข้าสู่สังคม สิ่งที่สำคัญคือการยกเลิกกฎหมายเอาผิดกับพนักงานบริการทางเพศ “เราต้องการเพียงแค่เป็นแรงงานคนหนึ่งทำงานอยู่ในร้าน”

ทันตา เลาวีลาวัณกุล

สารบัญ

บทที่ 1	ที่มา บทนำ	1 - 5
บทที่ 2	งานบริการในปัจจุบัน	
	สถานบริการในวันนี้	6
	2.1 บ้านสาว	7
	2.2 อะโกโก้	9
	2.3 คาราโอเกะ	12
	2.4 บาร์	13
	2.5 อาบอบนวด	14
	2.6 นวด สปา	15
	<i>สรุป</i>	16
บทที่ 3	ทบทวนที่มา การบังคับใช้และผลกระทบต่อพนักงานบริการทางเพศของ พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณี	
	3.1 ประวัติ พ.ร.บ. ปราบปรามการค้าประเวณีในไทย และความเปลี่ยนแปลงของการเอาผิดค้าประเวณี	17
	3.2 หน่วยงานที่ใช้กฎหมายปราบปรามการค้าประเวณี	24
	3.3 วิธีการใช้ กฎหมายและนโยบายการปราบปรามการค้าประเวณี	25
	3.4 ผลกระทบจากการใช้พ.ร.บ. ปราบปรามการค้าประเวณี	27
	<i>สรุป</i>	30
บทที่ 4	แนวคิดการแก้ปัญหาการขายบริการทางเพศ	
	4.1 แนวคิดถูกกฎหมาย	32
	4.2 แนวคิดผิดกฎหมาย	36
	4.3 ไม่เอาความผิดผู้ขายบริการทางเพศ	38
	<i>สรุป</i>	40
บทที่ 5	ข้อกังวลของสังคม และข้อเสนอแนวทางในการแก้ไข	
	5.1 ข้อกังวลที่สังคมห่วงใย	41 - 44
	5.2 การปฏิรูปธุรกิจภาคบริการ: มาตรการสำคัญที่ควรมี	44 - 45
	สรุป ข้อเสนอแนะ และ ขั้นตอนการดำเนินงาน:	45

บทที่ 1

ที่มา บทนำ

หลักการและเหตุผล

ยีนหนึ่งเป้าหมายขององค์กรเอ็มพาวเวอร์ คือ การที่พนักงานบริการทางเพศต้องไม่มีความผิดทางอาญา คนทำงานบริการทางเพศต้องได้รับการคุ้มครองเหมือนอาชีพทุกอาชีพ จากการทำงานของเอ็มพาวเวอร์กว่า 30 ปี มีพนักงานบริการมากกว่า 50,000 คน ที่เป็นส่วนหนึ่งของเอ็มพาวเวอร์โดยการร่วมกิจกรรมหรือมาใช้บริการที่ศูนย์มีสมาชิกเป็นพนักงานบริการทั้งคนไทย พนักงานบริการ ชาติพันธุ์ที่ส่วนมากมาจากประเทศลุ่มแม่น้ำโขง เช่น ลาว พม่า จีน และกัมพูชา ใน สมาชิกเป็นพนักงานบริการที่ทำงานบริการในลักษณะแตกต่างกันไป เช่น บาร์ อะโกโก้ อาบอบนวด พนักงานบริการที่สนใจจะเข้ามาสมัครที่ศูนย์มักร่วมกิจกรรมที่สนใจเป็นหลัก ทุกคนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงเรื่องกฎหมาย

ในเอ็มพาวเวอร์เริ่มต้นจากกิจกรรมสอนภาษาอังกฤษกับเรียนรู้ถึงการทำงานของพนักงานบริการไปพร้อมๆกัน องค์กรเอ็มพาวเวอร์ได้ทำกิจกรรมให้ข้อมูลเรื่องเกี่ยวกับเอชไอวีให้กับพนักงานบริการในชุมชน เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่สำหรับสังคมไทยในตอนนั้น โดยใช้การแสดงละคร “ฮันนี่บี” และหนังสือนามชีวิต ที่บอกถึงวิธีการป้องกันเอชไอวี ในชุมชนพนักงานบริการ หลังจากนั้นก็ตั้งกลุ่มเรียน กศน. (การศึกษาออกโรงเรียน) โดยมีเป้าหมายในการทำงานคือ ยกเลิกกฎหมายที่เอาผิดการขายบริการทางเพศ ให้พนักงานบริการเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เปิดพื้นที่สร้างการรวมกลุ่มของพนักงานบริการ ทำกิจกรรมกลุ่ม เสริมทักษะองค์ความรู้ ให้พนักงานบริการเห็นคุณค่าของตนเอง เป็นผู้นำครอบครัว เป็นแม่ เป็นลูกสาว ได้เรียนรู้แลกเปลี่ยนข้อมูลในกลุ่มพนักงานบริการจากทั่วโลก

องค์กรเอ็มพาวเวอร์เปิดศูนย์ที่หาดป่าตอง และอีก 6 จังหวัดในภาคเหนือที่จังหวัดตาก อำเภอมะสอย ภาคกลางที่มหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร ภาคอีสานที่จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอุดรธานี ภาคใต้ที่จังหวัดกระบี่ หาดอ่าวนาง ในโครงการที่เกี่ยวข้องกับงานป้องกันเอชไอวีโครงการสิ้นสุดในปี พ.ศ. 2554 ทำให้ศูนย์ได้ปิดตัวลง แต่ยังคงมีแกนนำในพื้นที่ที่สามารถติดต่อประสานงาน ทำกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่องกว่า 30 ปีที่ผ่านมา เอ็มพาวเวอร์ยังคงทำงานรณรงค์เพื่อไปให้ถึงเป้าหมายมาโดยตลอด

ในปี 2559 องค์กรเอ็มพาวเวอร์ได้ทำรายงานคูชานเสนอต่อกรรมการ CEDAW: อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ เพื่อเสนอสถานการณ์การละเมิดสิทธิในปัจจุบันของพนักงานบริการ ในปี พ.ศ. 2560 องค์กรเอ็มพาวเวอร์ส่งตัวแทนพนักงานบริการไปนำเสนอปัญหาการล้อชื่อและไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานทั้งที่พนักงานบริการเป็นลูกจ้างในสถานบริการที่ถูกต้องตามกฎหมาย ถูกเอาผิดแบบเหมารวม (มาตรา 6 มั่วสุมในสถานค้าประเวณี พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณี) เอ็มพาวเวอร์ได้ทำรายงานคูชานไปยังคณะกรรมการว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ หรือคณะกรรมการซีดอว์ (CEDAW) อย่างเช่น กรณีเหตุการณ์บุกจับร้านนวดาอาบอบนวด ที่เกิดขึ้นในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2560 ที่ผ่านมา ประเทศไทยต้องรายงานต่อคณะกรรมการซีดอว์ ซึ่งมีข้อเสนอแนะกับรัฐบาลไทยว่า “ข้อที่ 26. คณะกรรมการกังวลว่าผู้หญิงและเด็กผู้หญิงจำนวนมาก ตกเป็นเหยื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบผ่านการค้าประเวณีในรัฐภาคี และผู้หญิงที่ค้าประเวณีมีความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 แต่ผู้ที่แสวงหาประโยชน์จากผู้หญิงมักไม่ถูกดำเนินคดี คณะกรรมการยังมีข้อสังเกตด้วยความกังวลด้วยว่า พนักงานบริการหญิงมักถูกสันนิษฐานว่า กระทำความผิดฐานค้าประเวณีตามพระราชบัญญัตินี้ และถูกจับกุมและปฏิบัติอย่างดูหมิ่น ในการใช้กำลังรุนแรงบุกเข้าตรวจค้น

สถานบริการ และตกเป็นเป้าในการล่อซื้อของตำรวจ คณะกรรมการยังกังวลอีกกับรายงานที่ว่ามีเจ้าหน้าที่ร่วมมือกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากผู้หญิง รวมทั้งตำรวจที่ฉ้อฉลรีดไถในวงกว้าง คณะกรรมการยังมีข้อสังเกตด้วยว่าผู้หญิงซึ่งทำงานในสถานบริการที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย แต่ในทางปฏิบัติแล้ว กลับไม่ได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายแรงงาน และสวัสดิการทางสังคม ซึ่งคนงานในงานประเภทอื่นได้รับ “ข้อที่ 27. คณะกรรมการเสนอแนะต่อรัฐภาคีดังนี้

- 1) ทบทวนเนื้อหาของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เพื่อลดการผิดทางอาญากับผู้หญิงที่ค้าประเวณี
- 2) แก้ปัญหาการค้าประเวณีที่รากเหง้า และใช้มาตรการที่ออกแบบเฉพาะกลุ่ม เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้หญิงถูกบีบให้เข้าสู่การค้าประเวณี รวมทั้งการเสนอทางเลือกด้านรายได้อื่น ๆ
- 3) สอบสวนและลงโทษบุคคลซึ่งแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการค้าประเวณี รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- 4) ยุติการใช้กำลังรุนแรงในการตรวจค้นสถานบริการโดยยุติการล่อซื้อ และการรีดไถทันที ให้นำตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องกับการกระทำเหล่านั้นมาลงโทษ
- 5) ให้ความช่วยเหลือ พื้นฟู และการปรับตัวเข้ากับสังคม สำหรับผู้หญิงและเด็กผู้หญิงที่ถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการค้าประเวณี รวมทั้งทางเลือกอื่น ๆ สำหรับผู้หญิงที่ต้องการเลิกค้าประเวณี
- 6) ประกันว่าจะมีการบังคับใช้กฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคมกับสถานบันเทิงทุกแห่ง โดยเฉพาะสำหรับผู้หญิงที่เป็นพนักงานของสถานบริการที่จดทะเบียนตามกฎหมาย” มีข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับพนักงานบริการโดยเฉพาะอยู่ 2 ข้อ ซึ่งจะเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญมากในการทำงานต่อไปของเอ็มพาวเวอร์เพื่อติดตามเรียกร้องให้รัฐบาลไทยทำตามต่อไป การที่คณะกรรมการมองเห็นว่าพนักงานบริการมีตัวตนส่งผลในวงกว้างระดับโลกไม่ใช่แค่ประเทศไทย และเป็นการดีที่จะมีการรณรงค์ในระดับนานาชาติต่อไป

สถานการณ์ของพนักงานบริการต้องเปลี่ยนแปลงและประสบกับปัญหาที่เพิ่มมากขึ้น ในช่วงรัฐบาลคณะรักษาความสงบ (คสช.) ปี 2557 เข้ามาเป็นรัฐบาลก็ได้จัดให้มีแผนพัฒนาประเทศ จัดระเบียบต่างๆ ในทุกภาคส่วน เน้นเรื่องความมั่นคงและการปราบปรามทุจริต เมื่อมีการปราบปรามทุจริต คอร์รัปชัน สถานบริการจึงเป็นเป้าหมายหนึ่งที่รัฐบาล คสช. มุ่งเน้นที่จะควบคุมและจัดการ ซึ่งมีนโยบายหลายข้อที่ส่งผลกระทบต่อพนักงานบริการ รายได้ลดลงทำให้ภาระความรับผิดชอบจึงมาตกอยู่ที่พนักงานบริการ ร้านแต่ละร้านจะมีกฎร้านเงื่อนไขทำงานมากขึ้น เช่น มาสายหักเงิน ห้ามหยุดงาน พนักงานบริการจำนวนมากถูกเลิกจ้าง ลอยแพ

มุมมองของสังคมที่มองเปลี่ยนไป คือ ไม่ต้องการเห็นสถานบริการในสังคมอีก สถานบริการกลายเป็นแหล่งอาชญากรรม เห็นได้ชัดเจนว่า รัฐบาล คสช. มีมุ่งเน้นการจัดระเบียบควบคุม ลงโทษ มากกว่าคุ้มครองไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบของพนักงานบริการ คำสั่ง คสช. ดังกล่าวทำให้สถานบริการแบบเดิมลดลง ปรับเปลี่ยนลักษณะสถานบริการไป เช่น บ้านสาวเป็นคาราโอเกะ สปา นวดบอดี แต่จำนวนพนักงานบริการไม่ได้ลดลง ในความเป็นจริงกลับมากขึ้น เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ทำให้ชีวิตของพนักงานบริการยิ่งแย่ลง ทำงานแบบใต้ดินมากขึ้น มีความเสี่ยง ไม่ปลอดภัย ที่สำคัญไม่ได้รับความคุ้มครองใดๆ อำนาจการต่อรองของพนักงานบริการลดลงกับสถานบริการเกรงว่าจะ ตกงาน ยินยอมกฎร้านที่เอาเปรียบเพื่อให้อยู่รอดในสถานการณ์ในปัจจุบัน

จนกระทั่ง รัฐบาล คสช. ที่ให้ทุกหน่วยงานรัฐทำการทบทวนกฎหมายทุกฉบับตามรัฐธรรมนูญ ที่หน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบคือ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในส่วนของกฎหมายปราบปรามการค้าประเวณี ทาง พม. จึงจัดเวที “เพื่อฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อการทบทวนกฎหมาย ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี” ครั้งที่ 1 ในวันที่ 24 เมษายน 2561 กทม. ครั้งที่ 2 วันที่ 28 พฤษภาคม 2561 กทม. ผู้ร่วมประชุมมีทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน แต่พบว่ามีองค์กรที่

ทำงานกับพนักงานบริการและพนักงานบริการมาร่วมในเวทีอยู่น้อยมาก มีกิจการสตรีและครอบครัวภายใต้ กระทรวงพัฒนาสังคมเป็นหน่วยงานตรงที่รับผิดชอบเรื่องนี้

การเข้าร่วมในครั้งที่ 1 นั้น เอ็มพาวเวอร์ได้เสนอกับ สค. ว่ายังขาดเสียงของพนักงานบริการ ต้องมีความเห็นของพนักงานบริการด้วย ในเมื่อกฎหมายนี้มีผลกับชีวิตพนักงานบริการโดยตรง ทีมวิจัยได้เก็บคำตอบทุกความคิดเห็นไปรวบรวม ดังนั้นในครั้งที่ 2 ควรให้มีตัวแทนพนักงานบริการเข้าร่วมแลกเปลี่ยนความเห็นมากกว่านี้แต่ปรากฏว่าในการจัดประชุมครั้งที่ 2 นั้นทางเอ็มพาวเวอร์ไม่ทราบเรื่องใดๆ จึงไม่สามารถไปเชิญชวนหรือรวบรวมความคิดเห็นของพนักงานบริการมาให้กับทางผู้จัดประชุมได้

หลังจากนั้นเอ็มพาวเวอร์ พยายามประสานทาง สค. ถามถึงความคืบหน้าและผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการนี้ ทาง สค. ได้ตอบว่า โครงการนี้ยังอยู่ระหว่างการจัดทำและยังขาดความเห็นอีกหลายภาคส่วน จึงเป็นเหตุผลที่ เอ็มพาวเวอร์ได้จัดทำโครงการนี้เพื่อ ติดตามการทำงาน ผลักดันให้ สค. เสนอปรับแก้ เพื่อยกเลิก พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณี ต่อไป

เนื้อหาในการประชุมในครั้งที่ 1 ได้สร้างความกังวลใจหลายอย่างในการทำงานที่เอ็มพาวเวอร์ได้ทำมา ไม่ว่าจะเป็นทิศทางในการเอาความผิดกับลูกค้า การจดทะเบียนพนักงานบริการจากการจัดระดมความคิดเห็นใน ครั้งที่ 1" วันที่ 24 เมษายน 2561 นั้น รองอธิบดีกรมกิจการสตรีและครอบครัว พูดถึงเรื่อง วัตถุประสงค์การจัดโครงการนี้ขึ้นมาเนื่องจากทาง สค.มีหน้าที่ที่ต้องทำตามกฎหมาย รัฐธรรมนูญ(มาตรา77) กฎหมายคุ้มครองสตรี เป็นหน้าที่หลักของ สค. (สตรีและครอบครัว) ที่ต้องทบทวน แก้ กฎหมายลูกที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณี เป็นหนึ่งในกฎหมายที่ต้องทบทวน ดังนั้นจึงเกิดโครงการนี้

เมื่อดูจากเจตนารมณ์ของกฎหมายนี้แล้วพบว่า ไม่ได้มุ่งเน้นที่การลงโทษ แต่มุ่งคุ้มครองผู้ที่ต้องโอกาสทั้งการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม จึงได้ให้ทบทวน ตามแนวหลัก 4P

- Prevention ป้องกัน ป้องกันไม่ให้เข้าสู่อาชีพนี้
- Protection คุ้มครอง ให้เลิกอาชีพนี้
- Prosecution ดำเนินคดี
- Policy นโยบาย ทำอย่างไรควบคุม แก้ปัญหา การค้าประเวณีให้ได้

ช่วงที่ 2 เป็นการอธิบาย งานวิจัยที่ทางคณะทีมวิจัยกำลังศึกษาอยู่ มุ่งเน้นศึกษากฎหมายการค้าประเวณีของแต่ละประเทศ มีทั้งหมด 8 ประเทศ เยอรมัน เบลเยียม ฝรั่งเศส อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ การศึกษากฎหมายหลายประเทศไม่ได้หมายความว่าประเทศไทยจะรับมาใช้ของประเทศใดประเทศหนึ่ง ต้องใช้หลักการที่ว่า “ไม่เป็นการสนับสนุนเพื่อจัดระเบียบ ปราศจากปัญหา อยู่ร่วมกันได้ โดยไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดี”แบ่งหลักๆออกเป็น 4 ประเภท

- 1) ประเทศที่การค้าประเวณีผิดกฎหมายเช่น ญี่ปุ่นและไทย
- 2) ประเทศที่การค้าประเวณีถูกกฎหมายและมีการควบคุม เช่น เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ เยอรมนี
3. ประเทศที่การค้าประเวณีถูกกฎหมาย แต่สถานการค้าประเวณีผิดกฎหมาย เช่น สหราชอาณาจักร เบลเยียม สิงคโปร์
4. ประเทศที่การซื้อขายบริการผิดกฎหมายแต่การขายบริการถูกกฎหมาย เช่น ฝรั่งเศส และกลุ่มประเทศนอร์ดิก

ซึ่งทิศทางทั่วโลก หมุนไปหมุนมา เพราะว่า บางประเทศเคยถูกกฎหมายกำลังจะกลับมาทำให้ผิด แต่บางประเทศ กำลังจะทำให้ลูกค้าผิดกฎหมาย ซึ่งมีหลายโมเดล ดังนั้น

ช่วงที่ 3 เป็นช่วง ระดมความคิดเห็น ซึ่งฐานคิดให้คิดว่า ตอนนี้ประเทศไทยไม่มี พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณี ให้ทุกคนร่วมกันออกแบบ ว่าจากที่รับฟังตัวอย่างของหลายประเทศแล้วทุกคนอยากให้ประเทศไทยเป็นไปในทิศทางไหน ซึ่งมีคำถามคือ

1. หากการค้าประเวณีถูกรับรองให้ถูกกฎหมายเห็นด้วยหรือไม่

2. ลงทะเบียน พนักงานบริการ ดีไม่ได้อย่างไร ทำแบบไหน และ การจัดเก็บภาษี
3. ปัญหาทางปฏิบัติที่อาจเกิดขึ้นกับระบบทางทะเบียนคืออะไร
4. ลักษณะงานแบบไหน ในร้านหรือ อิสระ ต้องทำยังไง
5. ต้องคุ้มครองอะไรบ้าง เช่น อายุ
6. พนักงานบริการควรได้สิทธิต่าง ๆ เหมือนบุคคลที่ประกอบอาชีพอื่นหรือไม่
7. เงื่อนไขในการทำงาน เช่น ต้องตรวจสอบสุขภาพ อายุ สัญชาติ
8. พนักงานบริการควรได้รับการเยียวยาอย่างไรกรณีลูกค้าไม่จ่ายค่าบริการหรืออื่นๆ

ประเด็นที่ให้ประชุมตอบ

- ส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าไม่ควรมีความหมายเอาผิด คนทำงาน ขยายบริการทางเพศ
- มีคนเสนอว่า ควรทำให้ลูกค้าผิดกฎหมาย
- การลงทะเบียนไม่เห็นด้วย เอ็มพาวเวอร์เสนอว่า เมื่อปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน เราจะเหมือนถูกลงทะเบียนตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานอยู่แล้ว เพียงแต่ต้องบังคับชัดเจน
- ลักษณะงาน ถ้าทำงานในสถานประกอบการ จะถูกบังคับใช้ พ.ร.บ.สถานบริการโดยอัตโนมัติอยู่แล้ว แต่ในกรณีคนที่ทำออนไลน์หรือทำอิสระ กลุ่มนี้ ไม่สามารถควบคุมได้ เพราะว่า ไม่ได้นิยามว่าทำงานอยู่แล้ว ทำให้จริงคือ รมรณรงค์ให้ความรู้ เพื่อให้มีความปลอดภัย
- ในเรื่องเก็บภาษี ทุกคนก็เห็นด้วย เพราะว่า “เราก็ไม่ได้อยากจ่ายส่วยอยู่แล้วและไม่ต้องสร้างอะไรพิเศษ ก็เหมือนทุกอาชีพ คือภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา”
- ในส่วนเรื่องห่วงใยอื่นๆ เรื่อง โรคติดต่อ อายุ ก็สามารถควบคุมได้ โดยให้หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น สด. กระทรวงแรงงานมาจับบทบาทแทน ตำรวจ
- ขอล้วงอีกเรื่อง คือเรื่องแรงงานข้ามชาติ อันนี้ รัฐไทยก็มีนโยบายลงทะเบียน ชี้อประกันสุขภาพ ประกันสังคม ในกรณี ทำในร้านก็ควรเข้าถึงสิทธิ อย่างน้อยแรงงานต้องทำงานโดยปลอดภัย ในส่วนทำอาชีพนี้ได้หรือไม่ ต้องแยกเรื่องนี้มาวิเคราะห์
- ในส่วนของการป้องกันการมาทำงานนี้ โดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก ก็ควรส่งเสริมในแบบเรียน
- เรื่องการถูกแสวงหาประโยชน์ ตรงนี้ ยังมีกฎหมายค้ำมนุษย์ที่สามารถมาใช้ได้อยู่

จากการเข้าร่วมเวทีในครั้งที่ 1 ที่ทาง พม.ได้จัดไปแล้วนั้นได้สร้างความกังวลใจกับพนักงานบริการมาก เนื่องมาจากการที่พนักงานบริการไม่ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น โดยต่อมา เอ็มพาวเวอร์ประสานงานองค์กรเครือข่ายที่ทำงานประเด็นผู้หญิง พนักงานบริการในพื้นที่ต่างๆทั้ง กรุงเทพฯ พัทยา นครพนมเพื่อสิทธิมนุษยชนเข้าร่วมหารือ แนวทางในการมีส่วนร่วมจึงคิดว่าต้องทำรายงานความคิดเห็นของพนักงานบริการต่อ พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณีขึ้นมาเองเพื่อให้ภาครัฐสามารถนำไปใช้ได้และแสดงเจตนาความต้องการมีส่วนร่วมตามหลักรัฐธรรมนูญ ทางเอ็มพาวเวอร์และพนักงานบริการ จึงออกจดหมายเปิดผนึก เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2561 จากชุมชนพนักงานบริการซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงที่กลับไม่ได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมวิเคราะห์ ประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายปราบปรามการค้าประเวณีที่ผ่านมา พวกเราจึงมีความกังวลว่ารายงานความคิดเห็นดังกล่าวที่มีการจัดทำขึ้นนั้น ชุมชนพนักงานบริการยังไม่ได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง การดำเนินการของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ในการจัดทำรายงานครั้งนี้จึงไม่เป็นไปตามหลักการที่บัญญัติตามรัฐธรรมนูญ อีกทั้งปีที่แล้วคณะกรรมการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี(CEDAW committee)มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเรื่อง ขอให้แก้ไข พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ยกเลิกความผิดทางอาญาต่อหญิงใน การค้าประเวณี เรามีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมอย่างมีความหมายของพนักงานบริการเท่านั้นจึงจะทำให้รัฐไทยสามารถที่จะแก้ไข พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ยกเลิกความผิดทางอาญาต่อหญิงในการค้าประเวณีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งรายงานฉบับนี้ ต้องการศึกษาเจตนารมณ์ พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณี ที่มาของกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายว่าในปัจจุบันมีผลกระทบใดต่อพนักงานบริการ กฎหมายสามารถ

แก้ปัญหาค่าประเพณีได้จริงหรือไม่อย่างไร พร้อมเสนอข้อแนวทางการแก้ปัญหานั้น ยื่นอยู่บนความเป็นจริงการอยู่ร่วมกันในสังคม

วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อศึกษาที่มาของ พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเพณี เจตนารมณ์ของกฎหมายจากอดีตจนถึงปัจจุบันเป็นว่าสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้จริงหรือไม่ อย่างไร
- 1.2 เพื่อศึกษานโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหारेื่องการขายบริการทางเพศที่มีหลายรูปแบบ ของรัฐและเอกชนว่าที่ผ่านมามีสามารถแก้ไขได้หรือไม่อย่างไร
- 1.3 เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้นที่เกิดขึ้นจาก พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเพณี และเสนอแนวทางให้พนักงานบริการทางเพศสามารถเข้าถึงสิทธิ ความยุติธรรม

ขอบเขตเนื้อหา

รายงานนี้มีขอบเขตการศึกษาถึงวัตถุประสงค์ ที่มาของเจตนารมณ์ของกฎหมายปราบปรามการค้าประเพณี และกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลกระทบต่อพนักงานบริการ การบังคับใช้จริงของกฎหมายฉบับนี้ และนำเสนอ ปัญหา อุปสรรค แนวทางการแก้ไขปัญหานี้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการใช้และปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเพณี ได้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายหรือไม่ เพื่อรู้ถึงสาเหตุผลกระทบที่เกิดขึ้นกับพนักงานบริการ
2. มีการขับเคลื่อนแก้ปัญหานั้นที่สมमानาน ทั้งการค้าประเพณีและการค้ามนุษย์
3. มีแนวนโยบายในการแก้ไขปัญหานั้นซึ่งผ่านการระดมความคิดเห็นจากพนักงานบริการ

บทที่ 2

งานบริการในปัจจุบัน

ในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา เอ็มพาวเวอร์เห็นความเปลี่ยนแปลงหลายประการในงานบริการทางเพศของไทย ผู้ขายบริการทางเพศเป็นแรงงานย้ายถิ่น มักจะไม่ทำงานในบ้านเกิดตนเอง ส่วนใหญ่ย้ายจากจังหวัดข้างเคียงและมาจากภาคอื่น ๆ ตามจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ๆ มีทั้งกลุ่มพนักงานบริการที่เป็นคนไทย กลุ่มชาติพันธุ์ และแรงงานข้ามชาติ นอกจากนี้ปัจจุบันยังมีผู้ชายและกะเทย ที่เข้ามาขายบริการทางเพศในสถานบริการเพิ่มมากขึ้นด้วย

สถานบริการต่าง ๆ ที่เป็นพื้นที่ทำงานได้แก่ บ้านสาว อาบอบนวด บาร์ อะโกโก้ และคาราโอเกะ อาบอบนวด สปาพริตตี้ พื้นที่สาธารณะต่าง ๆ เช่น ริมถนน สถานบริการที่มีรูปแบบแตกต่างกัน ลักษณะการจ้าง เงื่อนไขการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง

มุมมองของสังคมที่มองเปลี่ยนไป คือ ไม่ต้องการเห็นสถานบริการในสังคมอีก สถานบริการกลายเป็นแหล่งอาชญากรรม เห็นได้ชัดเลยว่า รัฐบาล คสช. มุ่งเน้นการจัดระเบียบควบคุม ลงโทษ มากกว่าคุ้มครอง ไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบของพนักงานบริการ คำสั่ง คสช. ดังกล่าวทำให้สถานบริการแบบเดิมลดลง ปรับเปลี่ยนลักษณะสถานบริการไป เช่น บ้านสาวเป็นคาราโอเกะ สปาอบบอดี้ แต่จำนวนพนักงานบริการไม่ได้ลดลง ในความเป็นจริงกลับมากขึ้นเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ทำให้ชีวิตของพนักงานบริการยิ่งแย่ลง ทำงานแบบใต้ดินมากขึ้น มีความเสี่ยง ไม่ปลอดภัย ที่สำคัญไม่ได้รับความคุ้มครองใด ๆ อำนาจการต่อรองของพนักงานบริการลดลงกับสถานบริการเกรงว่าจะ ดกงาน ยินยอมกฎร้านที่เอาเปรียบเพื่อให้อยู่รอดในสถานการณ์ในปัจจุบัน

สถานบริการในวันนี้

วันนี้ภาพการขายบริการทางเพศในสังคมไทยไม่ได้มีแต่แม่เล้าและแมงดาเช่นในอดีต หากแต่ปรากฏภาพของสถานบริการที่มีความหลากหลาย เช่น บาร์ คาราโอเกะ อะโกโก้ สปา อีกทั้งคนทำงานมีทั้งผู้หญิง กะเทย ผู้ชาย เข้ามาเป็นพนักงานบริการ ในสถานบริการก็มีพนักงานตำแหน่งอื่น ๆ เพิ่มไม่ซ้ำมีแค่เจ้าของกับพนักงานบริการเท่านั้น ยังมีคนเชียร์แขก มามาซัง พนักงานเสิร์ฟ ที่เกี่ยวข้องกับพนักงานบริการ สถานบริการต่าง ๆ ในอดีตเปลี่ยนจากที่มีผู้หญิงมานั่งโชว์ในตุ๊กตะจก ให้แขกนักเที่ยวเลือกจากรูปถ่าย เปลี่ยนจาก "บ้านสาว" เป็นร้านคาราโอเกะ อาบอบนวด หรือแม้แต่สวนนวดแผนไทย กลุ่มพนักงานบริการที่ไปหาลูกค้าในผับ บาร์ ข้างถนนต่าง ๆ รวมไปถึงผู้หญิงที่ทำงานอิสระผ่านทางโลกออนไลน์ พนักงานบริการบางคนทำงานในหลายรูปแบบในเวลาเดียวกัน เปลี่ยนงานไปทำในลักษณะอย่างอื่นเพิ่มเติม อาจจะหาพนักงานบริการเกิดองค์ความรู้กลุ่มเหล่านี้ได้กลายเป็นมืออาชีพที่มีความชำนาญเฉพาะด้านตามความถนัดของตน ซึ่งมีสถานบริการ 7 รูปแบบ คือ บ้านสาว อะโกโก้ คาราโอเกะ บาร์ อาบอบนวด สปา ทำงานอิสระ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 บ้านสาว

ปัจจุบันบ้านสาวเป็นสถานบริการที่มีจำนวนลดลงมาก ปัจจุบันบ้านสาวจะเปิดในชุมชนแต่กระจายไปไม่กระจุกตัว ไม่ได้อยู่ติดกันไปทั้งหมดอย่างแต่ก่อน บ้านสาวที่เปิดร้านอยู่ดูภายนอกเหมือนไม่เปิดร้าน แต่จะเป็นที่รู้จักของลูกค้าเก่าที่เคยมาแล้วเท่านั้น ส่วนใหญ่ลูกค้าจะเป็นลูกค้าประจำ บ้านสาวเดิมส่วนใหญ่ได้ปรับเปลี่ยนลักษณะร้านไปเปิดเป็นลักษณะเหมือนร้านคาราโอเกะ มีตู้เพลงแต่มักจะไม่มีการร้องเพลง จะร้องคาราโอเกะไม่ได้จริง หรือบางร้านสามารถร้องได้ก็มีเพลงไว้ให้เลือกร้องจำนวนไม่มาก มักเปิดเพลงเพื่อฟัง สร้างบรรยากาศร้านให้ไม่เงียบเกินไป การเปิดเพลงเปิดผ่านตู้เพลงหยอดเหรียญ หากลูกค้าอยากฟังอะไรก็จะเอา

เหรียญไปเปิดเพลงให้ ถ้าเปิดแค่ 1-2 เพลงร้านก็มักจะไม่เก็บเงินแต่ถ้าเปิดหลายเพลงติดต่อกันหลายเพลงก็จะเก็บเงิน ถ้าลูกค้าร้องคาราโอเกะก็จะเก็บเงินหรือลงบิลทุกเพลงในร้านจะมีเครื่องดื่มขายแต่ไม่มีให้เลือกมาก ส่วนใหญ่จะมีเบียร์และมิกเซอร์บ้าง หรือน้ำอัดลมเท่านั้นพอให้นั่งดื่มติดหน่อย ร้านไม่ได้เน้นไปที่การขายเครื่องดื่ม ใช้เพื่อให้ลูกค้าดื่มระหว่างเลือกผู้หญิง บางครั้งลูกค้าอยากคุยกับผู้หญิงก่อน ในร้านจะมีโต๊ะสักหนึ่งโต๊ะให้ลูกค้านั่ง

บ้านสาวเป็นสถานบริการที่เปิดมานานมาก มักจะเป็นบ้านเดี่ยวหรือห้องแถว ลักษณะเหมือนบ้านมาก หากมองเผิน ๆ จะไม่รู้ว่าเป็นบ้านสาว ข้างในร้านก็ไม่ได้ตกแต่งอะไร จะมีโต๊ะเก้าอี้ให้พนักงานนั่ง มีตู้เย็นแช่เครื่องดื่มไว้ขายบ้างแต่ไม่ได้เยอะมากเหมือนบาร์หรือคาราโอเกะอย่างมากจะมีแช่น้ำอัดลมติดหน่อยกับเบียร์ลิโหรือเบียร์ข้างไม่ถึง 10 ขวด ลูกค้าจะเรียกร้านตามชื่อเจ้าของร้านแทนชื่อร้านไปเลย ไม่มีป้ายชื่อร้าน ป้ายไฟแต่อย่างไร เปิดบริการในสองช่วงเวลา กลางวัน 11.00 น.- 19.00 น. และช่วงกลางคืน ตั้งแต่เวลาประมาณ 19.00-05.00 น. บางครั้งมีลูกค้าใช้วิธีการโทรศัพท์มาที่ร้าน เจ้าของก็เรียกผู้หญิงมาให้ ส่วนใหญ่ต้องเป็นลูกค้าประจำและสนิทสนมในระดับหนึ่ง ถึงจะมีเบอร์โทรของเจ้าของร้านได้ และผู้หญิงที่ทำงานก็ต้องรู้จักด้วย ไม่อย่างนั้นผู้หญิงจะไม่ออกไปเพราะกลัวอันตราย

พนักงานในร้านจะไม่มีเงินเดือนไม่มีสวัสดิการใด ๆ ให้พนักงาน ถ้ามาทำงานก็ได้เงิน ไม่มากก็ได้เงิน เมื่อได้ลูกค้าจะแบ่งค่าตอบแทนคนละครึ่งกับเจ้าของร้าน มีกฎอยู่บ้างแต่ไม่มาก เวลาเข้ามาทำงาน จะมี 2 ช่วง เวลา 13.00 – 19.00 น.หรือในบางร้าน 19.00-01.00 น. เวลาปิดก็จะมีกรับไปตามลูกค้าบ้างในแต่ละวัน หากมีลูกค้ายังอยู่ก็สามารถรับเลื่อนได้ประมาณ 1 ชม. ในร้านไม่มีพนักงานในตำแหน่งอื่น มีแค่พนักงานบริการอยู่กันแค่เจ้าของร้านเท่านั้น พนักงานบริการในร้านส่วนใหญ่มีหลากหลายทั้งคนไทย ขาดิพันธุ์ แรงงานข้ามชาติ ช่วงอายุก็ตั้งแต่ 20-40 ปี เมื่อลูกค้าเลือกก็จะออกไปทำงานข้างนอก

แต่พอมาถึงในรัฐบาล คสช. เจ้าหน้าที่เข้มงวด เข้ามาตรวจในร้านอย่างละเอียด บ้านสาวหลายร้านนำตุ๊กตาคาราโอเกะที่ถูกต้องมีใบลิขสิทธิ์ทุกอย่างถูกต้องมาติดตั้ง เพื่อลดปัญหาเวลาเจ้าหน้าที่ลงตรวจ เจ้าของสถานบริการมีการปรับตัวไปตามสถานการณ์ความเข้มงวดของภาครัฐ ดังนั้นสถานบริการจะมีการเปลี่ยนแปลงเวลาเปิดปิด หรือกติกาต่าง ๆ ความเข้มงวดของเจ้าหน้าที่ก็เป็นเหตุผลที่เจ้าของสถานบริการใช้ในการตั้งเงื่อนไขทำงาน ปัญหาในส่วนพนักงานบริการที่พบคือเรื่องนโยบายของรัฐที่มีการเข้มงวดเป็นระยะ ทำให้ต้องย้ายที่ทำงานหรือไม่ได้ทำงานเลยในช่วงที่มีเจ้าหน้าที่แจ่งมาที่เจ้าของร้าน การแก้ปัญหาโดยการขอความร่วมมือในการเปิดปิดร้านตามคำสั่งทำให้พนักงานบริการขาดรายได้ ต้องเสี่ยงกับอันตรายที่ต้องเจอลูกค้าด้วยตนเอง ไม่ได้มีเพื่อนในร้านหรือเจ้าของร้านเห็น ในกรณีของอ้อย (นามสมมติ) ต้องไปอยู่ที่โรงแรมในช่วงที่เข้มงวด ร้านให้ปิดและไม่ให้นั่งในร้าน “ตอนนั้นรู้สึกอึดอัด กังวลและกลัวไปหมด เพราะถ้าโรงแรมหรือใครมาเห็นอาจแจ่งความมาจับหรืออะไรไม่รู้” เธอจึงตัดสินใจย้ายไปทำงานที่จังหวัดอื่นที่ไม่เข้มงวดดีกว่า เพราะมีรายได้ที่ชัดเจนกว่าการมานั่งหลบหรือย้ายไปมาแบบนี้

บ้านสาวมีเงื่อนไขทำงานไม่มาก ใครก็สามารถมาทำงานได้ ไม่มีข้อจำกัดเรื่องของรูปร่างอายุ สัญชาติ ภาษา และเวลาทำงาน ในปัจจุบันด้วยภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ค่าใช้จ่ายสูง ก็พบว่าผู้หญิงมานั่งทำงานในร้านตอนดึก ๆ เพื่อหาเงินใช้จ่ายในช่วงที่ต้องใช้เงินเยอะ เช่น เปิดเทอม เทศกาลวันหยุดยาว สงกรานต์ ต้องเดินทางกลับบ้านเกิด ทำใบอนุญาตทำงาน ในส่วนแรงงานข้ามชาติก็จะพบว่าผู้หญิงมานั่งทำงานในบ้านสาวมากขึ้น เนื่องจากบ้านสาวด้วยความที่เป็นด่านแรก ค่าใช้จ่ายในการจ่ายให้เจ้าหน้าที่ในการดูแลให้สามารถเปิดร้านได้ ทำให้ผู้หญิงมีที่ทำงานก็ต้องจ่ายสูงมาก ในส่วนนี้ก็เป็นภาระที่ตัวผู้หญิงด้วยเช่นกัน สถานการณ์ในการมาทำงานเพื่อหาเงินเป็นช่วง ๆ

จะเห็นได้ว่าเป็นบ้านสาวจากอดีตจนถึงปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก จากลักษณะของร้านที่ต้องปรับไปตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นนโยบายไหน ปัจจุบันมุ่งเน้นเรื่องการควบคุมเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อยู่เป็นประเด็นเดียว บ้านสาวมักเป็นเป้าหมายแรกในการควบคุม เพราะมีการให้บริการทางเพศโดยตรงที่สุด ไม่ต้องมีการมาดื่ม

มาร้องเพลง เพียงแต่มาคุย มองตาถูกใจ ลูกค้าคุยกับเจ้าของร้าน พนักงานบริการก็ออกไปได้เลย พนักงานบริการสามารถเลือกไปหรือไม่ไปก็ได้ จากนั้นนโยบายความเข้มงวดจากที่บ้านสาวสามารถทำงานในร้านได้เลยก็ไม่สามารถทำได้อีกต่อไป พนักงานบริการต้องออกไปที่โรงแรมกับลูกค้าที่นอกร้าน จนมีถึงยุคที่เข้มงวดขึ้นว่าต้องแสดงให้เห็นว่าบ้านสาวเป็นสถานบริการชนิดไหน ร้านต้องปรับภาพลักษณ์ลักษณะให้เป็นร้านคาราโอเกะให้มากขึ้น เป็นการอ้างได้ว่าไม่ได้เป็นสถานค้าประเวณีไม่มีการร่วมเพศในร้าน เป็นร้านคาราโอเกะ แสดงความชัดเจนของลักษณะของร้าน แต่ในการทำงานลักษณะก็ คือ บ้านสาว

2.2 อะโกโก้

การเดินอะโกโก้ในระยะเริ่มแรก ไม่มีเสาโลหะหุ้มโครเมียม เป็นอุปกรณ์การเดินที่สำคัญอย่างเตี้ยวนี้ จนกระทั่งต้นทศวรรษที่ 1980 (ราว พ.ศ. 2523 หรือหลังจากนั้น) มีการนำเสาเตี้ยอะโกโก้ จากมอนทรีออล แคนาดา ต่อมาใน พ.ศ. 2547 ที่เชียงใหม่ เจ้าหน้าที่ทำการรื้อเสาอะโกโก้ ออกจากบาร์ด้วยเหตุผลว่า เสาอะโกโก้ทำให้ดูไม่สุภาพ และไม่เหมาะสมกับเมืองเชียงใหม่ ที่เป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรมของดินแดนล้านนา (มูลนิธิเอ็มพาวเวอร์, 2558: 28)

ปัจจุบันร้านอะโกโก้ที่มีอยู่จะเป็นร้านที่มีความเก่าแก่ เปิดมานาน ที่ตั้งจะอยู่ในโซนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จะไม่มีผู้หญิงออกมาเรียกลูกค้าให้เข้ามาดูโชว์ เหมือนกับที่ถนนพัฒนาพงศ์ที่มีร้านอยู่เรียงรายติด ๆ กันหมด ท่าเลที่ตั้งก็จัดว่าอยู่ในโซนท่องเที่ยวที่มีชาวต่างชาติเดินผ่านไปผ่านมาเยอะ และใกล้ ๆ กับร้านก็มีที่พักโรงแรมมากมาย จึงมีชาวต่างชาติเดินผ่านไปมา

ภายในร้านอะโกโก้ด้านในตรงกลางจะมีเวทียกพื้นสูงมีหลายระดับแบ่งตามความสูงของพนักงาน และมีเสาสำหรับเต้นโชว์ มีเก้าอี้ล้อมรอบฟลอร์เต้น มีมุขโหลสำหรับนั่ง จะเน้นไฟส่องไปที่เวทีเต้น ร้านจะไม่ได้ตกแต่งอะไรมาก เพราะว่าในร้านจะมีมืด เน้นไปที่ไฟแสงสี ที่เวทีเป็นหลัก ไม่มีอาหาร มีแต่เครื่องดื่ม ในร้านจะมีห้องน้ำรวมไม่แยกชายหญิง ลูกค้า หรือพนักงาน มีห้องพนักงานสำหรับเปลี่ยนเสื้อผ้ามีล็อกเกอร์ที่ล็อกกุญแจไว้เก็บของใช้ส่วนตัว พนักงานเต้นหลังจากเปลี่ยนชุดทำงานแล้วก็ต้องมาเข้าคิวเต้นตามฟลอร์ที่กำหนด ในร้านจะมีพนักงานเสิร์ฟทุกคนเป็นผู้หญิง มีมาฆ่าขังหรือที่ผู้หญิงเรียกแมมีหน้าที่เชียร์ลูกค้า บาร์จะมีหน้าที่ทำเครื่องดื่มให้ลูกค้า แคชเชียร์ดูแลเรื่องการคิดเงินต่าง ๆ ทั้งบิลลูกค้า ค่าดื่มพนักงาน ลูกค้าจะเข้ามาในร้านได้โดยไม่ต้องเสียค่าเข้า บางคนเดินเข้ามาดู ๆ แล้วออกไปจากร้าน ถ้านั่งจะมีการเข้าไปถามขายเครื่องดื่ม ในระหว่างที่เต้นโชว์พนักงานบนฟลอร์ก็จะหันหน้าเข้าหาลูกค้าที่นั่งอยู่รอบฟลอร์ การเต้นก็จะเต้นเบา ๆ เกมเช็กชี ยิงเวลาทีลูกค้า มองมาเพื่อสร้างความสนใจกับลูกค้า ชุดที่พนักงานใส่ก็จะมีตามวัน เช่น วันศุกร์ เป็นระบายสีขาว ชุดแบบนี้เหมาะที่จะเต้นแบบน่ารัก ชุดแบบลาย ๆ เป็นสี ก็เต้นแบบเช็กชี ที่ร้านไม่ได้บังคับให้เต้นท่าไหนเป็นพิเศษ แต่ยืนนิ่ง ๆ ไม่ได้ ทุกคนแต่งหน้าค่อนข้างจัด สีปาก สีตา ชัดเจนมาก เพราะด้านในมืด แต่งไม่เข้มจะสู้แสงไฟไม่ได้ หน้าจะดูจัดไป

นอกจากนี้ในร้านจะมีระฆังอันใหญ่ที่ลูกค้าสามารถตีเพื่อเลี้ยงดื่มพนักงานบนฟลอร์เต้นทุกคน เวลาที่มีลูกค้ามาตีระฆัง จะมีเสียงปรบมือของพนักงานบนฟลอร์ บางครั้งถ้าลูกค้ามาเป็นกลุ่มก็จะมีเสียงเฮตามมา คนที่ได้ดื่มจะเป็นพนักงานที่เต้นอยู่บนฟลอร์เต้นเท่านั้น หรือถ้าลูกค้าบอกกับมาว่ามาให้พนักงานเต้นทุกคน เมื่อได้ดื่มพนักงานจะพากันเดินมาชนแก้วเพื่อการขอบคุณ พนักงานจะผลัด กันเต้นโดยแบ่งเป็นรอบ ๆ รอบละสามเพลง พอจบจากฟลอร์กลุ่มถัดไปก็จะขึ้นเต้น กลุ่มที่ลงจาก ฟลอร์ก็จะเดินเข้าไปหาลูกค้าเพื่อชวนคุยและขอดื่ม รายได้ของพนักงานเต้นจะได้เป็นค่าดื่มต่อแก้ว แก้วละ 60 บาท (เมื่อลูกค้าซื้อดื่มให้พนักงานดื่มทางร้านจะหักไป)

การออกไปกับลูกค้ามีกระบวนการตัดสินใจและการหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจ พนักงานคนหนึ่งบอกว่า “ในกรณีลูกค้าประจำเราจะรู้ว่าลูกค้าเป็นอย่างไร ถ้าเป็นลูกค้าไม่ดี ก็จะบอกต่อเพื่อนว่าอย่าไป ถ้าเป็นลูกค้าใหม่อย่างน้อยก็ต้องคุยกันก่อนไปข้างนอก ใต้คุ้ยใต้ถลกกันก่อน ดูท่าทางใจดีรีเปลา เมามากรีเปลา ที่พักหรือโรงแรมที่จะไปไกล เป็ลยวรีเปลา แต่โดย

หลักก่อนไปอย่างน้อยก็ต้องบอกเพื่อนว่าไปที่ไหน จะกลับมาร้านอีกรึเปล่า หรือถ้าเป็นลูกค้า เพย์บาร์แบบ long time คือเหมาทั้งคืนไปเลย พนักงานจะถามเยาะกับลูกค้า เช่น ชื้ออะไร มาจากประเทศไหน พักที่ไหน โรงแรมอะไร บ้านหรือคอนโด อยู่กับใคร ตรงนี้มองว่าสำคัญมาก จะทำให้รู้สึกปลอดภัย การทำงานแต่ละอย่างมีความง่ายยากต่างกัน เราต้องดูแลตัวเองให้ ปลอดภัยก่อนเอาเงิน” ข้อดีอีกอย่างที่พนักงานบอกคือ “เราสามารถเลือกปฏิเสธลูกค้าได้ หาก เราเคยแล้วเราไม่ชอบ หรือลูกค้าหยาบคาย เมามาก เราปฏิเสธไม่ไปไม่ได้ ไม่ต้องถูกตัดเงินหรือ ทำผิดอะไร เรามีหน้าที่ทำเป่าตี๋ม เป่าอ้อฟ แต่เป่าอ้อฟก็มีผลต่อการตัดสินใจ เช่น เหลือเวลา ทำงานอีกสามวันแต่ยังขาดเป่าตี๋ม การทำเป่าอ้อฟถ้าไม่ชอบลูกค้ามาก ๆ ก็ไม่เอา แต่ก็เกี่ยวใน บางครั้งเพราะกฎบาร์เรื่องเป่าตี๋มก็เป็นเรื่องที่ยังคับและทำให้เกิดปัญหาเหมือนกัน เพราะถ้ามี อาการเมาเวลาไปกับลูกค้าหรือเดินทางกลับบ้าน จะเกิดความเสี่ยงในการเดินทาง เสี่ยงกับ อุบัติเหตุได้”

ในส่วนของเงื่อนไขและกฎระเบียบในการทำงาน ในร้านอะโกโกก็มีพนักงานหลายตำแหน่ง คือ พนักงานเต้น พนักงานเสิร์ฟ แคชเชียร์ พนักงานต้อนรับ บาร์เทนเดอร์ มามาซัง แต่ละ ตำแหน่งมีเงื่อนไขการทำงานแตกต่างกันไป (ดูตารางที่ 2.1) คือ พนักงานในแต่ละตำแหน่งจะมี และไม่มีเงินเดือน

ตารางที่ 2.1 เงื่อนไขการทำงานตามตำแหน่งงานในร้าน

ตำแหน่ง/ เงื่อนไข	มามาซัง	พนักงาน ต้อนรับ	พนักงาน เสิร์ฟ	พนักงานเต้น รับเงินเดือน	พนักงานเต้น ไม่รับเงินเดือน
เงินเดือน	มี	มี	มี	มี	ไม่มี
ประชุมร้าน	มี	มี	มี	มี	มี
เป่าตี๋ม	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	มี	มี
เป่าอ้อฟ	ไม่มี	ไม่มี	มี	มี	ไม่มี
เวลาเข้าออก งาน	มี	มี	มี	มี	มี
หักเงิน	มี	มี	มี	มี	มี
กฎห้าม	มี	มี	มี	มี	มี
ประกันสังคม	มี	มี	มี	มี	ไม่มี
ทำใบอนุญาต ทำงาน	มี	มี	มี	มี	มี

จะเห็นได้ว่าในร้านอะโกโกก็มีกฎระเบียบหรือที่เรียกกันว่า “กฎเหล็ก” ที่เหมือนกันกับร้าน อะโกโก อื่น ๆ เหมือนกัน เช่น จะมีการออกกฎหมายย้ายร้าน ถ้าไปทำร้านอื่นแล้วไม่สามารถ กลับมาทำงานร้านเดิมได้อีก หรือถ้าจะกลับมาทำต้องจ่ายเงินเพื่อเข้ามาทำงาน กฎร้านส่วนใหญ่มาจากเจ้าของร้านที่มองว่า พฤติกรรมบางอย่างของพนักงานบริการมักเป็นปัญหากับทาง ร้าน เช่น มาสาย หยุตงาน กฎบางอย่างเกิดจากตัวของพนักงานบริการเอง เช่น มีเรื่องทะเลาะวิวาท ทำให้ต้องมีกฎให้ต้องห้ามดื่มเหล้าจนขาดสติ ค่าปรับหากทะเลาะวิวาท

ในช่วงหลังที่เศรษฐกิจไม่ดี ลูกค้าไม่เยอะ เกิดกฎขึ้นมาใหม่ออย่างหนึ่ง คือ ถ้าพนักงาน นัดลูกค้าไปเที่ยวนอกเวลางาน เช่น เป็นวันหยุด หรือตอนกลางวัน หรือไปกินข้าวบ้าง ถ้าไปเจอ ข้างนอก พนักงานต้องเอาเงินมาจ่ายค่าบาร์ 5,000 บาท หรือให้ออกจากงาน นอกเสียจากมี เหตุผลว่าคนที่เราไปด้วยนอกเวลางานไม่ใช่ลูกค้าแต่เป็นแฟนที่กำลังคุยกันหรือคบกันอยู่ อย่าง ที่พนักงานคนหนึ่งเล่าว่า “จริง ๆ แล้ว ไม่ใช่แค่เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ บางครั้งลูกค้าเห็นเราคุย สนุกก็มักจะชวนไปกินข้าว ไปเที่ยวด้วยในตอนกลางวัน” แต่กฎนี้เหมือนจะไม่มีแล้ว เพราะว่า

พนักงานหลายคนบอกว่า ไม่เกี่ยวกับการทำงาน เราเป็นเพื่อนกันไปเที่ยวตอนกลางวัน ไม่ได้เกี่ยวกับทางร้าน กฎนี้เลยเหมือนกับว่าหายไปเองไม่ได้มีการมาบอกยกเลิกหรือยังไ้ แต่คล้าย ๆ ว่า ถึงมีคนเห็นก็ไม่มีใครเอามาบอกทางร้าน เพราะทุกคนก็ไม่เห็นด้วยกับการที่ต้องมาจ่ายค่าบาร์ที่หลัง

2.3 คาราโอเกะ

คาราโอเกะมี 2 รูปแบบ แบบแรก เป็นแบบโอเพ่นแอร์ คือเป็นลักษณะเปิดไม่ติดแอร์ในร้าน ส่วนใหญ่จะอยู่รอบ ๆ เมืองออกไป บริเวณถนนวงแหวนรอบ 2 ร้านจะตั้งห่าง ๆ กัน เว้นระยะ ในร้านจะมีตู้คาราโอเกะหยอดเหรียญ ตรงกลางเป็นห้องโถง มีหลาย ๆ โต๊ะ บางร้านอาจจะมีห้องวีไอพี 2-5 ห้อง ที่ติดแอร์ ร้านคาราโอเกะโอเพ่นแอร์มักจะอยู่ติด ๆ กันเป็นโซน ๆ ในร้านมีพนักงานที่ไม่มีตำแหน่งหลัก ร้านหนึ่งจะมีพนักงานอย่างน้อย 3 - 10 คนขึ้นไป พนักงานในร้านจะทำงานทุกอย่าง เช่น เสิร์ฟ รับผิดชอบต่อ และดูแลลูกค้าเวลาร้องเพลง รายได้จะให้เป็นรายวันวันละ 300 บาท และมีในส่วนค่าตอบแทนอื่น ๆ คือ ค่าดื่ม ค่าชั่วโมงในการดูแลลูกค้าเป็นรายชั่วโมง ถ้าไม่มีลูกค้าก็จะมีรายรับเป็นค่าจ้างรายวัน บางร้านอาจมีอาหารด้วยแต่จะไม่มาก จะมีแม่ครัวอยู่หลังร้าน ผู้หญิงก็ต้องเสิร์ฟด้วย บรรยากาศในร้านก็จะมืด ๆ มีตู้คาราโอเกะ เวลาจะร้องเพลงใช้เหรียญ 10 บาทหยอดและเลือกเพลงในสมุดเพลง ถ้าไม่มีเหรียญก็จะเขียนลงไป在必ิล เพลงละ 10 บาท นั่งข้างนอกจะไม่มีค่าห้อง แต่ถ้ามีห้องวีไอพีจะมีค่าชั่วโมงห้องคาราโอเกะ และบังคับให้มีพนักงานเข้าไปดูแล 2 คนที่ลูกค้าต้องจ่ายต่างหากจากค่าห้อง อาหารและเครื่องดื่มจ่ายตามบิล พนักงานจะไปข้างนอกกับลูกค้าในเวลางานไม่ได้ ต้องรอเลิกงานก่อน ส่วนใหญ่ลูกค้าจะคนเดียวหรือกลุ่มเล็ก ๆ ไม่เกิน 4-5 คน

เห็นได้ว่า คาราโอเกะโอเพ่นแอร์ จะมีกฎไม่มากเพราะขนาดร้านที่มีขนาดเล็ก การจัดการไม่ได้มากอะไร พนักงานบริการมีไม่มากไม่ได้มีการบริการทางเพศในเวลางาน ความกังวลเรื่องที่จะมีเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบไม่มาก ตำแหน่งงานในร้านก็ไม่มีมาก ทุกคนทำงานเหมือนกัน จึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการทำงานเท่าใด จะมีปัญหาเหมือนอะโกโกบ้างเรื่อง แย่งลูกค้า เช่น ลูกค้าประจำมักจะเรียกพนักงานบริการคนเดิมที่ลูกค้ารู้จัก สนทนสนม มานั่งมากกว่า เกิดการหมั่นไส้ ไม่ชอบกันบ้างว่าได้นั่งอยู่คนเดียว หรือแย่งลูกค้ากันเวลาที่ใครขาดงานก็จะดึงความสนใจไปให้ได้ ครึ่งต่อไปลูกค้าจะได้เปลี่ยนมาเลือกไปนั่งแทนคนเดิม ดังนั้นคนใหม่ ๆ ที่เพิ่งมาทำงานมักก็จะได้ไม่ได้นั่ง ร้านต้องปรับมาใช้ระบบคิวให้พนักงานบริการในร้านได้นั่งทุกคน การสร้างความสนทนสนมกับลูกค้าเป็นเรื่องสำคัญมากในการทำงาน พนักงานบริการในร้านเองก็แบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ไป แต่ด้วยความร้านมีขนาดเล็กก็จะรู้จักกันทุกคน

คาราโอเกะแบบที่สอง เป็นคาราโอเกะวีไอพี ร้านจะมีแต่ห้องวีไอพีใหญ่ ๆ หลายขนาดมากกว่า 5-20 ห้อง ห้องจะมีหลายขนาดหลายแบบ ส่วนใหญ่จะตั้งในตัวเมืองเชียงใหม่ โซนท่องเที่ยวเป็นหลัก ใกล้ไนท์บาร์ซ่า กระจายทั่วไปรอบ ๆ ในตัวเมือง ถนนเส้นติดแม่น้ำปิงเดินทางสะดวก ร้านจะมีขนาดใหญ่ ในคาราโอเกะวีไอพีจะมีพนักงานหลายตำแหน่ง พนักงานเสิร์ฟ เบลบอย มามาซัง ผู้จัดการ แม่บ้าน แม่ครัว คนขับรถ ผู้หญิงนั่งตริ่งค์ โดยผู้หญิงจะนั่งในห้องวีไอพีให้บริการดูแลลูกค้า ชงเครื่องดื่ม โดยทั่วไปคาราโอเกะวีไอพี มักจะให้ลูกค้าเปิดเมมเบอร์ หรือเป็นสมาชิก ซึ่งมีกำหนดว่าจะได้เหล้ากับเครื่องดื่มและลดราคาห้อง พนักงานที่ทำงานในร้านคาราโอเกะจะมาแต่งหน้าแต่งตัวที่ร้าน ซึ่งจะมีช่างแต่งหน้าทำผมของที่ร้านจ้างมาให้ และให้ผู้หญิงจ่ายเงินเดือนละ 500 บาท หรือจะแต่งมาเองก็ได้ แต่ร้านก็บังคับให้ต้องจ่าย บางร้านจะมีการบังคับซื้อชุด เข้าชุดในวันสำคัญด้วย เช่น ลอยกระทง คริสต์มาส วาเลนไทน์ ฯลฯ พนักงานไม่มีเงินเดือนหรือสวัสดิการ ผู้หญิงจะได้รับจากค่าดื่ม ค่าชั่วโมงในห้องวีไอพี การจ่ายเงินจะจ่ายในตอนสิ้นเดือน แต่ร้านจะหักตามกฎหมายของร้าน ซึ่งแต่ละที่ก็ไม่เหมือนกัน

พนักงานในร้านมีหลายตำแหน่ง ผู้จัดการจะมีอำนาจสูงสุดในร้าน รองลงมาที่ดูแลพนักงานบริการโดยเฉพาะจะเป็นมามาซัง ลักษณะจะดูแลเป็นกลุ่ม ๆ เช่น มามาคนนี้ ดูแลน้องกลุ่มนี้ทั้งหมด 6 คน พนักงานบริการจะเป็นคนเลือกมามาซังเองว่าจะอยู่กับมามาซังคนไหน มามาซังจะคอยช่วยทุกเรื่องทั้งเรื่องการแต่งตัว ป้อนลูกค้าให้ ช่วยกันในกลุ่มให้ทุกคนได้ดื่ม

ตามเป้า พนักงานบริการคนไหนไม่มีมาฆ่าจะทำงานยาก ไม่มีใครคอยเชียร์ลูกค้าให้ มาฆ่าซึ่งจะได้เงินหักเปอร์เซ็นต์จากค่าตี้มของพนักงานบริการในกลุ่ม แต่ภาระที่ต้องรับผิดชอบ คือ เป้าตี้ม ต้องทำยอด ดังนั้นมาฆ่าจะทำทุกอย่างที่ทำให้มีลูกค้ามาใช้บริการ เช่น โทรศัพท์ตามลูกค้าเก่า ให้พนักงานบริการไปนั่งตี้มตามร้านใหญ่ ๆ ที่มีลูกค้าเยอะแล้วชวนมาเที่ยวต่อที่คาราโอเกะ จ้างรถตุ๊กตุ๊กให้พาลูกค้ามาส่งจะให้ค่าน้ำ (ค่าน้ำคือเงินที่ฆ่ามาฆ่าซึ่งให้คนขับถ้าพาลูกค้ามาเที่ยวที่คาราโอเกะได้ ประมาณคนละ 500 ต่อลูกค้าหนึ่งคน)

ร้านมีเงื่อนไขการทำงานมาก ไม่ต้องตรวจภายในและตรวจเลือด แต่บังคับเป้าตี้ม พนักงานจะได้ตี้มละ 80 บาท เข้างานไม่เกิน 2 ทุ่ม เลิกงานตี 5 ถ้าลูกค้านั่งอยู่กลับก่อนจะไม่ได้ค่าตี้ม ต้องนั่งจนกว่าลูกค้าจะกลับ ถ้าไม่มีลูกค้า มาฆ่าซึ่งจะต้องทำยอด นอกจากนี้ ก็ต้องดูแลลูกค้า ในกรณีจะออกไปกับลูกค้า ส่วนใหญ่มาฆ่าซึ่งจะเป็นคนดูแล เก็บเงินไว้ให้ หากมีปัญหาอะไร มาฆ่าซึ่งจะรู้ว่า เราไปกับลูกค้าคนไหน มาฆ่าซึ่งเหมือนกับคนที่คอยดูว่าลูกค้า ที่เราจะไปด้วยดีไม่ดียังงี้ ใจไวใจได้รีไปเล่า ทำงานโดยนั่งตี้มดูแลลูกค้าซงเหล้า กดเพลง ให้ในห้อง แต่มาฆ่าซึ่งจะดูแลเฉพาะคนที่ตัวเองดูแล จะมีการแบ่งเด็กว่าใครอยู่กับมาฆ่าซึ่งคนไหน กฎเหล็กของคาราโอเกะวีไอพีแต่ละที่ก็ไม่เหมือนกัน แต่ส่วนใหญ่จะคล้าย ๆ กัน เช่น ห้ามขาดวันสำคัญ หักวันละ 1,500 บาท ขาดประชุมครั้ง 500 บาท ค่าทำผมเดือนละ 1,000 บาท เข้างานไม่เกิน 2 ทุ่ม ถ้ามาสายเกินนาทีละ 5 บาท เป็นต้น

ปลา (นามสมมติ) เคยทำงานในคาราโอเกะวีไอพีอยู่ 2-3 ปี ก่อนจะย้ายที่ทำงาน เล่าถึงลูกค้าที่มาเที่ยวในร้านคาราโอเกะวีไอพีว่า “ลูกค้าในคาราโอเกะวีไอพี ลูกค้าส่วนมากจะเป็นคนที่มั่งมีฐานะ เพราะว่าราคาสูงมาก จะประมาณ 5,000-20,000 บาท ไหนจะต้องมีเปิดเมมเบอร์และยังต้องซื้อเหล้านอกที่มีราคาสูง มิกเซอร์ก็ค่อนข้างแพง ค่าห้อง ค่าชั่วโมงพนักงานดูแล อีกกลุ่มที่เข้ามาเที่ยว คาราโอเกะวีไอพีจะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ส่วนใหญ่เป็นชาวจีน เกาหลี ในร้านบางครั้งจ้างครูมาสอนภาษาจีนให้พนักงานไว้สื่อสารเบื้องต้น เป็นการบังคับเรียน และจะถูกหักเงินเป็น ค่าเรียน ถึงไม่เรียนก็ต้องจ่าย แต่ก็มาสอนไม่นานเพราะพนักงานไม่ค่อยได้ไปเรียนบางครั้งทำงานถึงเช้า ไม่มีแรง” ซึ่งลูกค้าในปัจจุบันมีชาวต่างชาติ เช่น จีน เกาหลี ที่มาเที่ยวแบบเป็นกลุ่มทัวร์ เหม้าห้องวีไอพีใหญ่ ๆ บางครั้งเหม้าทั้งชั้น ต้องมีพนักงานบริการทำงานในห้องเพื่อดูแลลูกค้า 20-30 คน พนักงานบริการต้อง กิน ตี้ม กับลูกค้า ลูกค้ามักจะให้พนักงานบริการตี้ม เต้นให้ดู และมักจะให้ทิปเป็นจำนวนมาก พนักงานบริการต้องใช้เทคนิคหลายอย่างเวลาถูกให้ตี้มมาก ๆ ออม (นามสมมติ) “เราก็กินเหล้าจากแก้วแล้วคายไปที่ขวดเบียร์ จะดูเหมือนเรากินเหล้าแล้วกินเบียร์ตามแต่จริงเรากายทิ้งในขวดเบียร์”

งานคาราโอเกะ ทั้ง 2 แบบ กฎการทำงานแตกต่างกันมาก กรณีคาราโอเกะวีไอพี เงื่อนไขทำงานจะสูงกว่า อาจจะเป็นเพราะจำนวนพนักงานบริการในร้านมีมากกว่า ทางร้านต้องการที่จะควบคุมพนักงานให้ชัดเจนแตกต่างจากคาราโอเกะ จำนวนลูกค้าที่มีมากกว่าที่สำคัญมาเป็นกลุ่มใหญ่ จอมเหม้าห้องมาเป็นทัวร์ ทางร้านก็กังวลถ้าไม่มีพนักงานมาดูแลลูกค้า การบริการ การแต่งตัวต่าง ๆ ดังนั้นร้านคาราโอเกะวีไอพีจึงบังคับให้ซื้อชุด แต่งหน้า ทำผมที่ร้าน เพราะต้องการให้เป็นแบบที่ร้านต้องการ ซึ่งต่างจากร้านคาราโอเกะโอเพ่นแอร์ที่ มีพนักงานในร้านน้อยกว่า ลูกค้าไม่ใช่กลุ่มใหญ่ การทำงานก็เหมือนกันหมด จึงไม่จำเป็นต้องมีกฎอะไรมาก เห็นได้ชัดว่าระดับความสัมพันธ์มีความสำคัญในการต่อรองของพนักงานบริการ ความสัมพันธ์ที่ไม่ซับซ้อนเจ้าของร้านกับลูกจ้างโดยตรงสามารถต่อรองได้โดยตรงได้เลย แต่กรณีคาราโอเกะวีไอพีนั้นมีระดับความสัมพันธ์ที่มากกว่า เจ้าของร้าน ผู้จัดการ มาฆ่าซึ่ง พนักงานบริการ พนักงานเสิร์ฟ กฎร้านต่าง ๆ อาจจะเป็นการควบคุมในระดับ ๆ ต่าง ๆ ด้วย ดังนั้นการต่อรองของพนักงานบริการจึงยากกว่า

2.4 บาร์

บาร์มักจะถูกเรียกว่าโซนที่มีบาร์จำนวนหลายร้าน รู้จักในชื่อ Bar Beer Center บาร์เป็นที่นิยมของลูกค้าชาวต่างชาติอย่างมาก มีพนักงานมาทำงานที่บาร์ จำนวนมาก มีพนักงานถูกจ้างให้ไปเที่ยวกับลูกค้าฝรั่งจำนวนมาก บาร์จึงมักจะมีในจังหวัดท่องเที่ยวที่มีชาวต่างชาติจำนวนมาก เช่น พัทยา ภูเก็ต เชียงใหม่ อุตรดิตถ์

โซนบาร์เบียร์มีลักษณะเป็นบาร์ล้อมรอบกว่า 20 ร้าน ร้านที่สังเกตเป็นร้านที่อยู่โซนตรงกลาง เป็นลักษณะร้านแฟลต มีทางเดินตรงกลางมีโถ๊ะพูล 2 โถ๊ะ มีบาร์อยู่ข้างทั้งสองด้าน ร้านจะตกแต่งด้วยธงชาติประเทศต่าง ๆ มีโทรทัศน์เปิดช่องดนตรี ที่เปิดเพลงต่าง ๆ ทิ้งไว้ ในส่วนเพลงจะเปิดจากคอมพิวเตอร์เปิดในยูทูปส่วนใหญ่ จะมีไฟกระพริบอยู่รอบ ๆ ร้าน ในร้านจะมีพนักงานบริการประมาณ 2-10 คน ส่วนใหญ่จะเป็นคนไทย ในบาร์จะมีตำแหน่ง 3 ตำแหน่ง แคชเชียร์ที่คอยเก็บเงินทำบิลอยู่ด้านในเคาน์เตอร์ พนักงานในเคาน์เตอร์ (เคาน์เตอร์คือคนที่ทำหน้าที่เตรียมของแช่ของสิ่งของเปิดร้านเฝ้าเคาน์เตอร์รับออเดอร์ออกของปิดร้าน) และพนักงานนั่งดริงค์ ทำหน้าที่เสิร์ฟรับออเดอร์เก็บโถ๊ะ ลักษณะงานจะมีการบริการเครื่องดื่ม ลูกค้าจะเข้ามาสั่งดื่ม เล่นพูล พุดคุยเล่นเกมสกับพนักงาน พนักงานบริการจะเข้าไปดูแลลูกค้าและขอดื่มจากลูกค้า กรณีออกไปข้างนอกกับลูกค้า ลูกค้าต้องจ่ายค่าบาร์เรียกว่าเพย์บาร์ออกไป 400-500 บาท "เหมือนเป็นค่าเสียเวลาให้กับทางร้านที่ลูกค้ามาพาพนักงานในร้านออกไป ปกติพนักงานต้องทำงานให้กับทางร้าน" จากการสัมภาษณ์เจ้าของบาร์เกี่ยวกับการขอดื่ม ใหญ่เล่าว่า "ดื่มที่ร้านเราดื่มอะไรก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นเบียร์หรือน้ำผลไม้เราได้ค่าดื่มหมด วันไหนไม่ยากดื่มเบียร์ก็ได้ กินน้ำส้มแทน ลูกค้าเค้าให้ดื่มเราแล้ว เราเลือกดื่มอะไรก็ได้เองเลย" ลูกค้าที่มาเที่ยวที่บาร์

ในการทำงานในบาร์มีกฎระเบียบหรือเงื่อนไขในการทำงานที่แตกต่างกันในแต่ละบาร์ แต่โดยหลัก ๆ แล้ว ก็จะมีคนที่ทำงานตามตำแหน่งดังนี้ คือ แคชเชียร์ พนักงานในเคาน์เตอร์ พนักงาน นั่งดริงค์ ซึ่งบางร้านพนักงานในเคาน์เตอร์และแคชเชียร์อาจเป็นคนเดียวกัน หรือบางร้านก็ให้พนักงานนั่งดริงค์มาทำหน้าที่พนักงานในเคาน์เตอร์แทนในบางครั้งก็พนักงานประจำไม่ว่าง โดยจะได้ค่าจ้างเป็นวัน 150บาทต่อวัน ส่วนในตำแหน่งแคชเชียร์บางร้านก็เป็นเจ้าของที่ทำหน้าที่เอง แต่ถ้าเป็นร้านขนาดใหญ่ก็มักจะจ้างคนอื่นมาทำแทนทั้งสองตำแหน่ง ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 ตำแหน่งและเงื่อนไขการทำงานในบาร์

ตำแหน่ง	หน้าที่	กฎร้าน	สวัสดิการ
แคชเชียร์	เก็บเงิน ทำบิล	ทำงาน 18.00 น.- 1.00 น. มีเงินเดือน 4,500-6,000 บาท	มีประกันสังคม
พนักงานในเคาน์เตอร์	เปิดร้านทำความสะอาด เช็กสต็อกสินค้าในร้าน สั่งของเตรียมแช่ขาย อยู่ในเคาน์เตอร์ลักษณะงานเหมือนบาร์เทนเดอร์ ปิดร้าน (บางครั้งบางร้านทำตำแหน่งแคชเชียร์ด้วย)	ทำงาน 18.00 น.- 1.00 น. มีวันหยุด 2 วันต่อเดือน มีเงินเดือน 4,500 – 6,000 บาท	มีประกันสังคม
พนักงานนั่งดริงค์	รับออเดอร์ ดูแลลูกค้า คอยเล่นพูล เล่นเกม เก็บโต๊ะ (สามารถเพย์บาร์ได้)	เวลาทำงานไม่มี แต่ปกติเจ้าของร้านให้เข้าร้านไม่เกิน 21.00 น. ไม่มีเงินเดือน ค่าดื่มได้รับ 40% เจ้าของร้านได้ 60% ดื่มละ 50 บาท วันหยุด 2 วัน/เดือน จ่ายค่าบาร์ 400-500 บาท วันถัดไปมาเบิกค่าบาร์ได้ครึ่งหนึ่ง	ไม่มีประกันสังคม

เงื่อนไขการทำงานของบาร์แต่ละร้านจะไม่เหมือนกัน แต่ส่วนมากพนักงานนั่งดริงค์มักจะเหมือนกันหมดทุกบาร์คือไม่มีเงินเดือน แต่บางร้านมีเงื่อนไขคือทำงานก่อน 19.00 น. มีค่าดื่มให้คนละ 100 บาท เงื่อนไขการทำงานมีการเปลี่ยนแปลงตลอดตามสถานการณ์

2.5 อาบอบนวด

ร้านอาบอบนวดคืออาคารสมัยใหม่ขนาดใหญ่คล้ายโรงแรม โดยทั่วไปมักมีหลายชั้นและมีห้องมากกว่า 50 ห้อง มีการจ้างพนักงานจำนวนหลายร้อยคนและแบ่งช่วงเวลาทำงานเป็นกะ มีการจัดพื้นที่เป็นส่วนให้พนักงานนั่ง บางที่มีการกันเป็นห้องกระจกให้ลูกค้ามองทะลุและเลือกพนักงาน ลูกค้าจะเข้าห้องและพนักงานเพื่อให้พนักงานให้บริการอาบ นวด และบริการอื่นๆ ตามที่ตกลงกัน ร้านอาบอบนวดมีป้ายในภาษาไทยและไม่ค่อยพบป้ายภาษาอังกฤษ ลักษณะทั่วไปมักแตกต่างอย่างชัดเจนกับโรงแรมคือไม่ค่อยมีหน้าต่าง ร้านอาบอบนวดอยู่ภายใต้พ.ร.บ. สถานบริการซึ่งไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นอยู่ที่ดีหรือสิทธิของพนักงาน โดยทั่วไปร้านอาบอบนวดมักพบตามตัวเมืองขนาดใหญ่ และร้านอาบอบนวดมีเป็นครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อปี 1920 (พ.ศ. 2463) โดยเลียนแบบมาจากการอบ นวด และอาบ ของตรกิ จำนวนร้านอาบอบนวดเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากในช่วงที่กองทัพญี่ปุ่นเข้ามาประเทศไทยในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2

ในการทำงานจะมีคนมาสอนทำงานให้ก่อนทำงานจริง สอนการดูแลลูกค้า การนัดเบื้องต้น อาบน้ำ เวลาทำงานจะได้เงินเป็นรอบที่ทำงานเสร็จหรือบางร้านจะให้ในวัน ต้องรับเงิน ค่าตอบแทนวันต่อวัน พนักงานอาบอบนวดส่วนใหญ่ไม่มีเงินเดือน เข้างานเวลาประมาณ 11.00 น.ถึงเที่ยงคืน ถ้าทำงานครบ 5 รอบสามารถรับเงินแล้วกลับบ้านก่อนได้ หรือไม่กลับจะนั่งทำงานต่อก็ได้

เงื่อนไขการทำงานส่วนใหญ่อาบอบนวดหลายๆร้านจะเหมือนกัน คือ ไม่มีประกันสังคมให้ พนักงาน เจ้าของสถานประกอบการมักจะอ้างว่าเป็นการจ้างทำของ กฎอื่นๆเช่น หักมาสาย 50 บาท ขาดงานวันหยุดเทศกาล(สงกรานต์ ปีใหม่ ลอยกระทง ฮาโลวีน) 1,000 บาท ขาดประชุม 500 บาท ส่งผลตรวจเลือดทุกเดือนไม่ส่งหักเงินวันละ 500 บาท จนกว่าจะส่งผลตรวจ

2.6 นวด สปา

นวดแผนโบราณเป็นตึกหลายชั้น มีพนักงานมากถึง 200 คน หรืออาจเป็นร้านเล็กๆ มีพนักงานเพียง 4-5 คน พนักงานไม่ต้องมีเงื่อนไขเรื่องหน้าตา รูปร่างหรืออายุ มีป้ายบอกชื่อร้านทั้งภาษาไทยและอังกฤษ ถึงแม้จะมีร้านนวดบางร้านที่ให้บริการทางเพศ แต่ไม่ได้หมายความว่าร้านนวดทุกร้านจะให้บริการทางเพศเสมอไป ในบางร้านอาจมีการให้บริการทางเพศเต็มรูปแบบหรือให้บริการทางเพศบางส่วน แต่ส่วนมากแล้วพนักงานจะออกไปกับลูกค้าเพื่อให้บริการข้างนอก พนักงานในร้านนวดทุกแห่งจะต้องมีใบประกาศนียบัตรการนวดไทยที่ออกให้โดยรัฐบาล และร้านนวดสามารถจดทะเบียนกับกรมสาธารณสุข แต่การจดทะเบียนของร้านนวดไม่ได้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นอยู่ที่ดี หรือสิทธิของพนักงาน ทั้งนี้การนวดแผนไทยโบราณมีมาอย่างยาวนานกว่า 2,000 ปี และการนวดไทยไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อความพึงพอใจทางเพศ

ในกรณีนวดสปา ฟรีดี นวดแบบนี้จะเน้นคัดคนที่ทำงาน คือ สวย หุ่นดี ลักษณะเป็นบ้าน ไม่มีป้ายบอก หรือมีป้ายร้านเล็ก ลูกค้ามักเป็นลูกค้าบอกต่อกันไป ผ่านทางโซเชียล เช่นไลน์ เฟสบุค ให้บริการนวดตัว นวดน้ำมัน ผู้หญิงจะไม่ใส่เสื้อผ้าในเวลานวด แต่ลูกค้าห้ามแตะต้องตัวพนักงาน หรือแล้วแต่ตามตกลงระหว่างพนักงานกับลูกค้า พนักงานจะได้เงินเป็นรอบๆ รอบละ 1000-4000 บาท ไปลูกค้าข้างนอกตกลงต่างหากไม่เกี่ยวกับทางร้าน ห้ามออกไปในเวลางาน

2.7 ทำงานอิสระ พื้นที่สาธารณะ

ปัจจุบันมีพนักงานบริการจำนวนมากที่ทำงานผ่านออนไลน์ ติดต่อลูกค้าทางเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน โดยส่วนใหญ่พนักงานที่ทำงานออนไลน์มักจะผ่านงานในสถานบริการมาก่อนแล้วขยับมาทำงานออนไลน์โดยใช้ฐานกลุ่มลูกค้าประจำที่ตนเองรู้จัก บอกต่อกัน ขยายฐานลูกค้าไปเรื่อยๆ ซึ่งปกติจะทำงานกับลูกค้าประจำเท่านั้น เพื่อความปลอดภัยหลายๆอย่าง ในส่วนพนักงานบริการที่ทำงานในพื้นที่อิสระ เช่น ข้างถนน โชนใกล้ๆคลับ บาร์ มักจะเป็นพนักงานที่ทำงานในบาร์บริเวณใกล้เคียงอยู่แล้วยืนหรือนั่งกับเพื่อนหรือคนเดียว รอลูกค้าเดินเข้ามาหากเองจะไม่เรียกลูกค้าต่อรองกันแล้วไปโรงแรมใกล้ ถ้าเป็นที่ลับก็จะไปเปิดโต๊ะ เหมือนเป็นลูกค้าไปเที่ยว รอลูกค้าหักหรือบางทีก็ไปคุย ตีกับลูกค้าก่อน แล้วค่อยพูดคุยกดกลงไปโรงแรมกัน ถ้าร้านปิดก็จะมารอแถวหน้าร้าน แล้วคุยกัน ดกลงได้ไปโรงแรม

ตาราง 2.3 แนวทางการจ้างงาน และการรับค่าตอบแทนในสถานบริการ

วิธีการ	รายละเอียด
การสมัครงาน	โดยปกติผู้หญิงรับข้อมูลจากผู้อื่นบอกและมีป้ายประกาศติดไว้ เช่น "รับสมัครสาวสวยอายุ 18 ปีขึ้นไป หลายตำแหน่ง รับประกันรายได้ต่อเดือน 20,000 - 30,000 บาท" บ้างครั้งเพิ่ม"ที่พักพร้อมอาหาร" การโพสต์บนโซเชียลมีเดีย เช่น การโพสต์บนเว็บไซต์ของร้าน หรือในหน้าธุรกิจอื่นๆ งานบริการนี้ไม่มีการรับสมัครในกรมจัดหางาน เมื่อเข้าไปสมัครงาน จะถูกสัมภาษณ์ก่อน เช่น ชื่อ อายุ บัตรประจำตัวประชาชน หรือ บัตรแรงงานข้ามชาติ ประสพการณ์การทำงาน ผู้จัดการหรือนายจ้างจะอธิบายการทำงานของร้าน เช่น อธิบาย - เวลาเปิดทำการ - ส่วนแบ่งค่าตี๋ม และเป้าในการทำงาน (โบนัสสำหรับทำได้มากกว่าเป้าเป็นต้น) - ถ้าพนักงานมีหน้าที่ไปกับลูกค้า ผู้จัดการหรือเจ้าของจะบอกในตอนนั้น (รายละเอียดอยู่ด้านล่าง) - การจ่ายเงินรายวัน หรือการจ่ายเป็นเงินเดือน - อธิบายกฎของร้าน ถ้าสมัครในอาบอบนวด ต้องเปิดหน้าอก และล่าตัว ให้ตรวจดู (ถ้าหน้าท้องลายจากการคลอดลูก จะได้รับอัตราค่าจ้างที่ต่ำกว่า) เมื่อผ่านจะต้องมาทดลองทำงานฟรี 3 วันก่อน ถ้าผ่านทดลองงานและต้องการทำงานต่อ ในกรณีคนไทย บ้างร้านจะต้องกรอกฟอร์ม เพื่อทำประกันสังคมถ้าเป็นแรงงานข้ามชาตินายจ้างจะต้องแจ้งให้กรมจัดหางาน บ้างร้านใช้เครื่องสแกนนิ้วมือพนักงาน เพื่อบันทึกการเข้า ออกงานของพนักงาน แต่ถ้าสถานบริการนั้นมีการจดทะเบียนสถานบริการ ทางร้านจะต้องส่งประวัติพร้อมรายนนิ้วมือทั้ง 10 นิ้วให้กับตำรวจ ส่วนร้านอื่นถ้ามีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไปจะต้องส่งรายชื่อให้กับกรมสวัสดิการคุ้มครองแรงงาน
การรับเงินค่าตอบแทน	ค่าส่วนแบ่งจากเครื่องตี๋มมีการบันทึกไว้ การตรวจการตั้งครรภ์ การตรวจ STI / HIV (ถ้าไม่ตรวจไม่สามารถรับเงิน) มีหักเงินเป็นค่าปรับสำหรับการทำผิดกฎร้าน หรือจ่ายเงินสำหรับค่าแต่งหน้า ค่าตรวจ STI / HIV เป็นต้น การรับเงินอาจจะได้รับเป็นรายวัน รายอาทิตย์ หรือรายเดือน ส่วนมากขึ้นอยู่กับพนักงานเป็นผู้เลือก บางที่มีหลักฐานการหัก การจ่าย ให้พนักงาน แต่บางทีก็ไม่มีหลักฐานใดๆให้พนักงาน
การพัฒนาอาชีพ	ส่วนมากมีการพัฒนาทักษะพื้นฐานให้พนักงาน เช่น การ แต่งหน้า, การเต้น, การอาบน้ำให้ลูกค้า (บางที่สอนฟรี บางที่พนักงานต้องจ่ายค่าเรียน)
การไปกับลูกค้า	ในบ้านสาว, คาราโอเกะVIP หรืออาบอบนวด ลูกค้าจ่ายให้กับทางร้าน พนักงานอาจจะรู้หรือไม่รู้ว่าคุณค่าจ่ายเท่าไร ลูกค้า A Go Go จ่ายตามมาตรฐานของร้านและค่าน้ำ คนทำงานได้รับ

	เงินเต็ม ยกเว้นค่าบาร์ เช่น ค่าไปกับลูกค้าจ่ายให้ผู้หญิง 3,000 บาท ผู้หญิงได้ 3,000 บาท ค่าบาร์ 700 ร้านได้ไปทั้งหมดเป็นต้น บาร์เบียร์พนักงานคิดราคาเอง ลูกค้าจ่ายค่าบาร์ ซึ่งในส่วนนี้ผู้หญิงอาจจะได้ครึ่งหนึ่ง คาราโอเกะโอเพ่นแอร์ และร้านนวดแผนโบราณ การไปกับลูกค้าเป็นเรื่องส่วนตัว บางที่สามารถไปได้เลย แต่บางที่อาจต้องรอปิดร้านจึงจะไปได้
วิธีแก้ไขปัญหาของพนักงานบริการ	- ลาออก พนักงานบริการเห็นเพียงวิธีเดียวในการแก้ปัญหาถ้าลาออกหรือถูกไล่ออก - ลาออกจะลาออกเมื่อไรก็ได้ แต่ถ้าต้องการกลับมาทำงานต้องบอกล่วงหน้า 1-2 อาทิตย์ - ไล่ออกถ้าไม่ใช่เรื่องใหญ่ ส่วนมากจะถูกเตือนก่อน 2-3 ครั้ง ก่อนถูกไล่ออก การถูกไล่ออกไม่มีเงินชดเชยจากการไล่ออกให้ ถ้าร้านถูกสั่งปิด หรือปิดกิจการ ก็ไม่มีชดเชยหรือรับผิดชอบใดๆให้กับพนักงาน ถ้าคนทำงานตั้งท้อง หรือติดเชื้อ HIV ก็จะถูกให้ออกจากงาน ไม่มีค่าชดเชยใดๆให้เช่นกัน

สรุป

พบว่าสถานบริการมีการปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ นโยบายรัฐ และในแต่ละพื้นที่ก็มีบริบทไม่เหมือนกัน เช่นจังหวัดใหญ่ๆเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญสถานบริการจะมีจำนวนมาก มีทั้งที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนและมองไม่เห็นชัดเจน เช่นในกรณี บาร์ ถ้าเห็นชัดเจนก็จะอยู่ในโซนเดียวกันเช่น เมืองพัทยา ถนนลอยเคราะห์ เชียงใหม่ แต่ถ้าเป็นคาราโอเกะมักจะมองไม่เห็นผู้หญิง ขนาดร้านใหญ่ ป้ายโฆษณาาก็ไม่มีมาก

นโยบายรัฐก็มีความสำคัญ ช่วงที่รัฐมีนโยบายจัดระเบียบก็ทำให้สถานบริการตื่นตัวเคร่งครัดกับการรับสมัคร เวลาเปิดปิด ช่วงดังกล่าวพนักงานบริการก็ต้องปฏิบัติตามกฎบาร์อย่างเคร่งครัดด้วยเช่นกัน สิ่งที่เห็นชัดอีกอย่างในช่วงที่นโยบายเคร่งครัด คือ การคอร์รัปชันต้องจ่ายสูงตามตัว โดยเฉพาะร้านที่ไม่มีใบอนุญาตสถานบริการ

ใบอนุญาตสถานบริการปัจจุบันสามารถทำได้หากจัดตั้งอยู่ในพื้นที่ที่รัฐกำหนด แต่ในความเป็นจริงพื้นที่ที่รัฐกำหนดเป็นพื้นที่ที่ไม่สามารถทำธุรกิจใดๆได้ไม่ใช่แค่เพียงสถานบริการเพียงเท่านั้น ทำให้สถานบริการในปัจจุบันอยู่ในรูปแบบร้านเชิงพาณิชย์ที่จำหน่ายสุรา ให้บริการคาราโอเกะ ร้านนวด สปา ในทางตรงกันข้ามสถานบริการเองก็ปรับเงื่อนไขการจ้างให้เล็งกฎหมายดังกล่าว พนักงานบริการเป็นเพียง "การจ้างทำของ" ให้ค่าตอบแทนเป็นรายครั้ง เจ้าของสถานบริการก็ไม่ต้องรับผิดชอบดูแลพนักงานในร้านในฐานะลูกจ้าง ไม่ต้องส่งประกันสังคม สวัสดิการอื่นๆไม่มี

หากจะควบคุมจำนวนสถานบริการและเงื่อนไขการทำงานนั้นมี พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ที่ควบคุมได้ทั้งจำนวนสถานบริการ จำนวนลูกจ้าง ซึ่งในมาตรา 14 กำหนดให้มีการลงทะเบียนลูกจ้างทุกคนอยู่แล้ว ในส่วนพื้นที่ให้การตั้งสถานบริการก็ยังคงกำหนดตาม พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการในท้องที่ พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 สามารถควบคุมพื้นที่ได้ตำแหน่ง พบว่าประเทศไทยมีกฎหมายที่สามารถใช้ในการควบคุมได้หลายฉบับที่ลดความกังวลในหลายประเด็น ดังนั้นเพียงแค่นำกฎหมายเอาความผิดคนขายบริการทางเพศแล้วนั้น ผลที่ตามมาคือพนักงานบริการก็สามารถเข้าถึงการคุ้มครองตามกฎหมายแรงงานได้ เช่น ประกันสังคม

บทที่ 3

บทบทนที่ ๓ การบังคับใช้และผลกระทบต่อพนักงานบริการทางเพศของ พ.ร.บ.ปราบ ปราบปรามการค้าประเวณี

3.1 ประวัติพ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณีในไทยและความเปลี่ยนแปลงของการเอา ผิดค้าประเวณี

การค้าประเวณีเคยเป็นการทำงานที่ถูกกฎหมายและสังคมยอมรับมาก่อน ถึงแม้อาชีพนี้จะได้รับการดูถูกแต่ก็ยังคงเป็นที่ยอมรับได้ของสังคม ไม่เป็นผู้ผิดกฎหมาย ต่อมา มีการสร้างกฎหมายขึ้นเพื่อควบคุมของบ้านเมืองและการควบคุมโรค อย่างไรก็ตามคนทำงานก็ยังไม่ได้ผิดกฎหมายอยู่ดี แต่เมื่อสหประชาชาติต้องการกวาดล้างการค้าประเวณี ประเทศไทยที่พยายามเป็นพันธมิตรจึงรับเอาแนวคิดนี้มาสร้างกฎหมายที่ทำให้คนทำงานกลายเป็นคนผิดกฎหมายไปในที่สุด และนำแนวคิดตะวันตกเข้ามายังทำให้เกิดการตีตรา และดูถูกคนทำงานมากขึ้น กลายเป็นผู้กระทำผิดทางอาญาไม่ต่างจากอาชญากร จากประวัติศาสตร์ค้นพบว่ามีความพยายามในการจัดการการค้าประเวณีมาโดยตลอด ที่จะให้หมดไปแต่ก็มีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว มีกฎหมายให้เปิดสถานบริการ สรุปคือการค้าประเวณีในอยู่กับสังคมไทยมาโดยตลอด แต่ในช่วงพนักงานบริการเป็นแรงงานในการหารายได้ในช่วงท่องเที่ยว เป็นผู้แพร่เชื้อในช่วงโรคเอดส์ไ้ระบาด เป็นเหยื่อในช่วงที่มีกฎหมายการค้ามนุษย์

เริ่มต้นในยุคที่การทำงานบริการทางเพศ ถูกกฎหมาย

จากการค้นคว้าทางประวัติศาสตร์ พบว่าประเทศไทยมีกฎหมายลักษณะฟัวเมียออกมาในสมัยของพระเจ้าอู่ทอง ซึ่งสถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ยืนยันว่าอาชีพขายบริการมีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย ในช่วงรัชกาลที่ 4 ทานทรงดำริให้สร้างถนนสายแรกในกรุงเทพฯ ก็เริ่มให้มีการจดทะเบียน เพื่อเก็บภาษีคนที่ทำงานบริการในถนนสายนั้น เรียกว่า “ภาษีบำรุงถนน” เห็นได้ชัดว่าถึงแม้การขายบริการทางเพศจะได้รับการดูถูกแต่รัฐยังคงต้องการเก็บภาษีจากคนทำงานบริการ

ต่อมาในปี พ.ศ. 2451 ได้มีพ.ร.บ.สัญญาโรค สมัยรัชกาลที่ 5 สยามเปิดประตูรับอารยธรรมต่างประเทศ เปิดช่องให้คนงานบริการ รัสเซีย อังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี จีน ญี่ปุ่น เข้ามาเปิดบริการแข่งกันภายในไทย ผลที่ตามมา ชายไทยในกรุงเทพฯ ที่นิยมไปเที่ยวพนักงานบริการต่างชาติ ป่วยเป็นโรคบุรุษกันมากมาย สมัยนั้นยาฝรั่งยังไม่มี ต้องกินยาไทยต้มกันเป็นหม้อๆ คณะเสนาบดีหวั่นชายไทยจะสูญพันธุ์ จึงได้ตรา พ.ร.บ.ป้องกันสัญญาโรคขึ้น มีการจดทะเบียนหญิงบริการ เพื่อควบคุมดูแล และตรวจโรค การจดทะเบียนสำนักที่ทำงานของหญิงบริการเรียกว่า “โรงหญิง นครโสเภณี” กำหนดให้ปกปิดมิดชิด สะอาดเรียบร้อย หน้าโรงต้องมีโคมแขวน ไม่ให้มีการกักขังหรือจุดคร่าผู้หญิงมาทำงานค้าประเวณี แต่เจ้าพนักงานก็ยังเป็นผู้มีอำนาจที่จะสามารถออกใบอนุญาต หรือทำงานได้ นายโรงก็ต้องเป็นผู้หญิงที่ต้องจดทะเบียนขออนุญาตขอความเห็นชอบเสียก่อนจึงจะสามารถตั้งโรงได้ หญิงที่ทำงานจะต้องสมัคร และขอใบอนุญาตด้วยเช่นกันแต่ถ้าหากต้องการที่จะเลิกทำงานสามารถขอหักชื่อตนเองออกจากทะเบียนได้ (ล้างประวัติ) คนทำงานจะต้องมีใบอนุญาตและอายุเกิน 15 ปี ห้ามทำควมร้ายกาจ ยื้อแย่ง จุดคร่า ล้อเลียน ต่อผู้อื่น พ.ร.บ.นี้การตีตราต่อพนักงานบริการไม่ได้ลดลงแต่เพิ่มมุมมองว่าผู้หญิงบริการเป็นตัวแพร่เชื้อ

ในยุคเริ่มต้นให้การขายบริการทางเพศมีความผิด

เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2492 ที่ทั่วโลกมีกระแสต่อต้านการค้าประเวณี องค์การสหประชาชาติได้เรียกร้องให้มีการเลิกค้าประเวณีทั่วโลก ในปี พ.ศ. 2492 เน้นการจัดการค้าสตรีและการแสวงหาประโยชน์จากการค้าบริการทางเพศ เพื่อเลิกการทำให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งถูกกฎหมาย ตลอดจนส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพให้แก่หญิงบริการเพื่อกลับเป็นคนดีของสังคมต่อไปด้วย ไทยได้เข้าร่วมเป็นรัฐภาคี ในช่วงปี 2493 รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามต้องการที่จะควบคุมทุกอย่างเช่น การห้ามสถานวิฤเปิดเพลง “รีด เอ็น รอลลี่” รัฐบาลของคณะปฏิวัติที่ขึ้นมาก็ต้องการควบคุม และจัดปัญหาสังคมในทุกด้านให้หมดสิ้นไปโดยรับด่วน

มีการปราบปรามหลายอย่างเช่น การยกเลิกสุบผีน รัฐบาลไม่ใช่ว่าต้องการปราบปรามการค้าประเวณีเพื่อเอาใจสหประชาชาติ เริ่มจากการไม่ให้มีการจดทะเบียนอีกต่อไป ทำให้ผู้หญิงต้องทำงานที่ขาดการคุ้มครอง รัฐบาลไทยได้ประกาศห้ามจัดตั้งสำนักบริการเพิ่มขึ้นอีก และใน พ.ศ. 2498 ก็ได้มีการห้ามจดทะเบียนพนักงานบริการเป็นเด็ดขาด ซึ่งรัฐเองก็มีนโยบายจัดการสงเคราะห์ผู้หญิงที่ทำงานบริการขึ้นด้วย ดำเนินการโดยกระทรวงมหาดไทย ในปี พ.ศ. 2503 ได้ออกพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี

พ.ร.บ. ปราบการค้าประเวณี พ.ศ. 2503

ถึงแม้จะห้ามจดทะเบียนของโรงโสเภณี แต่การค้าประเวณียังมีอยู่ ด้วยสาเหตุนี้ บวกกับนโยบายรณรงค์กวาดล้างมลทิน ขจัด “ภัยสังคม” ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่มุ่งกวาดล้างการค้าประเวณีเป็นอันดับแรก กฎหมายฉบับนี้มุ่งกำจัดการค้าประเวณี (โดยให้คำจำกัดความการค้าประเวณีว่า เป็นการกระทำสำส่อนทางเพศ ที่มีการให้สินจ้างรางวัล) โดยให้เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายอาญาใน พ.ร.บ.นี้ ให้จับกุมผู้ค้าประเวณี แล้วไปคุมขังไว้ในสถานสงเคราะห์ เป็นระยะเวลา 1 ปี โดยให้มีการอบรมแก้ไขความประพฤติ การรักษาโดยการแพทย์ และฝึกอาชีพ และเพื่อเป็นการรองรับตามกฎหมายจึงได้มี “บ้านเกร็ดตระการ” ที่เปิดขึ้นมาในวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ.2503 และมีการกวาดจับพนักงานบริการจำนวน 500 คนและส่งไปยังบ้านเกร็ดตระการเพื่อฝึกอาชีพ เพื่อคืนคนดีสู่สังคมนี้เป็นสิ่งที่พนักงานบริการกลัวที่สุดว่าจะถูกจับให้ไปอยู่ที่บ้านเกร็ดตระการ

ในช่วงที่มีการทบทวน พ.ร.บ. ปราบการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 ในระหว่างการศึกษากฎหมายมีแบ่งกลุ่มความคิดออกเป็น 2 กลุ่ม

1. กลุ่มที่เดินสายกลางกับกลุ่มต่อต้านห้ามค้าประเวณีอย่างเด็ดขาดสิ่งที่น่าสนใจคือแนวคิดของกลุ่มเดินสายกลาง ที่มองเห็นว่า “การค้าประเวณีเป็นเรื่องส่วนตัว โดยแท้ ทุกคนย่อมมีอิสระในอันที่จะมีความคิดเห็นของตนเองในทางกามารมณ์เช่นเดียวกับในเรื่องคนทุกคนต่างมีเสรีภาพในการถือศาสนา หรือมีความคิดเห็นทางปรัชญา เพราะฉะนั้นกฎหมายไม่มีหน้าที่ต้องสั่งสอนหรือควบคุมศีลธรรมส่วนบุคคล ดังนั้นกฎหมายของประเทศที่มีความคิดเห็นเช่นนี้ จึงไม่ถือว่าการค้าประเวณีเป็นความผิดอาญา เพราะเห็นว่าเป็นเสรีภาพอย่างหนึ่งของมนุษย์”

2. อีกกลุ่มที่ต่อต้านได้ยกเรื่องศีลธรรมอันดีของประชาชน เกรงจะเกิดจะเกิดการแสวงหาประโยชน์จะมุ่งเน้นลงโทษผู้หากินกับพนักงานบริการ เช่น กำหนดโทษการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปซึ่งเด็กหญิง เพื่อก่อการอนาจารหรือเพื่อสำเร็จความใคร่ของผู้อื่น โทษที่กฎหมายวางไว้สำหรับความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีนี้อยู่ในระดับสูง เพื่อผดุงคุณธรรมของชาติ และให้ความคุ้มครองแก่กุลบุตรกุลธิดาให้ตกไปในอบายมุข

อย่างไรก็ดี พ.ร.บ.นี้มีจำนวนของพนักงานบริการที่อายุระหว่าง 15 – 19 ปี อยู่ 15% แต่หลังจากการประกาศใช้มีจำนวนของพนักงานบริการเพิ่มขึ้นเป็น 25% เพราะในขณะเดียวกันที่ออกพ.ร.บ.ปราบการค้าประเวณีปี 2503 ประเทศไทยก็เซ็นสัญญาอนุญาตให้สหรัฐอเมริกาตั้งฐานทัพในไทย สงครามเวียดนาม หรือ สงครามอินโดจีนครั้งที่สอง ในปี 2504 -2518 ทำให้เกิดการพัฒนาธุรกิจการค้าประเวณี เพื่อให้บริการแก่ทหารอเมริกันที่เข้ามาตั้งฐานทัพในไทย 700,000 คน เป็นการเริ่มต้นการทำให้ประเทศทันสมัย การกลายเป็นตะวันตก และดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ รัฐบาลสหรัฐ และถนอมได้รับการสนับสนุนอย่างแข็งขันจากสหรัฐ

พ.ร.บ.สถานบริการ พ.ศ. 2509

ในสมัยจอมพล ถนอม กิตติขจร ให้มีกฎหมายนี้ขึ้นเพื่อควบคุมสถานบริการและการแสดงลามกอนาจาร มีแนวคิดที่ว่าสถานบริการเหล่านี้มีขึ้นเพื่อตอบสนองทหารสหรัฐที่มาตั้งฐานทัพในไทยให้เกิดความสะดวก เมื่อทหารย้ายออกก็จะมีสถานบริการเหล่านี้อีก แต่เราก็ทราบกันดีว่าถึงแม้ว่าทหารสหรัฐจะย้ายฐานทัพออกไปแล้วแต่สถานบริการเหล่านี้ก็ไม่ได้ลดลงแต่อย่างใด ต่อมาได้มีการแก้ไขเกิดขึ้นอีกหลายครั้ง จนกระทั่งมาเป็น พ.ร.บ.สถานบริการ พ.ศ.2560 (ฉบับที่ 5)ที่ใช้ในปัจจุบัน

ตามมาด้วยนโยบายการท่องเที่ยว ตามคำแนะนำของธนาคารโลก ในเวลานั้น เนื้อหาของกฎหมายฉบับนี้ มีการแยกประเภท “สถานบริการ” ไว้หลากหลาย และให้มีการออกใบอนุญาตเป็นประเภท ๆ ไป โดยให้ไปขอจดทะเบียนที่สถานีตำรวจ ตามข้อเท็จจริงพบว่ามีสถานบริการที่ไปขึ้นทะเบียนเพียง 1 ใน 3 เท่านั้น และก.ม. ฉบับนี้ก็มีได้มีข้อความที่ส่งเสริมสุขภาพของพนักงาน หรือการให้คนงานได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายแรงงานแต่อย่างใด

พ.ร.บ.สถานบริการฉบับนี้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าทำให้นายจ้างมีอำนาจมากขึ้น เพราะทำให้นายจ้างถูกกฎหมาย แต่คนทำงานยังคงเป็นผู้ผิดกฎหมายอยู่ อำนาจการต่อรองกับนายจ้างลดลง ถูกควบคุมด้วยกฎของสถานบริการมากขึ้น อีกทางก็เป็นกฎหมายที่เกิดช่องว่างที่ทำให้เกิดส่วย

ผลกระทบที่ชัดเจนจากพ.ร.บ.นี้นอกจากคนทำงานจะยังผิดกฎหมายไม่ได้เป็นแรงงาน ยังถูกบังคับให้ต้องพิมพ์ลายนิ้วมือ และสอบประวัติ ไว้ในแบบสอบสวนผู้ต้องหา ข้อมูลจะถูกส่งให้กับตำรวจในพื้นที่ ซึ่งถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน อย่างร้ายแรง ที่ต่อมาในปี 2549 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งประเทศไทย ได้มีมติให้เลิกปฏิบัติต่อพนักงานเยี่ยงอาชญากร หลังจากสหรัฐย้ายฐานทัพกลับไป

ต่อมาในปี พ.ศ. 2523 (ค.ศ. 1980) ประเทศไทยก็เปิดศักราช ปีแห่งการท่องเที่ยวขึ้นเป็นครั้งแรก รองนายกรัฐมนตรี (ขณะนั้น) นายบุญชู โรจนเสถียร ได้เคยกล่าวต่อสภาไว้ว่า “ ในระยะปีสองปีมานี้ ประเทศเราจำเป็นต้องเร่งสร้างรายได้ ด้วยเหตุนี้ นายบุญชู โรจนเสถียร จึงขอร้องให้ผู้ว่าราชการทุกจังหวัด เอาใจใส่กับการบำรุง และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่สวยงาม ไปพร้อม ๆ กับธุรกิจด้านสถานบริการ เพราะว่าสถานบริการทุกแบบ อยู่ในความสนใจของนักท่องเที่ยว จึงไม่ควรเอาผิดสถานบริการ เพียงเพราะด้วยเหตุผลทางด้านศีลธรรม อีกต่อไป เพื่อเปิดโอกาสให้การทำงานอาชีพเช่นนี้ ที่เป็นงานที่สร้างขึ้นเองโดยประชาชนและเพื่อประชาชน” ผู้หญิงที่ทำงานกลายเป็นเพียงทรัพยากรของประเทศเท่านั้นไม่ใช่มนุษย์ ดังคำกล่าวของนายบุญชู

ผู้หญิงหลายคนย้ายเข้ามาทำงานในเมือง และพัทยา ซึ่งสถานบริการเหล่านี้มีขึ้นตั้งแต่สงครามเวียดนาม กลายเป็นแหล่งสถานบันเทิงขนาดใหญ่ เนื่องมาจากชาวต่างชาติที่เข้ามา โดยนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจึงประกาศให้เป็นปีการท่องเที่ยว ทำให้ผู้หญิงที่ทำงานจะต้องปรับตัวอย่างมากเช่นการเรียนรู้ภาษาต่างๆมากขึ้น ผีกลั่นการแสดงมากขึ้นเป็นต้น

ทำเนียบรัฐบาลโดยคณะกรรมการพัฒนาสตรีแห่งชาติได้จัดสัมมนาโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญในการทำงานด้านสตรีและเยาวชนจากหลายฝ่ายมาร่วมประชุมเพื่อกำหนดทิศทางและนโยบายในการบริหารงานพัฒนาสตรีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำให้ในวันที่ ๖ มีนาคม 2532 เกิดการเสวนาจัดขึ้นในการแก้ปัญหาพนักงานบริการ ผู้เข้าร่วมมีกลุ่มสตรีหลายกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพื่อนหญิง กลุ่มนักข่าวหญิง มูลนิธิผู้หญิง ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี สถาบันพัฒนาสตรีวัยเอ็มซีเอเชียงใหม่ องค์การสิทธิมนุษยชนและสิทธิสตรี คณะกรรมการยุติธรรมและสันติ และกลุ่มผู้หญิงอิสระ ทั้งหมดนี้ได้ร่วมกันทำงานในนามของ “คณะทำงานเพื่อนหญิงไทย” โดยได้ร่างแถลงการณ์คัดค้านการจดทะเบียนผู้ประกอบการอาชีพค้าประเวณี พร้อมข้อเสนอ เพื่อเสนอต่อรัฐบาลดังต่อไปนี้

1) ไม่เห็นด้วยกับการแก้ปัญหาด้วยการจดทะเบียนพนักงานบริการและจดทะเบียนช่อง เพราะเท่ากับยอมรับว่าระบบการค้าประเวณี การค้าหญิง และเด็ก ให้เป็นสิ่งถูกกฎหมายและเป็นสิ่งที่ชอบธรรมในสังคม

2) พนักงานบริการหรือผู้ค้าประเวณี ไม่ใช่อาชญากร ดังนั้นจึงไม่ควรถูกลงโทษ ทางอาญา

3) ควรให้มีการลงโทษทางอาญาสถานหนักต่อผู้ล่อลวง หลอกลวง จัดหา กักขัง หน่วงเหนี่ยว และบังคับผู้อื่นค้าประเวณีโดยที่เจ้าตัวมิได้สมัครใจ โดยเฉพาะการล่อลวงบังคับเด็ก

นอกจากนั้น คณะทำงานกล่าวนี้อย่างได้เสนอมาตรการให้รัฐดำเนินการดังต่อไปนี้

1) ให้ยกเลิก พ.ร.บ. ปราบการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๐๓ ทั้งนี้ด้วยเหตุว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีข้อความขัดแย้งกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ เพราะถือว่าผู้ค้าประเวณีเป็นอาชญากรที่จะต้องถูกลงโทษทางอาญา

2) คัดค้านการจดทะเบียนพนักงานบริการและจดทะเบียนช่อง ไม่ว่าจะด้วยรูปแบบใด หรือ ด้วยกฎหมายฉบับใดก็ตาม

3) รัฐควรจะสนับสนุนให้มีการศึกษาระบบอย่างกว้างขวางแก่กลุ่มประชากรที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี โดยมีการบริหารและการจัดการที่ยืดหยุ่น สามารถสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่ด้อยโอกาส ที่มีข้อจำกัดนานาประการ เช่น ผู้ที่ทำงานในสถานบริการที่ต้องการเปลี่ยนอาชีพ

4) ให้รัฐดำเนินมาตรการเร่งด่วน เพื่อระงับยับยั้งการค้าหญิงและเด็ก รวมทั้งการที่พ่อแม่ขายลูก โดยให้มีการบังคับใช้ประมวลกฎหมายอาญาในการลงโทษอย่างเฉียบขาดจริงจัง

5) ด้วยเหตุที่ปัญหาพนักงานบริการมีอาจแก้ไขได้ด้วยมาตรการทางกฎหมายแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องมีมาตรการสังคมและเศรษฐกิจด้วย จึงเห็นควรให้ตั้งคณะกรรมการ เพื่อศึกษาและแสวงหามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเรื่องพนักงานบริการ ทั้งในแง่กฎหมาย เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อพิจารณารายละเอียดและดำเนินการต่อไป (ข่าวเดลินิวส์ มีนาคม 2532)

ในปี พ.ศ. 2535 ประเทศไทยก็มีการประกาศนโยบายอย่าง 100% ที่คล้ายคลึงกัน กับนโยบายกองทัพญี่ปุ่น โดย นพ.วิวัฒน์ โรจนพิทยากร ที่ได้รับการสนับสนุนจาก องค์การอนามัยโลก นโยบายเช่นนี้ ทำให้หญิงงามอนามัยกลายเป็นตราบาป ที่มีไว้คู่กับพนักงานบริการ (เพราะพวกเธอเป็นหญิงชั่ว หรือพวกมีsexที่ไม่มีศีลธรรม) หน่วยวางแผนครอบครัว คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้รณรงค์ป้องกันการติดเชื้อและการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสเอดส์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 และได้ทำการวิจัย เพื่อหากลยุทธ์ในการป้องกันการแพร่กระจายของโรคเอดส์ ในกลุ่มหญิงอาชีพพิเศษ โดยได้นำนโยบายใช้หญิงงามอนามัย 100% เป็นยุทธวิธีหลักในการป้องกันจากโครงการรณรงค์ให้พนักงานบริการใช้หญิงงามอนามัย9.

ผลกระทบที่เกิดขึ้นนอกจากการติดราพนักงานบริการ ที่ถูกมองว่าเป็นตัวแพร่เชื้อ แล้วหญิงงามจากเดิมเป็นเรื่องการคุมกำเนิด ก็ถูกตีตราว่าการใช้หญิงงามอนามัย ก็ต่อเมื่อมี sexที่ผิดศีลธรรม, sex สกปรก นอกจากนั้นยังเกิดข้อดกลงระหว่วตำรวจ สาธารณสุข กับเจ้าของสถานบริการ ในการพาผู้หญิงไปตรวจโรคเป็นประจำ หากสถานบริการไหนไม่มีคนทำงานติดโรคและใช้หญิงงามอนามัย 100% ก็จะไม่มีการจับหรือคุกทลาย ทำให้เจ้าของสถานบริการจะไม่นำผู้หญิงที่มีอาการของโรคไปตรวจ แต่ก็ไม่ได้มีการบังคับให้ลูกค้าใส่ถุงยาง แต่ห้ามผู้หญิงมีปัญหากับลูกค้าเท่านั้น

พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

เพื่อเป็นการตอบต่อกระแสวิพากษ์วิจารณ์ประเทศในเอเชียเรื่องการใช้แรงงานเด็ก นายกรัฐมนตรีขณะนั้นคือ นายชวน หลีกภัย จึงประกาศใน วันที่ 3 พฤศจิกายน 2535 จะไม่ให้มีการใช้แรงงานเด็กในประเทศไทยอีกต่อไป มีการจับในเรื่องการค้าประเวณีรวมเข้ากับเรื่องแรงงานเด็ก จึงมีการบุกทะเลาะช่องทั่วราชอาณาจักร และบ้านสาวทุกแห่งในเชียงใหม่ถูกกวาดล้างอย่างหนัก แต่ก็มีเจ้าของบ้านสาวบางราย ที่ได้รับการแจ้งข่าวจากตำรวจล่วงหน้า พอที่จะเปลี่ยนแปลงหน้าร้าน ให้กลายเป็นร้านอาหาร หรือบ้านพัก และให้เอาเด็กหญิงที่อายุต่ำกว่า 20 หรือที่ไม่มีบัตรประชาชน ไปหลบซ่อนไว้ที่อื่นเสีย การรณรงค์ "บุกทะเลาะช่อง" ได้ยุติลงเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2535 และผู้หญิงทุกคนก็กลับเข้าทำงานตามปกติ ผู้หญิงหลายคนเล่าถึงความโหดร้ายน่ากลัวของสถานที่หลบซ่อนของพวกเธอ แต่เมื่อกลับมาทำงานก็พบว่า ที่เปลี่ยนแปลงไปก็คือหน้าตาของช่อง แต่ในความจริงอีกด้านหนึ่งคือ เธอเป็นหนี้เจ้าของช่องเพิ่มมากขึ้น เมื่อเราถามว่า ทำไมพวกเธอจึงไม่ยอมให้เจ้าหน้าที่ช่วยชีวิต พวกเธอหัวเราะและบอกว่า "เขาไม่ได้ช่วยชีวิตเรา เขาจับเราต่างหาก แล้วเอาเราไปขังไว้ที่สถานสงเคราะห์ ซึ่งก็คือคุกดี ๆ นั่นเอง"

เจตนารมณ์ของกฎหมาย¹ เพื่อต้องการป้องกันเด็ก และจับผู้แสวงหาผลประโยชน์จากการค้าประเวณี ช่วยเหลือผู้หญิง แต่กลับไม่มีการใช้กฎหมายตามเจตนารมณ์ที่เขียนไว้ เมื่อเปรียบเทียบกับพ.ร.บ.ปราบการค้าประเวณีปี 2503 แล้ว สิ่งที่ดีขึ้นคือการไม่ลงโทษผู้หญิงให้ไปอยู่บ้านสงเคราะห์หากอายุเกิน 18 ปี ยกเว้นสมัครใจ เพราะมาตรา 11 ในพ.ร.บ.ปี 2503 คือสิ่งที่ผู้หญิงกลัวมากที่สุด ในช่วงเวลานี้มีการจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติเป็นครั้งแรก และมักจะถูกตำรวจเอากฎหมายข้อนี้มาขู่ การเก็บส่วยได้น้อยลงเปลี่ยนมาเป็นเรื่องของการให้ที่พักพิงกับแรงงานข้ามชาติแทน ทำให้สถานบริการหลายแห่งเปลี่ยนสถานบริการไม่ให้มีที่พักพิงอีกต่อไป และยกเลิกความผิดเดริตเตอร์ ที่ทำให้ลดการจับกุมแบบ “เจอเป็นจับ” ใช้ความวาลดไม่ได้ เนื่องจากปัจจุบันยังมีเจ้าหน้าที่เอาความผิดเดริตเตอร์อยู่ จากพื้นที่พัทธามีข่าว “เปิดหลักฐานจนท.รัฐยึดข้อหาเดริตเตอร์ ‘Sex Worker’ พัทธยา-ไม่มีกฎหมายรองรับ” แต่เจ้าหน้าที่ใช้วิธีเปลี่ยนข้อกล่าวหาเป็น “กระทำการไร้ประโยชน์ต่อการท่องเที่ยว” ข้อมูลจากข่าวTCIJ ออนไลน์

ในปี พ.ศ. 2540 มีพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๐ ยังมีได้กำหนดลักษณะความผิดให้ครอบคลุมการกระทำ เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากบุคคลที่มีได้จำกัดแต่เฉพาะหญิงและเด็ก และกระทำด้วยวิธีการที่หลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะไทยได้ลงนามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ ที่เพิ่มเติมในเรื่องของการค้ามนุษย์ในหญิงและเด็กจึงมี พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ขึ้น

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้เนื่องจากในปัจจุบันผู้ประกอบอาชญากรรมซึ่งกระทำความผิดนั้นมากระทำการในรูปแบบต่าง ๆ อันเป็นการฟอกเงิน เพื่อนำเงินหรือทรัพย์สินนั้นไปใช้เป็นประโยชน์ในการกระทำความผิดต่อไปได้อีก ทำให้ยากแก่การปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายเหล่านั้น และโดยทุกกฎหมายที่มีอยู่ก็ไม่สามารถปราบปรามการฟอกเงินหรือดำเนินการกับเงินหรือทรัพย์สินนั้นไปใช้เป็นประโยชน์ในการกระทำความผิดต่อไปได้อีก ทำให้ยากแก่การปราบปรามการฟอกเงินหรือดำเนินการกับเงินหรือทรัพย์สินนั้นได้เท่าที่ควรตั้งนั้นเพื่อเป็นการตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมดังกล่าว สมควรกำหนดมาตรการต่าง ๆ ให้สามารถดำเนินการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้พระราชบัญญัตินี้มีการเพิ่มเติม และปรับปรุงหลายครั้งจนถึงล่าสุดคือ ฉบับที่ 5 ซึ่งปรับในปี พ.ศ.2558

¹ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้ประกาศใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติที่มีอยู่โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทกำหนดโทษไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และ โดยที่การค้าประเวณีมีสาเหตุสำคัญมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคม ผู้กระทำการค้าประเวณีส่วนมากเป็นผู้ซึ่งด้อยสติปัญญาและการศึกษาสมควรลดโทษผู้กระทำการค้าประเวณี และเปิดโอกาสให้บุคคลเหล่านั้นได้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นการให้การอบรมฟื้นฟูจิตใจ การบำบัดรักษาโรค การฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตและในขณะเดียวกันเพื่อเป็นการปราบปรามการค้าประเวณีและเพื่อคุ้มครองบุคคล โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่อาจถูกล่อลวงหรือชักพาไปเพื่อการค้าประเวณี สมควรกำหนดโทษบุคคลซึ่งกระทำความผิดในสถานการค้าประเวณี บุคคลซึ่งหารายได้จากการค้าประเวณีของเด็กและเยาวชน และบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ซึ่งมีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจในการจัดหาผู้อยู่ในความปกครอง ไปเพื่อการค้าประเวณีกับให้อำนาจศาลที่จะถอนอำนาจปกครองของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นเด็กเพราะเหตุที่มีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจให้ผู้อยู่ในความปกครองกระทำการค้าประเวณี นอกจากนั้น ในปัจจุบันปรากฏว่าได้มีการโฆษณาชักชวนหรือแนะนำตัวทางสื่อมวลชนในลักษณะที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้องการติดต่อในการค้าประเวณีกันอย่างแพร่หลาย สมควรกำหนดให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

10. ปี พ.ศ.2544 ได้เกิดนโยบายจัดระเบียบสังคมขึ้น จัดทำฐานข้อมูลสถานบริการ เพื่อควบคุมสถานบริการที่ภาครัฐเห็นว่าเป็นแหล่งทำเงินแต่ก็เป็นแหล่งของปัญหาอาชญากรรมต่างๆ นามาส่งการจดทะเบียนพนักงานบริการที่ทำงานอยู่ในสถานบริการต่างๆ นโยบายนี้เกิดขึ้นในยุคของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่ต้องการยกเลิกที่ผิดกฎหมายใต้ดินขึ้นมาบนดิน ซึ่งการจดทะเบียนได้ใช้ใบขึ้นที่กฏหมายของตำรวจเป็นต้นจุดและพิมพ์ลายนิ้วมือ 10 นิ้วของพนักงานบริการ โดยให้ ฉบับหนึ่งอยู่ที่สำนักงานตำรวจในพื้นที่ และอีกฉบับเก็บไว้ยังสถานบริการห้ามเช็กโชว์, ไม่ให้เปิดสถานบริการเกินกว่าตี 2, ห้ามคนที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปีเข้าสถานบริการ, ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก่อน 6 โมงเย็น, และมีการกำหนดเขตสถานบริการขึ้น อย่างไรก็ดี ในปี 2545 เมื่อการช้อมรบ Cope Tiger 2002 ที่ร่วมกันหลายประเทศ มาใช้ประเทศไทยเป็นที่ช้อม โดยมีทหารนาประเทศมาช้อมรบในประเทศไทยกว่า 1,100 นาย รัฐมนตรีมหาดไทยยุคนั้น ได้มีคำสั่งเฉพาะกิจขึ้นมา เพื่อต้อนรับเหล่าทหารนานาชาติ ให้ได้ผ่อนคลายหลังการช้อมหนักในสถานบริการไทยได้ คำสั่งนั้นมีผลให้บาร์และสถานบริการอื่น ๆ เปิดเกินตี 2 ได้, ผ่อนผันการบังคับเขตสถานบริการ และห้ามไม่ให้สถานบริการฉวยโอกาสขึ้นราคาค่าบริการ ผลที่ตามมาคือผู้หญิงต้องทำงานเร็วขึ้นแต่เลิกช้าเหมือนเดิม มีส่วยมากขึ้น มีการหักเงินผู้หญิงมากขึ้น ผู้หญิงทำความผิดมากขึ้น

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546

เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่9 ในส่วนของการคุ้มครองเด็ก และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก จึงทำให้มีกฎหมายนี้ขึ้นมา โดยเฉพาะมาตรา 26ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ใน(3)ทำให้เด็กมีความประหลาดเสี่ยงต่อการกระทำผิด (5)กระทำความผิดประการใดอันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก(8)เข้าถึงสถานที่ห้ามมิให้เด็กเข้า(9)กระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจาร12 กฎหมายนี้ได้มีการคุ้มครองเด็กไว้อย่างครบถ้วนแล้ว หากไม่มีการคอร์รัปชันก็จะทำให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งหากพนักงานบริการที่ทำงานอยู่ในสถานบริการนั้นไม่ต้องกลัวว่าตนจะถูกจับตามพรบ.ปรามการค้าประเวณีก็ย่อมจะสามารถเป็นกำลังที่สำคัญในการคุ้มครองเด็กอีกทาง

ใน พ.ศ. 2546 กระทรวงยุติธรรมเคยพิจารณาข้อเสนอในการทำให้การค้าประเวณีเป็นอาชีพถูกกฎหมายเพื่อประโยชน์ด้านสุขภาพและภาษี โดยมีการเปิดรับฟังความคิดเห็นสาธารณะขึ้น ของการทำให้ถูกกฎหมายคาดว่าจะเพิ่มรายได้ภาษี ลดการทุจริต และปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้ค้าบริการทางเพศ มีการกล่าวถึงอยู่เรื่อยๆ ในสังคมไทย แต่ก็ไม่ได้มีความคืบหน้าอีกนับแต่นั้นมาและในปีเดียวกันนี้ทางมูลนิธิเอ็มพาวเวอร์ได้ร้องต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนมาตรา 5 (2) ระบุว่า 'เตร็ดเตร่หรือคอยอยู่ตามถนนหรือสาธารณะสถานในลักษณะหรืออาการที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้องการติดต่อในการค้าประเวณี' ใน พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีพ.ศ.2539 ออก เนื่องจากข้อหานี้ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมทางเพศและไม่เคารพสิทธิของประชาชน

ในปี 2543 UN หรือสหประชาชาติได้ตั้งนโยบาย "ต่อต้านการค้ามนุษย์ทุกรูปแบบ"และในปีต่อมา 2544 จอร์จ ดับเบิลยู บุช เอาการขายบริการมาเป็นประเด็นหลักในการต่อต้านการค้ามนุษย์ เพราะสิ่งนี้ทำให้ทุกคนเข้าใจผิดว่าการค้ามนุษย์กับการค้าประเวณีเป็นเรื่องเดียวกัน ในปี 2546 เริ่มมีการตรวจสอบจากอเมริกา ที่จะให้คะแนนกับประเทศต่างๆ ในการจัดการปัญหาการค้ามนุษย์

พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551

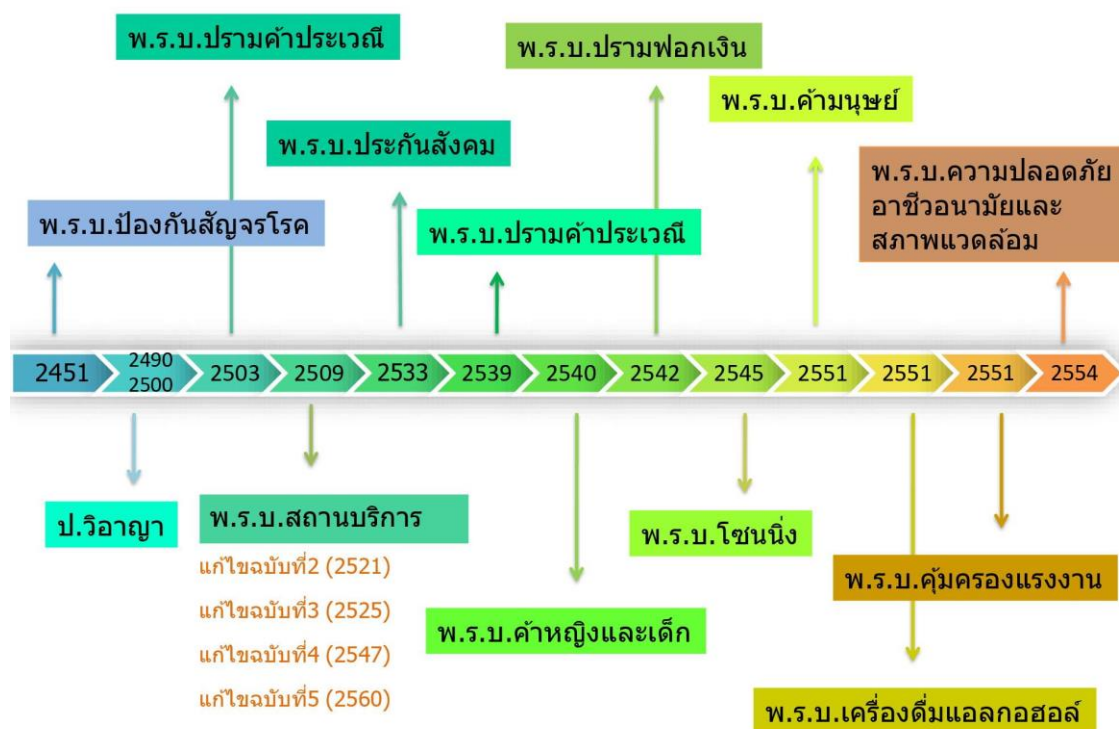
ตามที่ประเทศไทยได้ร่วมลงนามในพิธีสารว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์เมื่อ ปี พ.ศ. 2545 นั้น ปรากฏว่าขณะนี้ปัญหาเกี่ยวกับการค้ามนุษย์กำลังถูกหยิบยกขึ้นมากล่าวถึงในเวทีการประชุมหลายระดับ 13 ไม่ว่าจะเป็นระดับภูมิภาคหรือระหว่างประเทศ หลายประเทศทั่วโลกต่างเร่งระดมมาตรการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อต่อสู้และปราบปรามกิจกรรมการค้ามนุษย์และเพื่อช่วยเหลือเหยื่อให้พ้นจากวงจรเหล่านี้ ในส่วนของประเทศไทยเองก็มีการตื่นตัว

ภัยคุกคามของการค้ามนุษย์เช่นกัน จะเห็นได้จากการที่หลายกลุ่มองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ได้จัดให้มีการสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้บ่อยครั้ง คือ รัฐบาลประกาศให้การต่อสู้กับภัยคุกคามจากการค้ามนุษย์เป็นวาระแห่งชาติ (ประมาณวันที่ 6 สิงหาคม 2547) เช่นเดียวกับเมื่อคราวที่รัฐบาลได้ประกาศสงครามกับยาเสพติดพ.ร.บ.นี้กำหนดให้ผู้หญิงและเด็กที่ได้รับการช่วยเหลือมา ต้องเข้ารับการสงเคราะห์ ที่ศูนย์สงเคราะห์แล้วส่งกลับบ้านเกิด หลังจากนั้น ไม่ว่าผู้หญิงและเด็กเหล่านั้นจะต้องการกลับบ้านหรือไม่ก็ตาม

กฎหมายปราบปรามการค้ามนุษย์ ถูกใช้ในการจับผู้หญิง ถูกใช้ในการจับคนผิดตลอด 10 ปี ที่ผ่านมา ด้วยขบวนการล่อซื้อโดย NGOต่างชาติร่วมกับเจ้าหน้าที่

การ“ล่อซื้อพนักงานบริการ” เป็นวิธีการที่ไม่ถูกต้องตามหลังสิทธิมนุษยชน และ ป.วิ อาญา มาตรา 226 ถือว่าเป็นปฏิบัติการ ที่ร่วมกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ การบุกทลายก็เป็น การละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเป็นการกระทำที่รุนแรงต่อพนักงานบริการ และสร้าง ผลกระทบต่อพนักงานบริการทั้งหมด แต่ล่าสุดก็ยังมีล่อซื้อ และการบุกทลายสถานบริการ อยู่

พ.ร.บ.ปราบปรามการค้ามนุษย์ กับ พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณีมีผลกระทบต่อกัน เพราะพ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณีทำให้คนทำงานยังผิดกฎหมาย เวลาที่มีการปราบปราม การค้ามนุษย์ก็มักจะรวบจับคนที่ทำงานทั้งหมดโดยใช้ข้อหาจากมาตรา 6 มั่วสุมในสถาน ค่าประเวณี ในพ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณี มาอ้างในการกวาดจับคนทั้งหมดแล้วคอย คัดเลือกเหยื่ออีกที ด้วยเหตุนี้คนทำงานจึงไม่สามารถแจ้งได้ในกรณีที่มีการค้ามนุษย์ และยัง ไม่สามารถเป็นพยานได้ อำนาจในการต่อรองกับนายจ้างไม่มี ไม่สามารถเรียกร้องได้หากร้าน จะนำคนทำงานที่อายุน้อยกว่า 18 ปีเข้ามาทำงาน เพราะนอกจากตนเองจะถูกจับแล้วยังอาจถูก หมายหัวจากเจ้าของสถานบริการ และผลกระทบไปยังครอบครัวได้

รูปแสดงลำดับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี

3.2 หน่วยงานที่ใช้กฎหมายปราบปรามการค้าประเวณี

ตำรวจ

เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นเจ้าหน้าที่หลักในการตรวจสอบผู้กระทำความผิด ตำรวจถูกเรียกชื่อตามความรับผิดชอบ ตำรวจกองปราบ ตำรวจดับเพลิง ตำรวจน้ำ ตำรวจตระเวนชายแดน ตำรวจรถไฟ ตำรวจป่าไม้ ตำรวจจราจร ตำรวจนครบาล ตำรวจทางหลวง ตำรวจภูธร ตำรวจลับ ตำรวจวัง ตำรวจสภา ตำรวจสันติบาล ตำรวจหลวง เป็นต้น แต่ตำรวจที่เกี่ยวข้องกับสถานบันเทิงหรือสถานประกอบการ จะเป็นตำรวจกองปราบมีหน้าที่ตรวจสอบ ดูแลความเรียบร้อย เนื่องจากสถานบริการส่วนใหญ่มีการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องตรวจสอบไม่ให้มีการค้าประเวณีแฝง หากได้รับการร้องเรียนก็สามารถไปตรวจได้ หากไม่ทำการตรวจตามที่ร้องเรียนก็อาจมีความผิดฐานละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ได้

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.)

กระทรวงภาคสังคมในการทำหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม การสร้างความเป็นธรรมและความเสมอภาคในสังคม เป็นส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีหน้าที่ทำதுประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะเด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ให้มีการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พณงานบริการทางเพศจัดว่าเป็นกลุ่มเป้าหมายหนึ่งภายใต้การดูแลของ สด.กรมการสตรีและครอบครัว ที่มีหน้าที่ในการแก้ปัญหาการค้าประเวณีให้การดูแล คุ้มครองพนักงานบริการทางเพศเป็นหนึ่งในภารกิจของ สด.

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง มีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย การสืบสวนสอบสวนคดีอาญาในหน้าที่พนักงานฝ่ายปกครอง และการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนจะลงตรวจสถานบันเทิงและสถานบริการ ส่วนมากจะตรวจเรื่องเด็ก ยาเสพติดและอาวุธของผิดกฎหมายและตรวจว่ามีการลักลอบค้าประเวณีหรือไม่ และหากทุจริตในเส้นทางการเงิน จะสั่งปิดสถานประกอบการ โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย แต่ส่วนมากเจ้าหน้าที่รัฐจะต้องได้รับการร้องเรียนจึงจะมีการตรวจสอบและลงตรวจ

มูลนิธิ และ องค์กร NGO ต่างๆ

องค์กรเอ็นจีโอ ทำงานด้านต่อต้านการค้ามนุษย์และสนับสนุนหน่วยงานการทำงานของผู้ที่บังคับใช้กฎหมายในประเทศไทย และจะเป็นผู้ที่คอยหาเบาะแสการค้าประเวณีเด็กตามสถานบริการต่างๆ ซึ่งเข้าข่ายการค้ามนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นอาบอบนวดหรือคาราโอเกะ และจะคอยแจ้งเบาะแสไปยังหน่วยงานของภาครัฐและลงบทลงโทษเมื่อแน่ใจแล้วว่ามีเด็กในสถานบริการ

กรมสอบสวนคดีพิเศษ(DSI) ศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์

อำนาจหน้าที่ ของหน่วยงาน DSI พัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ รูปแบบ วิธีการ และมาตรการในการป้องกัน ปราบปรามและควบคุมอาชญากรรมที่มีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และถ้ามีการแจ้งเบาะแสว่ามี การค้ามนุษย์ก็จะมีการเข้าไปตรวจสอบ

สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

มีหน้าที่ในการตรวจบุคคลที่เดินทางเข้ามาในและออกไปนอกราชอาณาจักร รวมทั้งให้บริการคนต่างด้าวที่อยู่ในประเทศไทย เป็นการเดินทางเข้าออกประเทศโดยใช้พาสปอร์ต ดังนั้น สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง จึงเป็นหน่วยงานที่สำคัญ ทั้งงานการให้บริการในการเดินทางข้ามแดนและการรักษาความมั่นคงของประเทศ ในกรณีเป็นพนักงานบริการที่เป็นแรงงานข้ามชาติ เมื่อถูกจับ ปรับจะถูกส่งตัวให้กับ ตม.เพื่อผลักดันส่งกลับประเทศต้นทางและจะถูกแสดงมีหนังสือเดินทางที่ห้ามเข้าประเทศไทย โดยวงเล็บว่า กระทำความผิดเข้าไปมั่วสุมในการค้าประเวณี มาตรา 12 (8)

นักข่าว

เป็นบุคคลที่รวบรวม เขียน และเผยแพร่ข่าว หรือการให้ข้อมูลล่าสุดแก่สาธารณะ นักข่าวอาจทำงานในประเด็นทั่ว ๆ ไป และจะติดตามหรือทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐ ในการลงบันทึกหลายสถานบริการเพื่อเผยแพร่ข่าว แต่กลับละเมิดผู้หญิงโดยการถ่ายรูปผู้หญิงออกมาเผยแพร่เพียงอาชญากร

กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปคม.)

เป็นหน่วยงานรับแจ้งเหตุการณ์ค้ามนุษย์และลงตรวจสอบพร้อมกับเจ้าหน้าที่รัฐ ตามที่ได้รับแจ้งว่ามีการค้ามนุษย์ในสถานบริการ

กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว

จะทำหน้าที่ด้านดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันและการปราบปรามอาชญากรรมทั่วราชอาณาจักร และการให้บริการช่วยเหลือประชาชน และให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว จึงจะเห็นจากข่าวที่ลงตรวจสอบสถานบริการต่างๆ เพื่อช่วยป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในการค้าประเวณี

เห็นได้ชัดเจนนว่าหน่วยงานที่ทำงานโดยหลักจะเป็นหน่วยงานเพื่อการจับกุม ลงโทษเป็นหลัก พนักงานบริการเป็นเป้าหมายการทำงานหลักของหลายหน่วยงาน เนื่องจากมักจะจับที่ขั้นตอนการจับกุม ปรับดำเนินคดี แต่ในทางปฏิบัติการฟื้นฟู คุ่มครองตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณินั้นไม่ได้ปฏิบัติเลย เช่น หน่วยงาน พม.ไม่เคยเข้าไปช่วยเหลือหรือกระทรวงแรงงานไม่เคยเข้าไปตรวจสอบเงื่อนไขการทำงานที่ละเมิดลูกจ้าง ยิ่งถ้าหากถูกดำเนินคดีในความผิดค้าประเวณินี้แล้วก็ไม่สามารถพึ่งพาหน่วยงานใดได้

3.3 วิธีการใช้ กฎหมายและนโยบายการปราบปรามการค้าประเวณี การตรวจค้นสถานบริการ

วิธีการของเจ้าหน้าที่ที่ทำการประจำคือ เจ้าหน้าที่ในแต่ละพื้นที่จะลงตรวจเป็นประจำและตรวจความเรียบร้อย โดยเน้นตรวจเปิดเกินเวลาและมีเด็กอายุต่ำกว่า 20 ปีมาเที่ยวหรือเปล้า และตรวจใบอนุญาตการเปิดสถานบริการและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่นในปี 2559 ได้มีการลงตรวจสอบสถานบริการไปแล้ว 147,987 ร้าน และตรวจพบร้านที่กระทำความผิด 750 ร้าน ที่เปิดไม่ถูกต้อง เช่นเปิดเกินเวลา มีเด็กมาเที่ยว เปิดสถานบริการใกล้วัดและโรงเรียนเป็นต้นในการลงตรวจทุกครั้งเจ้าหน้าที่จะถ่ายรูปผู้หญิงและถ่ายบัตรประจำตัวของผู้หญิงที่ทำงานในร้านทุกคนและถ้าตรวจบัตรเจอคนเป็นแรงงานข้ามชาติทำงานผิคนายจ้างหรือทำงานผิดประเภทจะถูกจับไปโรงพักและปรับปล่อยทั้งนายจ้างและพนักงาน แต่สิ่งที่เจ้าหน้าที่รัฐหรือหน่วยงานอื่นไม่เคยมีใครมาลงตรวจจะเป็นเรื่องความปลอดภัยในที่ทำงาน เงื่อนไขการทำงานและสวัสดิการที่พนักงานควรที่จะควรจะได้รับ ยังไม่พบว่ามีการตรวจสอบเรื่องดังกล่าว จึงเป็นสาเหตุทำให้พนักงานถูกเอาเปรียบจากนายจ้างมาโดยตลอด

เจ้าหน้าที่จะทำการเข้าตรวจค้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การตรวจการจดทะเบียนสถานบริการ, การตรวจเรื่องการค้าประเวณี, การเปิดปิดร้านตามเวลา และการตรวจใบอนุญาตทำงานของแรงงานข้ามชาติ เป้าหมายในการตรวจเพื่อจับกุม ไม่ใช่การตรวจในเรื่องการคุ้มครองตรงจุดนี้เป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการเรียกรับส่วย เจ้าของสถานบริการต้องการเปิดเกินเวลาบ้าง หรือมีการจ้างแรงงานข้ามชาติที่มีใบอนุญาตถูกต้องแต่จะมีความผิดที่ทำงานไม่ตรงตามที่อนุญาต

การจับ เจ้าหน้าที่ส่วนกลางจะลงตรวจสอบสถานบริการในทุกพื้นที่ของจังหวัด โดยเน้นตรวจสอบแรงงานข้ามชาติ ใบอนุญาต เด็ก และ การค้ามนุษย์ แต่บางครั้งก็จะมีพลเมืองดีแจ้งเหตุมาว่ามีการค้าประเวณี เจ้าหน้าที่ก็จะส่งสายลับเข้าไปทำการล่อซื้อและบุกเข้าไปจับเลย โดยจับข้อหาหมิ่นสมในสถานการค้าประเวณี และถ้าตรวจว่าร้านไหนไม่มีใบอนุญาตสถานบริการ

จะถูกสั่งปิด 5 ปี ส่วนพนักงานบริการจะถูกจับปรับปล่อย ส่วนคนที่ทำงานยืนตามถนนหรือสาธารณะแบบอิสระคนเดียว เจ้าหน้าที่จะใช้ดุลพินิจเข้าไปขอตรวจจะขูให้ยอมรับผิดโดยใช้ถุงยางเป็นหลักฐานในข้อหาเตร็ดเตร่ ครอบครองเพื่อการค้าประเวณี ตาม มาตรา 5

บางทีก็จะเรียกเก็บเงินโดยตรงกับคนทำงานถ้าไม่จ่ายก็จะถูกจับไปทำประวัติจ่ายค่าปรับ 500-1,000 บาท และถ้าหากเจ้าหน้าที่ต้องการทำยอดในการจับ เจ้าหน้าที่จะขอความร่วมมือกับคนที่เคยมีประวัติอยู่แล้วให้ไปถูกจับทำประวัติเสียค่าปรับในข้อหาการค้าประเวณี และคนที่ทำงานในร้านเจ้าหน้าที่ก็จะขอความร่วมมือจากเจ้าของสถานบริการ โดยทางร้านจะให้จับซื้อหรือทำการโหวตถ้าตรงกับชื่อใครก็ต้องไปโรงพักเพื่อบันทึกประวัติในข้อหาการค้าประเวณี

10 ปีที่ผ่านมาจับผู้เสียหาย 300 คนทุกปี ซึ่งส่งผลกระทบต่อคนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ เพื่อให้ได้ผู้เสียหาย 10 คน ต้องจับถึง 100 คน เช่นกรณีนาดาลีอาบอบนวดจับ 121 คน ได้ผู้เสียหาย 15 คน ล่าสุดที่ร้านอายอบนวดวโดเรีย ซีเคร็ดจับผู้หญิง 113 คน ได้ผู้เสียหาย 8 คน ส่วนคนที่เหลือถูกจับข้อหาหมิ่นประมาทในสถานการค้าประเวณี ในหนึ่งปีพนักงานบริการถูกจับไม่น้อยกว่า 3 หมื่นคน ตามเจตนารมณ์ของพ.ร.บ.ปราบการค้าประเวณีเพื่อช่วยคนที่ด้อยโอกาส แต่เราเห็นว่าการจับกุมไม่ได้เป็นการให้โอกาสแต่อย่างไร

วิธี“การล่อซื้อ” หรือที่เรียกว่า “การสร้างหลักฐาน” เพื่อกล่าวโทษความผิด ในข้อหาการค้าประเวณี มักจะปลอมตัวไปเป็นลูกค้าและติดสินกับผู้หญิงที่ทำงานในสถานบริการ เพื่อสร้างความไว้วางใจกับทางร้านและผู้หญิง โดยใช้วิธีเลือกผู้หญิงไปนั่งพูดคุยด้วย ทำตัวสุภาพ ซื้อดื่มให้และจะกลับมาหาบ่อยๆ และมักจะถามว่ามีเด็กไหม เพื่อสร้างความรู้สึกที่ดี ทำให้ผู้หญิงไว้วางใจโดยไม่รู้ตัว และใช้เวลาในการสร้างความไว้วางใจกว่า 3 เดือนก่อนทำการล่อซื้อ จากรายการถามตรงกับจอมขวัญ ที่มีเจ้าหน้าที่ NVADER ออกมาตอบคำถามการใช้เวลาในการลงสืบ ก่อนการล่อซื้อที่หลอกล่อให้ผู้หญิงกระทำความผิดไปด้วย โดยใช้เงินที่ล่อซื้อกับผู้ที่ถูกล่อซื้อเป็นหลักฐานพยานในการเอาผิดผู้หญิง

การล่อซื้อมีความย้อนแย้งในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ต่อพนักงานบริการหญิง ในวันที่ 5 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2560 พล.อ.ไกรบุญ ทรวดทรง กรรมการ สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้เข้าร่วมการประชุม เวที CEDAW (อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ได้กล่าวถึงเรื่องการล่อซื้อไว้ว่า “กรณี ล่อซื้อ ปฏิบัติการนี้เราใคร่ขอยืนยันให้ความมั่นใจว่าคณะกรรมการฝ่าย ยุทธการตำรวจไม่เคยมี นโยบายปฏิบัติการเช่นนี้เลย และไม่สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติใช้วิธีนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติไทย ยินดีรับฟังข้อมูลหรือการร้องเรียนจากทุกๆ คนเกี่ยวกับการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง และพร้อมเสมอที่จะ ทำการสอบสวนเอาผิดต่อเจ้าหน้าที่เหล่านั้น” แต่ในความเป็นจริงในปัจจุบันยังมีเจ้าหน้าที่บางหน่วยงานยังทำการล่อซื้อ และเห็นชอบในการสร้างหลักฐานด้วยวิธีการ “ล่อซื้อ” อยู่

ตำรวจ กรมการ ปกครอง กรมสอบสวนคดีพิเศษ(DSI) การตรวจค้นร้าน ว่าสถานที่นั้นๆมีความเสี่ยง หรือสงสัยว่า เข้าข่ายมีการค้าประเวณีแอบแฝง และพบว่าเข้าข่ายกระทำความผิดค้าประเวณี หรือสงสัยว่ามีการค้าประเวณี บุคคลที่อยู่ภายในร้านนั้นจะถูกจับกุมตัวทันทีในข้อหาหมิ่นประมาทในสถานที่มีการ ค้าประเวณี มาตรา 6 ใน พ.ร.บ. ปราบปรามการค้าประเวณี 2539 บุคคลที่อยู่ในร้านนั้นรวมไปถึง แคทเซียร์, พนักงานเสิร์ฟ,แม่บ้าน,พนักงานต้อนรับ และพนักงานที่ทำงานในร้าน และกฎหมายฉบับนี้ยังเปิดช่องทางให้องค์กรเอกชน NGO ต่างชาติที่ทำงานต่อต้านการค้ามนุษย์ Lift international เดิมชื่อ NVADER ที่ได้รับเงินทุนจาก Tearfund NZ, Cord Ministries USA, Stewardship UK” ที่เข้ามาทำการล่อซื้อ องค์กร Lift international จะปฏิบัติการล่อซื้อกับกลุ่มพนักงานบริการหญิง ในการล่อซื้อไม่เพียงแต่สร้างการดีตราจากสังคมต่อพนักงานบริการที่เพิ่มขึ้น แต่ยังสร้าง บาตแผล

ภายในใจของผู้หญิงที่ต้องถูกล่อซื้อเหมือนเป็นสิ่งของและทำลายความเชื่อใจของผู้หญิงเพียงเพื่อสร้างหลักฐานเพื่อแจ้งเบาะแสไปยังเจ้าหน้าที่บุกलयร้านชำจับกุม เวลาตำรวจมาล่อซื้อ เขาก็จะทำที่ตีสันทกับเจ้าของร้าน หรือพนักงาน มาบ่อยๆ แต่ ถ้ามาคนเดียวแต่ไม่ซื้อมันก็แปลก เคยคุยกับน้องคนหนึ่งที่เขาารู้สึกกับตำรวจที่มาล่อซื้อ เกินกว่าคำว่าลูกค้า สุดท้ายตำรวจคนนั้นเป็นคนสอบปากคำน้องเขาเอง เขาก็นั่งอยู่กับ ตำรวจคนอื่น น้องเขาก็ไม่ได้รู้สึกโกรธอะไรแต่แค่รู้สึกอายแทนตำรวจคนนั้นมากกว่าที่ ต้องเล่ารายละเอียดทุกอย่างให้คนอื่นรับรู้ด้วย" เจนพนักงานบริการกล่าว ช่วงเดือนมิถุนายน 2559 ที่ทางเจ้าหน้าที่ได้มีปฏิบัติการบุกทลาย ร้านนาดาลืออาบอบนวด ที่ ได้รับเบาะแสจากองค์กร องค์กร Lift international ว่ามีการค้าประเวณี

การบุกทลายของเจ้าหน้าที่ จะต้องขออนุมัติในการบุกจับจากผู้บังคับบัญชาหรือศาล และจะตั้งชื่อหน่วยงานปฏิบัติการชุดพิเศษก่อนจะลงบุกทลาย การลงบุกทลายสถานบริการ ที่ร่วมมือกับหน่วยงานที่มากกว่า 100 คน มี กรมการปกครอง,ตำรวจ ,ทหาร,กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) องค์กร NGO ที่ทำต่อต้านการค้ามนุษย์ ,นักข่าวจากสำนักต่างๆ ที่ร่วมขบวนการด้วยทุกครั้ง⁸ หลังจากทำการล่อซื้อแล้วขึ้นห้องไปเจ้าหน้าที่จะแสดงตัวจับกุมโดยใช้ถุงยางอนามัยและเงินเป็นหลักฐานในการเอาผิดฐานค้าประเวณี หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่จะส่งสัญญาณให้กองกำลังเสริมบุกเข้าทลายและจับกุมผู้จัดการ ผู้หญิงที่ทำงานในร้าน โดยตั้งข้อหาหมิ่นสมในสถานบริการค้าประเวณี โดยมีนักข่าวตามเข้าไปถ่ายรูปผู้หญิงลงสื่อว่ามีการบุกทลายร้านอะไร และนักสังคม สงเคราะห์ (พม.)ตามเข้าไปเพื่อตรวจสอบว่าเด็กถูกล่อลวงมาจริงใจและจะทำหน้าที่ดูแลเด็กหรือที่เรียกว่าเหยื่อ ส่วนผู้หญิงที่ถูกจับ ปรับในความผิดหมิ่นสมในสถานการค้าประเวณี ข้อสังเกตคือจะไม่เคยมีลูกค้าที่ถูกเอาความผิดในความผิดหมิ่นสมในสถานการค้าประเวณีเลย กฎหมายมีการเลือกปฏิบัติในตัวเอง

การเก็บ "ส่วย" หรือ คอรัปชั่น เกี่ยวข้องกับหลายเรื่อง เช่นผู้ได้ผลประโยชน์ จากการค้าประเวณี เจ้าหน้าที่จะเก็บเงินประจำตามสถานประกอบการและคนที่ทำงานแบบอิสระตามที่สาธารณะ จ่ายแล้วแบบไม่มีใบเสร็จและไม่มีการบันทึกประวัติ ที่จ่าย 200-300 บาทต่อครั้ง ส่วนทางสถานประกอบการจ่ายเป็นรายเดือนและรายวัน บางที่ต้องจ่ายเป็นสิ่งของหรือให้ใช้บริการฟรีในวันพิเศษ เช่นวันเกิด ปีใหม่และอื่นๆ

ข้อมูลรายงาน จากรายการ ตอบโจทย์ : นาดาลือ" ส่วย "ธุรกิจสีเทา" ตำนานใหญ่ "วงการสีเทา" (9 มิ.ย. 59) ที่มีเจ้าหน้าที่รัฐบอกว่า "การซื้อขายบริการยังผิดกฎหมายทำให้ต้องแบ่งรายได้ค่าตัวให้กับเจ้าหน้าที่รัฐ ที่ใน 1 ปี "เฉลี่ยค่าภาษีน้อยกว่าที่จ่ายส่วย 144 ล้านบาท ที่ตามข้อมูลต้องจ่ายภาษีต่อปี 36 ล้านบาท" ซึ่งข้อมูลรายงานนี้เมื่อ พ.ศ.2538 ก่อนเกิด พ.ร.บ.ปราบปราม 2539 ซึ่งนับว่าเป็นตัวเลขที่จ่ายส่วยเยอะมาก จากการบุกทลาย พบหลักฐานการจ่ายส่วยแต่ก็ยังไม่มีการลงโทษจับกุมได้ เรื่องจะค่อยๆเจียบลงไม่สามารถจับผู้ที่เรียกรับส่วยได้

3.4 ผลกระทบจากการใช้พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณี

คนทำงานบริการทางเพศจึงมีสถานะ เป็น อาชญากร

เมื่อพิจารณาจากการกำหนดโทษ คนทำงานบริการทางเพศจึงมีสถานะ เป็น ทั้งอาชญากรที่ต้องถูกลงโทษทางอาญาและเป็นผู้ด้อยโอกาสที่ต้องได้รับการอบรม เพื่อให้เป็น "พลเมืองดี" ได้ ผู้ให้บริการทางเพศ จึงถูกกฎหมายกดทับศักดิ์ศรีถึง สองครั้งสองครา แม้สถานะของผู้ให้บริการจะพัฒนาขึ้นมากตามพ.ร.บ.ปี2539 โดยเน้นการให้ความ ช่วยเหลือในฐานะเหยื่อของอาชญากรรมมากกว่าการเป็นอาชญากรเสียเอง แต่อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะกฎหมายฉบับไหนผู้ให้บริการก็ยังคงอยู่ในฐานะที่อยู่ต่ำกว่ามนุษย์คนอื่นๆ ในสังคม " อ้างอิงจากเว็บไซต์ ilaw

ถูกตีตราเลือกปฏิบัติ

พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณี 2539 ถูกใช้กับทุกเพศไม่ว่าจะเป็นหญิง หรือชาย ในกลุ่ม กระเทย หรือสาวประเภทสอง ผู้ชาย เกย์ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ผลกระทบในกลุ่มกระเทยถูกเลือกปฏิบัติ และมีการตีตราซ้ำซ้อนไม่ว่าจะเป็นพนักงานบริการหรือไม่ เช่น ได้รับการปฏิบัติจากโรงแรมจะถูกมองว่าเป็นพนักงานบริการเจ้าหน้าที่โรงแรมจะขอตรวจเช็คบัตรประจำตัวเพื่อเก็บไว้เป็นประกัน หรือขอตัวค้นกระเป๋าทาตัวเหมือนเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ และถูกขารัดค่าห้องพัก หรือเก็บเงินเพิ่ม คุณ ทฤษฎี สว่างยิ่ง เครือข่ายสุขภาพและโอกาส ได้เล่าเรื่องการเลือกปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐ และโรงแรมต่อพนักงานบริการที่เป็นกระเทยที่พืพทยาว่า “ส่วนมากคนที่ทำงานที่พืพทยาจะเป็นคนที่มียายุ เป็นเกย์ กระเทย และผู้หญิง พนักงานบริการที่เป็น TG จะโดนการตีตราจากโรงแรมต่างๆในพืพทยา เช่นถ้าเราไปใช้บริการ ทางเจ้าหน้าที่โรงแรมก็จะขอคิดค่าห้องเพิ่ม หรือขอบัตรประชาชน หรือขอเช็คดูโทรศัพท์ ว่ามีการนัดหมายกับลูกค้าหรือเปล่า หรือโรงแรมบางแห่งก็ไม่ให้เข้าใช้บริการ เพราะคิดว่าเป็น พนักงานบริการ”

ความผิด มั่วสุมในสถานที่มีการค้าประเวณี มาตรา 6 ใน พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณี 2539 หรือผิดในข้อหาการค้าประเวณี จะถูกจับลงบันทึกประจำวัน และปรับเงินจำนวน 1,000 บาทแล้วปล่อยตัว

แรงงานข้ามชาติ – กรณีที่เป็นแรงงานข้ามชาติ หากถูกจับในความผิด มั่วสุมในสถานที่มีการค้าประเวณี มาตรา 6 ใน พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณี 2539 หรือผิดในข้อหาการค้าประเวณี จะมีบทลงโทษดังนี้

ประวัติทางอาญา

ผู้หญิงที่มีประวัติทางอาญาในข้อหาการค้าประเวณีไม่สามารถเริ่มต้นหรือสร้างชีวิตใหม่ที่ดีได้และไม่สามารถเดินทางไปต่างประเทศได้ เพราะการทำวีซ่าทำให้ต้องถูกตรวจสอบประวัติ จึงไม่สามารถไปทำงานที่อื่นหรือที่ไหนได้อีกเลย จากข้อมูลของผู้หญิงพนักงานบริการบอกว่าการจับหรือการช่วยเหลือไม่ได้ช่วยจริงๆ กลับทำให้ชีวิตแย่ลงและเป็นตราบาปทำให้ไม่สามารถเริ่มต้นชีวิตใหม่ได้อีก

การถูก ตราประทับหนังสือเดินทาง หรือ passport stamp ห้ามเข้าประเทศไทยที่ระบุว่ากระทำความผิดในข้อหาการค้าประเวณี สำหรับแรงงานข้ามชาติ ไม่ได้แปลว่ากลับเข้าประเทศไทยไม่ได้เท่านั้น แต่ยังส่งผลให้เกิดการตีตรากับผู้หญิงที่เป็นแรงงานข้ามชาติ และยังเป็นกรกักบริเวณไม่ให้ออกไปไหนได้ อยู่ได้แต่ภายในประเทศตนเองเท่านั้น ไม่สามารถเดินทางออกนอกประเทศได้ เพราะคงไม่มีประเทศใดต้องการให้บุคคลที่มี ตรา ประเวณีเข้าประเทศตน ซึ่งส่งผลตลอดชีวิต ทำให้ตัวผู้หญิงเป็นเช่นอาชญากร ขาดรายได้ในการดูแลครอบครัวแรงงานข้ามชาติยังถูกฟ่วงด้วยกฎหมายตรวจคนเข้าเมือง ที่ต้องถูก passport stamp ตามมาตรา 12 วรรค(8) ตามพระราชบัญญัติตรวจคนเข้าเมือง และถูกสั่งห้ามเข้า ประเทศไทยโดยไม่มีกำหนดระยะเวลา.

ถูกเอาเปรียบจากเงื่อนไขการทำงานและเรียกเก็บเงิน คอรัปชั่น

แก้ว (นามสมมติ) พนักงานบริการที่สมุทรสาคร เล่าว่า “ เจ้าของบาร์ถ้ามีเส้นมีสาย เขารับหมดอยู่แล้ว เพราะประหยัด กัดได้ ไม่ต้องทำอะไรให้พนักงาน ไม่ต้องสนใจ” พนักงานบริการส่วนใหญ่จึงเลือกทำงานอิสระ แต่ในส่วนของแรงงานข้ามชาติที่เป็นพนักงานบริการจะถูกเอาเปรียบ และไม่สามารถต่อรองได้เพราะยังต้องพึ่งพานายจ้างอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเอกสารกลัวโดนจับถูกส่งกลับ ไม่มีใครช่วย ดังนั้นแรงงานข้ามชาติจึงเลือกวิธีการ ยอม ยอมเจ้าของร้าน ยอมลูกค้า ยอมตำรวจ

พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณี 2539 ยังส่งผลให้มีการคอรัปชั่นขึ้น เช่นการเรียกเก็บเงิน และการเอาเปรียบจากเจ้าของสถานบริการกับพนักงานบริการ ซึ่งหมายความว่าถึงแม้พนักงานบริการเป็นคนที่ทำงานที่ใช้แรงงาน แต่ทางเจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานคุ้มครองแรงงานยังไม่ยอมรับว่าพนักงานบริการเป็นกลุ่มแรงงาน เพราะด้วยกฎหมาย พ.ร.บ.ปราบปรามการค้า

ค่าประเวณี 2539 กดทับและขีดเส้นแดงให้กลุ่มพนักงานบริการไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิงเป็นบุคคลที่ผิดกฎหมาย เป็นอาชญากร

เข้าไม่ถึงกระบวนการยุติธรรม สิทธิตามกฎหมาย

ในกรณีที่พนักงานบริการถูกรุนแรง หรือต้องการพึ่งพากระบวนการยุติธรรมมักจะถูกกันออกไปด้วยเพียงเพราะว่า เป็นคนทำงานผิดกฎหมาย ยกตัวอย่างกรณีถูกกันตัวเป็นพยานในคดี คำนินัยแต่ไม่สามารถเรียกร้อง ค่าชดเชยได้ได้ เนื่องทำงานผิดกฎหมาย ในกรณีร้านอาบอบ นวดรีดต่อเรียที่ผู้หญิง ไม่ถูกส่งกลับประเทศต้นทางได้ เนื่องจากพนักงานสอบสวน สน.ห้วย ขวาง ประสานขอให้ชะลอการส่งกลับประเทศ เพราะต้องนำไปเป็นพยานและสอบปากคำ เพิ่มเติม จนกว่าจะมี การสืบสวนสอบสวนผู้ที่เกี่ยวข้องในสำนวนคดีแล้วเสร็จ ซึ่งการกักตัว ดังกล่าวเป็นไปตาม กฎหมายทุกประการแต่พยานกลุ่มนี้กับไม่ได้รับค่าเสียหาย เสียเวลา เพียง เพราะ เป็นพยานที่ทำงานผิดกฎหมายมาก่อน เห็นได้ชัดว่ามีการแบ่งพยานออกเป็น 2 แบบ พยานดี พยานไม่ดี ทั้งที่เป็นพยานเหมือนกัน

ตามสิทธิคุ้มครองพยานหัวข้อที่กล่าวมา ตัวพนักงานบริการที่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ เป็นพยาน แต่กลับไม่ได้รับความคุ้มครองตามสิทธิที่ควรได้รับ เพราะตัวกฎหมาย พ.ร.บ.ปราบ ปราบปรามการค้าประเวณีทำให้พนักงานบริการเป็นคนผิดกฎหมาย จึงทำให้ตัวพนักงานได้รับการเลือกปฏิบัติและเสียสิทธิต่างๆ ที่ประชาชนทุกคนควรได้รับ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2561 เจ้าหน้าที่มูลนิธิได้เขียนจดหมายถึง กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดน ภาค 1 ต.คลองห้า อ. คลองหลวง จ.ปทุมธานี เพื่อขอเข้าเยี่ยมผู้หญิงที่ถูกจับในคดี รีดต่อเรีย ซีเครท อาบอบนวด ทาง มูลนิธิเอ็มพาวเวอร์ได้นำของใช้จำเป็นไปให้ผู้หญิง เช่นผ้าเช็ดตัว,ผ้าเช็ดหัว,ครีมทาผิว,ยาสีฟัน, วิตามินซี,ทิชชู,กางเกงขาสั้น,กางเกงใน,เสื้อ,ผ้าอนามัย, น้ำพริกถั่วเน่า,ผลไม้ ซึ่งเป็นของ ใช้ที่จำเป็นสำหรับผู้หญิง ส่วนผู้หญิงจะถูกแยกเป็น 2 กลุ่ม ให้อยู่บ้านคนละหลัง หลังที่หนึ่งมี ผู้หญิงอยู่ 11 คน บ้านหลังที่ 2 มีผู้หญิง 10 คน สถานการณ์ใน บ้านค่อนข้างดูดีแต่เครียดและอึด อั้น เพราะผู้หญิงต้องต้องติดอยู่ในฐานะการเป็นพยานมาเป็น เวลาเกือบ 2 เดือน และภายใน บ้านมีเจ้าหน้าที่ที่คอยดูแลอยู่อย่างใกล้ชิดจนเกินไป บ้านหลังที่1 ทางเจ้าหน้าที่มูลนิธิได้เข้า ไปเยี่ยมผู้หญิงในบ้านหลังที่หนึ่ง และได้ฟังถึงสิ่งที่ผู้หญิงอยู่ในบ้านพักว่าเป็นอย่างไรบ้าง โดย มีผู้หญิงในกลุ่มคนหนึ่งได้เล่าว่ามีเพื่อนไม่สบาย อยากจึงขอยากับเจ้าหน้าที่ แต่กลับได้ยาทิฟฟี่ ที่หมดอายุ ผู้หญิงเลยบอกกับทางเจ้าหน้าที่ว่ายาหมดอายุกินไม่ได้ แต่กลับได้คำตอบจาก เจ้าหน้าที่ว่า " ยายังไม่ขึ้นรากก็แสดงว่ายังกินได้ " ขอยาโรคกระเพาะไปก็ไม่ได้ตามที่ขอ ผู้หญิง อีกคนก็ได้พูดขึ้นว่า " หรือต้องให้เราเป็น มากกว่านี้ไหม ถึงจะได้ยา " ส่วนมากผู้หญิงจะถามว่า "เมื่อไหร่จะปล่อยกลับบ้านแล้วศาลว่ายังไงบ้าง เพราะตอนนี้เหมือนขาดรายได้ เพราะถูกขังอยู่ แต่ที่นี้ออกไปไหนไม่ได้ ไหนบอกถูกคุ้มครองเป็นพยานทำไมถูกจับแบบนี้ ต่างจาก 74 คนที่ ถูกปล่อยเป็นอิสระ ทั้งๆที่เป็นพยานเหมือนกัน เพราะตอนนี้บางคนเหลือเงินไม่ถึง 200 บาท แล้ว " ผู้หญิง ที่มาจากประเทศลาวก็ได้พูดขึ้นว่า "ตอนนี้เหมือนพ้นจาก นรกขุมที่1 มาเจอนรก ขุมที่ 2 เลย ช่วยแบบนี้ไม่ต้องช่วยดีกว่า มีน้องคนหนึ่งที่อยู่บ้านเกร็ด 1 คน พ่อ เสียชีวิตแล้ว ก่อนพ่อเสียชีวิตบ้านได้พยายามติดต่อกับน้องแต่ก็ติดต่อ ไม่ได้ แม่ ก็เครียดมากไม่รู้จะทำยังไง เพราะน้องเป็นลูกคนเดียวด้วย และอีกข้อหนึ่งคือ น้องเขาก็พยายามบอกกับ เจ้าหน้าที่เสมอว่า อายุ 24 จะ 25 ปีนี้แล้ว ทำไมยังถูกส่งตัวไปบ้านเกร็ด " บ้านหลังที่2 ดุมีอิสระมากกว่าหลังที่ 1 เพราะทางเจ้าหน้าที่อนุญาตให้ออกนอกบ้านไปเดินเล่นได้บ้าง ดูไม่อึดอัดเหมือนบ้านหลังที่ 1 ส่วนมากจะถูกเรื่องเมื่อไหร่จะถูกส่งกลับบ้าน อึดอัดมาก มีผู้หญิงคนหนึ่งบอกว่า "ตอนนี้เหมือน ผื่น สลายไปหมดแล้ว เพราะบ้านกำลังสร้างใกล้จะเสร็จแล้วแต่ต้องมาเจออะไรแบบนี้ " "ตอนนี้ เรายอมเป็นพยานให้แล้ว จ่ายค่าปรับแล้ว ทำไมยังไม่ให้เรากลับบ้าน " และทางเจ้าหน้าที่บอก ว่าจะได้ขึ้นศาล วันที่ 15 มีนาคม ถ้ายังไม่มีความคืบหน้าผู้หญิงบอกจะเดินประท้วง จะไม่เอา เสื้อผ้าไปเลยสักอย่าง ตอนนี้หนักก็เป็นสิ่ว หมดแล้ว ขอยาอะไรไปก็ไม่ได้ กับข้าวก็เป็นแบบ ข้างๆเดิมๆ บางครั้งไม่กินข้าวเที่ยงกันเลย เจอแต่ข้าวไข่เจียวเกือบทุกวัน จริ่งๆแล้วผู้หญิงแค่ขอ ยากับสิ่งของจำเป็นบางอย่าง ซึ่งก็เป็น สิ่งจำเป็นจริงๆ ซึ่งไม่น่าจะลำบากมากสำหรับเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบในการจัดหาให้ แต่สุดท้าย ผู้หญิงก็ไม่ได้รับการคุ้มครองอะไรเลย.

จากกรณีข่าว เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2560 ข่าวเรื่องตำรวจอาสาทำร้ายร่างกายสาวประเภทสองที่ไปเที่ยววันไหลที่พัทยาจนได้รับบาดเจ็บ เหตุเกิดจากทางตำรวจอาสาคิดว่าสาวประเภทสองคนดังกล่าวนี้เป็นพนักงานบริการทางเพศ วันที่ 22 เมษายน 2560 โลกออนไลน์แห่แชร์ภาพและข้อความจากผู้โพสต์ชื่อกับชื่อ Suphitnun Ning Phalanisong ที่ระบุว่า ในวันที่ 21 เมษายน เวลา 02.00 น. ขณะที่ตนมาเที่ยววันไหลพัทยาแล้วออกจากร้านแห่งหนึ่ง ก็มีคนเรียกเพื่อนของตนไปอีกฝั่งของถนน หลังจากนั้นก็มีอาสาตำรวจเข้ามาล้อมเพื่อนตนเอาไว้กล่าวหาว่าขายบริการ แล้วบอกให้เอาบัตรประจำตัวประชาชนมา หลังจากนั้นก็ลากเพื่อนตนขึ้นรถไป "

สรุป

เห็นชัดว่ารัฐทุกชุดมุ่งเน้นที่จะเข้ามาควบคุม จัดการ ดูแล การค้าประเวณีมาโดยตลอด เพื่อปกป้องสังคมจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ใช้กฎหมายในการควบคุม ลงโทษ เพื่อป้องกันไม่ให้มีจำนวนผู้ขายบริการทางเพศมากขึ้น เพื่อให้ภาพลักษณ์ประเทศไทยว่าไม่สนับสนุนให้มีการค้าประเวณี ตามทิศทางของนานาชาติประเทศแต่ในความเป็นจริงกลับมองเห็นว่ามีจำนวนผู้ขายบริการทางเพศมากขึ้น สิ่งที่รัฐทำคือการบังคับใช้กฎหมายแต่เพียงด้านเดียว คือ การลงโทษ แต่ในมิติเยียวยาคุ้มครอง ส่งเสริม และเพิ่มทักษะอาชีพเพื่อเปิดโอกาสให้สามารถเข้าถึงอาชีพอื่น ๆ นั้นกลับไม่เห็นรัฐทำงานในด้านนี้

นโยบายหรือกฎหมายใหม่ที่ประกาศใช้ ก็ส่งผลกระทบกับพนักงานที่เป็นแรงงานข้ามชาติ เอกสารเป็น บัตรชมพู (บัตรของ คสช.) หรือพาสปอร์ต (เล่มม่วง) ที่ได้รับผลกระทบจากกฎหมาย พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว ฉบับแก้ไข ปี พ.ศ. 2560 ที่ปรับบทลงโทษทั้งค่าปรับ จำคุกสูงขึ้น เป็นเหตุให้เจ้าของร้านรู้สึกกังวลใจ จึงเลิกจ้างพนักงานที่เป็นแรงงาน 3 สัญชาติ (เมียนมาร์ ลาว กัมพูชา)

พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณี มี 2 ด้าน มีคุ้มครองและควบคุม

1. การคุ้มครอง ถ้าดูในเจตนารมณ์ของกฎหมายและในมาตรา 15 ของ พ.ร.บ.ปราบปราม ที่บอกว่าให้ความคุ้มครองผู้หญิง และจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อให้มีการพัฒนาอาชีพได้ต่อไป แต่ที่ผ่านมามีพนักงานบริการบอกว่าไม่เคยได้รับการคุ้มครองใดๆเลย ได้แต่เป็นคนที่กระทำความผิดเท่านั้น เพราะที่ผ่านมาผู้หญิงที่ถูกจับคดีการค้าประเวณีจากเหตุการณ์ล่อซื้อบนทลายที่ผ่านมา เช่น สถานบริการอาบอบนวดนาตาลี ที่เป็นสถานที่ทำงานของพนักงานบริการที่เจ้าหน้าที่และองค์กรช่วยชีวิต ได้เข้ามาล่อซื้อช่วยชีวิตผู้หญิงที่อายุไม่ถึง 18 ปี แต่ผู้หญิงที่ถูกผลกระทบกลับไม่ได้มีการช่วยเหลือในกระบวนการยุติธรรมเลย และไม่ได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม

2. การควบคุม ถ้าเราดูในเจตนารมณ์ ที่บอกว่าต้องควบคุมและเอาผิดลงโทษผู้ที่แสวงหา ผลประโยชน์จากการค้าประเวณี แท้จริงตลอด 58 ปี ที่ผ่านมา กฎหมายลงโทษผู้ที่แสวงหาผลประโยชน์น้อยมาก เมื่อเทียบกับ การจับ ปรับลงโทษ ผู้ค้าประเวณีเพราะที่ผ่านมาผู้ใช้กฎหมายการค้าประเวณี มุ่งแต่เอาผิดและควบคุมผู้หญิงคนที่ทำงานขายบริการเป็นคนที่ถูกจับมากที่สุด เช่นในสถิติ ปี 2560 มีคนที่ถูกจับคดีการค้าประเวณีทั้งหมด 10,226 คน

การที่มี พ.ร.บ. ปราบปรามการค้าประเวณี เกิดขึ้นมาโดยเฉพาะคือต้องการควบคุมคนที่ทำงานบริการทางเพศ และรักษาศีลธรรมอันดีงาม เป็นเหตุผลในออกกฎหมายโดยเฉพาะที่บังคับใช้มาเป็นเวลานาน บทบัญญัติที่มีอยู่ในกฎหมายโดยเฉพาะ จะมองสาเหตุสำคัญที่มาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่มองเห็นว่าผู้หญิงที่ทำงานขายบริการเป็นผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษาและต้องได้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ แต่ผู้รักษากฎหมายไม่ชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย แต่สะดวกในการใช้ "ช่องว่าง" ของกฎหมายมากกว่า เพราะที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่รัฐ และองค์กร NGO ที่ทำงานต่อต้านการค้ามนุษย์มักจะใช้กฎหมายฉบับนี้เป็นเครื่องมือมากกว่าดูแลคุ้มครองที่ไต่ระบุไว้ในกฎหมายตามมาตรา 15 ของ พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณีและในเจตนารมณ์ของกฎหมาย แต่ที่ผ่านมารีธีการใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ พ.ร.บ. ปราบปรามการค้าประเวณี 2503 จนถึง ฉบับ 2539 มักจะใช้กฎหมายไปในทางที่

เรียกเก็บเป็นค่าคุ้มครองหรือว่า “ส่วย” หรือที่เรียกว่า “สินบน” ที่มีการจ่ายและรับจริง ที่เรียกเก็บเงินจากคนที่ทำงานบริการทางเพศตามถนนแบบอิสระ และเจ้าของสถานบริการที่เจ้าของหักเงินจากการทำงานของผู้หญิงจ่ายให้ เป็นค่าอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่

ข้อสังเกต การบังคับใช้ กฎหมายปราบปรามฯ ขัดต่อเจตนารมณ์ ที่กล่าวถึง สาเหตุของการค้าประเวณี เนื่องจากขาดโอกาสทางสังคม ต้องการป้องกัน เด็ก อายุต่ำกว่า 18 เข้าสู่อการค้าประเวณี แท้จริง เด็กทุกคน ได้รับการปกป้อง คุ้มครอง ตาม อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กอยู่แล้ว อาจเป็นการซ้ำซ้อน ได้ต้องการลงโทษผู้กระทำความผิด ที่กล่าวถึง “ผู้ได้รับผลประโยชน์” แท้จริงตลอด 58 ปี ที่ผ่านมา กฎหมายลงโทษ ผู้ได้รับผลประโยชน์น้อยมาก เมื่อเทียบกับ การจับ ปรับลงโทษ ผู้ค้าประเวณี

บทที่ 4

แนวคิดการแก้ปัญหาการขายบริการทางเพศ

ในปัจจุบันมีแนวคิดหลากหลายรูปแบบที่มีต้นแบบมาจากประเทศต่างๆที่ใช้วิธีการแก้ปัญหาการขายบริการทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่ให้การขายบริการทางเพศนั้นผิดกฎหมายอยู่ หรือให้ลูกค้าหรือผู้ใช้บริการทางเพศผิดเพียงผู้เดียว กับแบบให้ผู้ขายบริการทางเพศต้องลงทะเบียน เสียภาษีทำให้ถูกกฎหมาย ปฏิบัติตามกฎหมายและแบบให้ผู้ขายบริการทางเพศทำงานได้ไม่มีความผิด ลูกค้าก็ไม่มีความผิดหากไม่ละเมิดในข้อตกลงให้การขายบริการทางเพศเป็นการตกลงของทั้ง 2 ฝ่าย แต่ปัญหาคือ บริบท วัฒนธรรม จำนวนประชากร ความหลากหลายที่แต่ละประเทศแตกต่างกันจึงทำให้ทุกประเทศต่างพากันศึกษาเพื่อหาข้อดี ข้อเสีย ข้อท้าทายในการนำมาใช้ในประเทศของตนเอง เช่นเดียวกันกับรัฐไทยที่กำลังศึกษาแนวคิดของแต่ละประเทศ ซึ่งกลุ่มพนักงานบริการก็มีการศึกษาแลกเปลี่ยนข้อดี ข้อเสีย จากพนักงานบริการในแต่ละประเทศทั้งในระดับอาเซียน เอเชียแปซิฟิก ยุโรป อเมริกา แนวคิดสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 แนวคิด ได้แก่ ถูกกฎหมาย ผิดกฎหมายและไม่ผิดกฎหมาย

4.1 แนวคิดถูกกฎหมาย

แนวคิดการค้าประเวณีเป็นสิ่งถูกกฎหมาย(Legalization) แนวคิดนี้ยอมให้การบริการทางเพศเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย มีการข้อกำหนดให้จดทะเบียนคนทำงานบริการทางเพศและสถานบริการต้องจดทะเบียน ในบางประเทศจะมีคนดูแลเป็นรัฐจัดการเป็นผู้ควบคุมดูแลและให้ใบอนุญาต ซึ่งในประเทศไทยมีกฎหมายดังกล่าวที่ควบคุมสถานบริการ กฎหมายสถานบริการ กฎหมายควบคุมแอลกอฮอล์ที่มีข้อกำหนดชัดเจน ในงานวิจัยของ พงษ์พร สาธารณย์ยกตัวอย่างการควบคุมสถานบริการอาบอบนวด เพียงแต่การค้าการค้าประเวณีในประเทศไทยมีกฎหมายให้เป็นความผิด ซึ่งสามารถนำกฎหมายที่ไทยมีอยู่ในหารควบคุมทั้งสถานบริการและผู้ทำงานบริการทางเพศเองด้วย

ในงานวิจัยเรื่อง“การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคสุมาตรา แม่น้ำโขงในประเทศไทย”แนวคิดแบบLegalization นี้มีประโยชน์ในการควบคุมการแพร่ของโรคติดต่อสัมพันธ์เป็นหลัก นอกจากนี้ รัฐก็ยังได้รับประโยชน์จากการจัดเก็บภาษีจากการค้าประเวณีอีกด้วย แนวคิดนี้อาจช่วยลดการประพฤติดังกล่าวโดยมิชอบของ เจ้าหน้าที่และการเอารัดเอาเปรียบหญิงค้าบริการโดยผู้เป็นธุระจัดหาในแนวทางมีหลายประเทศที่ใช้แนวคิดดังกล่าว ซึ่งยกตัวอย่างประเทศสิงคโปร์ที่มีบริบทใกล้เคียงประเทศไทย

แนวปฏิบัติในประเทศประเทศสิงคโปร์ งานบริการในประเทศสิงคโปร์ถูกกฎหมาย เนื่องจากประเทศสิงคโปร์มีแนวคิดว่า หากการค้าประเวณีผิดกฎหมาย อาจส่งผลกระทบในเชิงด้านลบ เช่น มีผู้มีอิทธิพล การก่ออาชญากรรม และการค้ามนุษย์ที่เพิ่มขึ้น ความเสี่ยงต่อสุขภาพของประชาชน แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า การค้าประเวณีถูกต้อง ที่เป็นไปตามกฎหมายอย่างเต็มที่ เนื่องจากผู้ค้าประเวณีชาวต่างชาติจะถูกควบคุมโดยพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง (Immigration Act 8(f,g) และการทำงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีมีความผิดทางอาญา เช่น

1. การใช้สถานที่สาธารณะเพื่อการค้าประเวณี
2. การแสวงหาประโยชน์จากหญิงบริการ
3. เป็นเจ้าของสถานที่ค้าประเวณี

การเป็นเจ้าของสถานที่ค้าประเวณีถึงแม้จะผิดกฎหมาย แต่ในทางปฏิบัติของ เจ้าหน้าที่ตำรวจ Anti-Vice Department จะใช้วิธีการปกครองโดยการควบคุมจำนวนการออก

ใบอนุญาตให้เจ้าของสถานที่บริการ เพื่อเป็นการควบคุมและตรวจสอบเรื่องการอนุญาตให้ผู้ค้า
ประเวณีทำงานในสถานที่ดังกล่าว ส่วนใหญ่แล้วสถานบริการจะอยู่บริเวณย่าน **Gelang (ย่าน
โคมแดง, เขตเกย์ลิง)** หรือโซนนิ่งที่ทางเจ้าหน้าที่ได้จัดไว้ให้เท่านั้น

การปฏิบัติตัวสำหรับคนที่ต้องการทำงานบริการทางเพศในประเทศสิงคโปร์ ข้อมูล จาก
ประสบการณ์ของนักสังคมสงเคราะห์ภายใต้ โครงการ Project X ของสมาคมช่วยเหลือสตรีที่
ได้รับความรุนแรงทางเพศ (Sunshine Initiative Singapore) ผู้ค้าประเวณีที่เป็น
ชาวต่างชาติที่จะทำงานต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. ต้องมีอายุระหว่าง 21 ถึง 35 ปี
2. ต้องไม่เป็นชาวมุสลิม
3. ต้องไม่เป็นเพศชาย
4. คนที่สามารถเข้ามาทำงานในประเทศสิงคโปร์ได้ต้องมาจาก ประเทศจีน ประเทศไทย
ประเทศมาเลเซีย ประเทศเวียดนาม เท่านั้น
5. ต้องผ่านการตรวจสุขภาพรายเดือน และจะได้รับบัตรเหลือง
- บัตรเหลือง คือ บัตรที่แสดงประวัติการตรวจสุขภาพของพนักงานแต่ละเดือน และมี
รายละเอียดที่ทำงาน
6. เจ้าหน้าที่ตำรวจ Anti-Vice จะต้องสัมภาษณ์ถึงการมาทำงานประเภทนี้ว่ามาด้วยความ
เต็มใจ และจะแจ้งให้ทราบว่าต้องปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ และ
เมื่อสิ้นสุดสัญญาการจ้างงานแล้ว ก็จะไม่ได้รับอนุญาตให้เดินทางกลับเข้ามาในประเทศ
สิงคโปร์ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปตลอดชีวิต
7. ระหว่างทำงาน หรือหมดสัญญาการจ้างงานแล้ว ห้ามไม่ให้พนักงานบริการทางเพศคบหา
แบบคู่รักกับคนสัญชาติสิงคโปร์หรือ ออกเดทด้วย
8. ระหว่างทำงานพนักงานบริการทางเพศ จะมีวันหยุด 1 วันต่อสัปดาห์
9. ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจ Anti-Vice จะประสานงานกับสำนักตรวจคนเข้าเมืองเพื่อดำเนินการ
เรื่องการขออนุญาตให้อยู่ในประเทศสิงคโปร์อย่างถูกต้องเป็นกรณีเฉพาะกิจ
10. มีระยะการกำหนดการทำงาน ต้องทำสัญญาทำงานกับสถานที่ทำงาน 2 ปีโดยทางเจ้าหน้าที่
ตำรวจจะเป็นผู้ออกให้
11. ต้องพักอยู่กับสถานที่ทำงานที่ระบุในบัตรเหลืองเท่านั้น
12. สถานที่ทำงานต้องปิดมิดชิด ไม่มีพนักงานปรากฏให้เห็นหน้าร้าน ต้องอยู่แต่ในร้าน เท่านั้น
13. ต้องทำงานตามจำนวนครั้งที่ทางเจ้าของร้านกำหนดให้ทำ เจ้าของสถานที่ค้าประเวณี 150
ครั้งโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน (ค่าขายบริการครั้งละ 50 เหรียญสิงคโปร์ หรือ 1,285 บาท)
หลังจากครบ 150 ครั้งแล้ว ทุกครั้งที่ทำงานจะแบ่งค่าขายบริการคนละครึ่งกับเจ้าของ
สถานที่ค้าประเวณี โดยเฉลี่ย ผู้ค้าประเวณีจะทำงานวันละ 10-15 ครั้ง (ตั้งแต่ 14.00 น. ถึง
02.00 น.) ส่วน ค่าตอบแทนพิเศษจากลูกค้าก็จะเป็นของผู้ค้าประเวณีทั้งหมด
14. ต้องใส่ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่ทำงาน
15. พนักงานบริการจะต้องทำงานตามที่ระบุไว้ในบัตรเหลืองเท่านั้น การสร้างกฎของร้าน ถ้า
ออกไปข้างนอก จะต้องกลับมาทำงานให้ตรงเวลา หากมาสายก็จะถูกหักเงินทุก 5 นาที
เป็นเงิน 50 เหรียญสิงคโปร์

การจดทะเบียนทำงานบริการประเทศสิงคโปร์

1.1 กรณีเป็นชาวต่างชาติ (คนที่สามารถทำได้จะจำกัดได้แค่ 4 ประเทศ คือ ประเทศจีน ประเทศไทย ประเทศมาเลเซีย ประเทศเวียดนาม เท่านั้น)

- ต้องมีนายจ้างที่สิงคโปร์รับรอง (MOU)
- ต้องมีอายุระหว่าง 21 ถึง 35 ปี
- ต้องไม่เป็นชาวมุสลิม
- ต้องไม่เป็นเพศชายแต่กำเนิด
- จะต้องผ่านการตรวจสุขภาพ และจะได้รับบัตรเหลือง
- บัตรเหลือง คือ บัตรที่แสดงประวัติการตรวจสุขภาพของพนักงานทุกเดือน และมีรายละเอียดที่ทำงาน เช่นสถานที่ทำงาน ชื่อร้าน และนายจ้าง
- ต้องทำสัญญาการทำงาน โดยมีสัญญาจ้าง 2 ปี
- เจ้าหน้าที่ตำรวจ Anti-Vice จะต้องสัมภาษณ์ถึงการมาทำงานประเภทนี้ว่ามาด้วยความเต็มใจ และจะแจ้งให้ทราบว่าต้องปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ และเมื่อสิ้นสุดสัญญาการจ้างงานแล้ว ก็จะไม่ได้รับอนุญาตให้เดินทางกลับเข้ามาในประเทศสิงคโปร์ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปถึงตลอดชีวิต
- จะมีวันหยุดให้ อาทิตย์ละ 1 วัน
- ต้องพักอยู่กับสถานที่ทำงานที่ระบุในบัตรเหลืองเท่านั้น
- ต้องใส่ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่ทำงาน
- ต้องทำงานในโซนนิ่ง หรือที่ๆทางเจ้าหน้าที่จัดไว้ให้เท่านั้น

1.2 กรณีคนในประเทศ

- ต้องทำบัตรเหลือง หรือบัตรตรวจสุขภาพ (ที่ต้องตรวจสุขภาพทุกเดือน)
- ต้องทำงานในโซนนิ่ง หรือที่ๆทางเจ้าหน้าที่จัดไว้ให้เท่านั้น
- ต้องไม่ใช่เพศชายแต่กำเนิด
- ต้องไม่ใช่คนที่ถือศาสนาอิสลาม

ลักษณะที่ทำงาน

- ต้องทำงานในโซนนิ่ง หรือในสถานที่ทางเจ้าหน้าที่จัดให้ เพราะสถานที่ขายบริการ จะต้องผ่านการตรวจสอบอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ถึงจะเปิดได้
- โซนบริเวณย่าน Gelang (ย่านโคมแดง, เขตเกย์ลิง)

- รูปแบบร้าน ร้านนวด ร้านคาราโอเกะ อาบอบนวด สะปา

ผลกระทบต่อพนักงานบริการ

1. เจ้าของร้านมีสิทธิออกกฎเรื่องการทำงานที่เอาเปรียบ โดยพนักงานไม่สามารถร้องเรียนได้ เช่น
 - ถูกกฎหมาย แต่สร้างอำนาจให้นายจ้าง เลือกปฏิบัติกับเรา
 - การตั้งเป้าในการรับลูกค้าที่นายจ้างกำหนด
 - การแบ่งผลประโยชน์ที่เอาเปรียบระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง
2. หากต้องการยกเลิกสัญญากับเจ้าของร้านไม่สามารถทำได้เพราะเป็นสัญญาผูกมัดด้วยกฎหมาย
3. ยังมีการติดรากับอาชีพบริการทางเพศอยู่ เช่น การติดราด้านศาสนา การติดราด้านการแบ่งแยกเพศ การติดราด้านสัญชาติ
4. ถูกกฎหมายแต่การคำนึง และเด็กที่เข้ามาทำงานไม่ได้ลดลง
5. การจำกัดพื้นที่ในการทำงานหรือการจัดโซนนิ่งทำให้เกิดข้อจำกัดในการทำงานของพนักงานบริการ ซึ่งมีข้อผูกมัดกับทางเจ้าของกิจการ จึงเป็นเหตุให้มีพนักงานอีกกลุ่มที่

ยอมทำผิดกฎหมายเพื่อมีอิสระในการทำงานมากกว่า และไม่ถูกกดด้วยกฎหมาย และกฎร้าน

6. ท้าคนคดียาเสพติด และสังคมยังคงตีตรา พนักงานอยู่
7. การจดทะเบียนอาจส่งผลต่อประวัติของตัวพนักงานตลอดชีวิต
8. มีการลงโทษคนที่ทำงานอยู่บนท้องถนน หรือทำงานนอกเขตที่ทางเจ้าหน้าที่กำหนดให้ชาวต่างชาติจะถูกจับ และทำผิดครั้งแรกจะต้องเสียค่าปรับ 1000 เหรียญสิงคโปร์ หรือเป็นเงินไทย 23,897 บาท และปล่อยตัว ทำผิดครั้งที่ 2 จะถูกปรับเงิน 2,000 เหรียญสิงคโปร์ หรือ 47,794 บาท ครั้งที่ 3 จะถูกจับติดคุก 6 เดือน แต่ตอนนี้ทางสิงคโปร์ได้หยุดใช้กฎหมายฉบับนี้ไปแล้ว ตอนนี้หากพบต่างชาติเข้ามาทำงานโดยไม่จดทะเบียนหรือ ทำงานนอกเขตทางเจ้าหน้าที่สิงคโปร์จะเข้าจับกุมทันที โดยไม่ต้องขึ้นศาล และจะถูกส่งตัว กลับประเทศและห้ามเข้าประเทศเป็นเวลา 3 ปี ชาวสิงคโปร์บดทลงโทษสำหรับชาวสิงคโปร์จะไม่ได้ถูกจับ แต่พวกเขาจะถูกขอให้ความร่วมมือ ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานให้กับแรงงานข้ามชาติได้รู้กฎระเบียบการทำงานต่างๆของประเทศสิงคโปร์
9. ลูกจ้างจะไม่ถูกจับดำเนินคดีใดๆ แต่จะถูกใช้เป็น "พยาน" เพื่อเป็นหลักฐานชี้ตัวในการจับพนักงานบริการ ดังนั้นตำรวจจะนำการสอบปากคำของพวกเขาไปหาหลักฐานในการบุกจับ พนักงานและต่อต้านพนักงานบริการ
10. มีความแตกต่างในการจดทะเบียนระหว่างแรงงานชาวสิงคโปร์กับแรงงาน ข้ามชาติ จะต้องไปสัมภาษณ์กับตำรวจ ส่วนมากแรงงานข้ามชาติจะมาจากหน่วยงานจัดหางาน โดยจะเสียค่าธรรมเนียมเอเจนซี่ 4,000 เหรียญสิงคโปร์ หรือ 95,588 บาท แรงงานข้ามชาติจะถูก ห้ามเข้าประเทศสิงคโปร์หลังจากสิ้นสุดสัญญาในการทำงานตามเวลาที่กำหนด 2 ปี

ผลกระทบต่อสังคม

1. การทำให้ถูกกฎหมายไม่ได้ลด เรื่องการค้ามนุษย์ และเด็กเข้ามาทำงาน
2. สังคมอยากให้มีการจำกัดควบคุมงานบริการทางเพศ แต่ก็ยังมีการแบ่งแยกเป็น 2 แบบ อยู่ คือ ถูกกฎหมาย 1 กลุ่ม แต่ก็ยังมีผิดกฎหมายอีก 1 กลุ่ม
3. มุมมองภาพลักษณ์ของประเทศยังอยู่ในด้านลบอยู่ เพราะถึงแม้จะทำให้อาชีพบริการทางเพศถูกกฎหมาย แต่ก็ยังจำกัดพื้นที่ให้อยู่ในที่ลับตาผู้คน
4. การแอบแฝงทำงานยังมีอยู่

หากนำกฎหมายของสิงคโปร์มาใช้ในประเทศไทยดีหรือไม่ดียังไง

1. การจัดโซนนิ่งไม่ได้ช่วยเรื่องการจำกัดพนักงานบริการแต่เป็นการจำกัดอิสรภาพของบุคคลและเป็นการสร้างอำนาจให้กับเจ้าของร้านที่อาจนำไปสู่การเอาเปรียบกดขี่พนักงานบริการเองและอาจจะทำให้มีพนักงานบริการยอมทำผิดกฎหมาย หรือไปทำงานแฝงมากกว่า
2. การทำให้ถูกกฎหมาย แต่ภาพลักษณ์ของประเทศก็ยังติดด้านลบอยู่ เนื่องจากการจัดสถานที่ทำงานในโซนนิ่งและต้องเป็นที่มืดขิดลับตาผู้คน
3. การทำให้ถูกกฎหมายไม่ได้ลดการค้ามนุษย์ และเด็กเข้ามาทำงาน เพราะการสร้างกฎหมายขึ้นมาใหม่ไม่ได้ครอบคลุมทุกเรื่องและไม่ได้ลดการตีตรา
4. การคอร์รัปชันยังคงมีอยู่ ทำให้มีแมงดา หรือผู้มีอิทธิพลเพิ่มขึ้น มากกว่าที่จะลดลง
5. ท้าคนคดียาเสพติด และสังคมยังคงเหมือนเดิม หรืออาจเพิ่มมากขึ้น

4.2 แนวคิดผิดกฎหมาย

แนวคิดนอร์ดิกส์(The Nordic)พัฒนามาจากแนวคิดยกเลิกการค้าประเวณี(Abolitionism) ซึ่งมีบทลงโทษสำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น เจ้าของสถานบริการ ผู้จัดหา จากความล้มเหลวของแนวคิดยกเลิกการค้าประเวณีนี้ ทำให้เกิดแนวคิดนอร์ดิกส์ขึ้น การเริ่มต้นจากประเทศสวีเดน โดยเน้นมุ่งแก้ไขด้านความต้องการหรืออุปสงค์ของการซื้อบริการทางเพศ โดยจะมีการลงโทษผู้ซื้อบริการทางเพศแต่จะไม่เอาผิดกับหญิงค้าบริการ ข้อมูลจากงานวิจัย“การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่ม แม่น้ำโขงในประเทศไทย” ถูกหยิบยกมานำเสนอในงานวิจัยบ่อยครั้งซึ่งเอ็มพาวเวอร์เห็นจุดอ่อนและปัญหาที่ประสบกับพนักงานบริการที่ทำงานในกลุ่มประเทศที่ใช้แนวคิดนี้อย่างมาก สวีเดนเป็นต้นแบบของกฎหมายในลักษณะนี้ มีประเทศอื่นมาศึกษาและใช้ตามคือ นอร์เวย์และไอซ์แลนด์ แต่ก็ยังมีการถกเถียง ศึกษา วิจัยกันอยู่ว่า กฎหมายอย่างนี้จะแก้ปัญหาได้จริงหรือเปล่า

แนวปฏิบัติในประเทศสวีเดน

เมื่อปี 2542 สวีเดนเป็นประเทศแรกที่ออกกฎหมายลงโทษทางอาญากับผู้ซื้อบริการทางเพศ แทนที่จะลงโทษผู้ค้าประเวณี หลังจากนั้นประเทศอื่น ๆ ได้ดำเนินรอยตาม อาทิ นอร์เวย์ ออกกฎหมายในทำนองเดียวกัน ในปี 2551 ไอซ์แลนด์ ปี 2552 และไอร์แลนด์ 2557 นอกจากนั้น รัฐสภายุโรปก็เพิ่งลงมติเรียกร้องให้มีการนำกฎหมายดังกล่าวมาใช้ให้ทั่วยุโรป

สวีเดนเป็นประเทศแรกที่มีกฎหมายเรื่องการค้าประเวณี ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการซื้อบริการทางเพศ (Sexköpslagen) ที่บัญญัติขึ้นในปี 1999 นั้น ผู้ขายบริการไม่ผิด แต่ผู้ซื้อ บริการทางเพศเป็นคนผิด ที่ออกกฎหมายเช่นนี้มาจากหลักการที่ว่า ผู้ซื้อมีทางเลือกมากกว่าผู้ขาย ผู้หญิงจำนวนมากถูกบังคับให้ค้าประเวณี เพราะฉะนั้น กฎหมายจะลงโทษคนซื้อแทน

ผลกระทบต่อพนักงานบริการเป็นอย่างไร

- ต้องทำงานคนเดียว
- เงินจากขายบริการห้ามให้คนอื่น เช่น พ่อ แม่ พี่น้อง หรือเพื่อน
- ยังมีกฎหมายอยู่ไม่ได้ทำให้ดีขึ้น
- พนักงานบริการถูกกันออกจากความปลอดภัยทั้งในที่ทำงานและเรื่องสุขภาพ
- โอกาสการเลือกลูกค้าน้อยลง เพราะลูกค้าที่มาซื้อบริการส่วนมากเป็นคนที่อยู่นอกกรอบกฎหมาย
- ทำให้พนักงานบริการเสี่ยงต่อความรุนแรงมากขึ้น
- พนักงานบริการที่เป็นแรงงานข้ามชาติยังถูกตรวจจับเหมือนเดิม
- ยังมีการตีตราจากสังคมเพิ่มมากขึ้นจาก 30% เป็น 52%
- บทลงโทษผู้ซื้อบริการทางเพศ เมื่อถูกจับได้ว่าซื้อบริการทางเพศเจ้าหน้าที่ตำรวจมีให้สองทางเลือก คือเลือกจะจ่ายค่าปรับหรือไปอบรมปรับทัศนคติแต่ต้องเสียค่าเรียนด้วย ถ้าเลือกเสียค่าปรับจะมีประวัติทางอาญา แต่ถ้าเลือกไปอบรมปรับทัศนคติจะไม่มีประวัติทางอาญา และระยะเวลาอบรมหรือเรียน 4-8 ชั่วโมง ชื่อโรงเรียนจอร์น ที่ปรับทัศนคติของผู้ซื้อบริการทางเพศ แต่ถ้าถูกจับครั้งที่ 2 จะถูกปรับ 400 เหรียญและติดคุก 6 เดือน
- หลังจากออกกฎหมายเอาผิดผู้ซื้อบริการทางเพศประเทศสวีเดน จากผลรายงานค้ำมนุษย์ ปี 2010 ได้ผู้เสียหายจากการค้าประเวณี ทั้งหมด 32 คดี จำนวนผู้เสียหาย 32 คน และรายงานค้ำมนุษย์ปี 2017 ที่ผ่านมา มีผู้เสียหายจากการค้าประเวณี ทั้งหมด 82 คดี และได้ผู้เสียหาย 82 คน แปลว่ากฎหมายฉบับนี้ไม่ได้ช่วยให้ดีขึ้นแต่เป็นการตีตรามากกว่าเดิมเพราะการออกกฎหมายฉบับนี้ใช้ทัศนคติและมุมมองของผู้ที่ร่างกฎหมายที่เห็นว่าการที่เอาลูกค้าผิดกฎหมายดีกว่าให้ผู้ขายบริการผิดเพราะผู้หญิงที่ทำงานขายบริการไม่มีทางเลือกจึงถูกมองว่าอยู่ในขบวนการค้ำมนุษย์โดยอัตโนมัติ
- ในประเทศสวีเดน การคอร์รัปชันในงานภาคบริการทางเพศ ส่วนมากผู้ขายบริการจะทำงานคนเดียว จึงไม่สามารถเห็นได้ชัดว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจเรียกเก็บเงินจากผู้ขายบริการได้ แต่ก็ยังมีบางที่เจ้าหน้าที่บังคับให้จ่ายแบบให้ใช้บริการฟรี

ผลเสียต่อสังคมเป็นอย่างไร

- คนที่เสี่ยงในการถูกจับ คือ พ่อ ลูก หรือ ครู ที่จะถูกจับข้อหาการซื้อบริการ
- เพิ่มความยินยอมให้มีความรุนแรงมากขึ้น
- ยังไม่ได้แก้ไขสถานบริการไม่ได้พัฒนาให้สถานบริการให้ดีขึ้น ควบคุมยังไม่ได้
- พนักงานบริการลดลงความเชื่อถือต่อรัฐลดลง 50%

ผลการวิเคราะห์หากนำมาใช้กับประเทศไทย

- ลูกค้าที่เป็นแรงงานชนชั้นกลางจะถูกจับเป็นอันดับแรก
- งานบริการไม่ได้ลดลงหรือเพิ่มขึ้น
- ลูกค้าแอบแฝงกับธุรกิจมากขึ้น เช่นร้านนวด
- พนักงานบริการที่รายได้ไม่มาก ยิ่งจะถูกผลกระทบมากขึ้นไปอีกและเสี่ยงมากขึ้น
- กฎหมายฉบับนี้ มีวิธีแสวงหาหลักฐานยังงัย เช่น จะเกิดการล่อซื้อยังงัยต่อ
- เปิดช่องว่างให้มีการจ่ายส่วยเพิ่มขึ้น จากที่เก็บจากผู้หญิงและกิจการแล้วยังจะเก็บเพิ่มจากลูกค้าอีก

แนวปฏิบัติของประเทศเยอรมัน

กฎหมายประเทศเยอรมันเริ่มตั้งแต่ 2545 ซึ่งจากเดิมเป็นอาชีพที่คนเยอรมันเท่านั้นที่สามารถทำได้ มีปรับกฎหมายใหม่เมื่อ 2560 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2017 ต้องจดทะเบียนและต้องตรวจสอบสุขภาพ

ในเยอรมันกฎหมายใหม่สำหรับ ผู้ค้าประเวณีและสถานบริการทางเพศ ในเยอรมันจะอนุญาตให้ประกอบอาชีพ ค่าประเวณีด้วยความสมัครใจ อายุต่ำสุด ตามกฎหมายคือ 18 ปี สำหรับเยาวชน การค้าประเวณีเป็นสิ่ง ต้องห้าม นอกจากนั้นแล้ว ทัวทั้งเยอรมนียังห้ามการจัดหาและการแสวงหาผลประโยชน์รวมทั้งการบังคับให้ค้าประเวณีการค้ามนุษย์และการละเมิดทางเพศต่อเยาวชน

กฎหมายการค้าประเวณีและกฎหมายคุ้มครองผู้ค้าประเวณีฉบับใหม่มีผลบังคับใช้ทัวทั้งเยอรมันสำหรับผู้ค้าประเวณีลูกค้าที่ใช้บริการ และผู้ประกอบการสถานบริการทางเพศใครที่เป็นผู้เริ่มทำงานใหม่ จะได้รับอนุญาตให้ทำงานเมื่อได้ลงทะเบียนแล้วผู้ที่รับผิดชอบคือหน่วยงานราชการในพื้นที่ เช่น ที่ว่าการอำเภอ

สำนักงานสาธารณสุข หรือบนเว็บไซต์อินเทอร์เน็ตของแต่ละเมืองหรือเขต หากต้องการค้าประเวณีในหลายเมืองหรือหลายรัฐ ต้องระบุความต้องการนี้ในการลงทะเบียน สถานที่ทำงานจะระบุไว้ในใบรับรองการลงทะเบียน หากต้องการเพิ่มสถานที่ทำงานใหม่ในภายหลัง ต้องทำการกรอกข้อมูลเพิ่มเติมในภายหลังด้วย หากต้องการทำงานในสถานที่อื่น ตัวอย่างเช่นเนื่องในโอกาสพิเศษ โดยที่ไม่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้าก็ไม่จำเป็นต้องแจ้งสถานที่เพิ่มเติมในภายหลัง ใบรับรองการลงทะเบียนมีอายุการใช้งาน 2 ปีสำหรับคนที่ มี อายุตั้ง แต่ 21 ปีขึ้นไป และ 1 ปีสำหรับผู้ที่มี อายุต่ำกว่า 21 ปี สามารถขอให้หน่วยงานออกใบรับรองที่เรียกว่า " ใบรับรองนามแฝง "ได้ และจะไม่มีการระบุที่อยู่ลงในใบรับรองนี้

ในกรณีที่ทำงานตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปจะต้องจดทะเบียนเป็นธุรกิจ ซึ่งต้องทำเรื่องขออนุญาตหลายอย่างว่าจะเป็นการจดทะเบียนที่ต้องมีความน่าเชื่อถือเพียงพอจึงจะสามารถจดทะเบียนได้ และต้องมีการตรวจสอบสถานที่ทำงานซึ่งไม่สามารถใช้สถานที่ส่วนตัวในการทำงานได้ซึ่งต้องได้มาตรฐานตามกระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ทั้งนี้ทั้งนั้นการจดทะเบียนก็ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของหน่วยงานรัฐในการออกใบอนุญาต

ผลกระทบต่อพนักงานบริการเป็นอย่างไร

- การมีกรอบของกฎหมายมักจะนำมาซึ่งการคอร์รัปชันที่ไม่สามารถจัดการได้ ยกตัวอย่างเช่น หากต้องการจะจดทะเบียนเป็นธุรกิจ ไม่ใช่เรื่องง่ายในการจดทะเบียน เจ้าหน้าที่สามารถอ้างได้ว่าไม่น่าเชื่อถือ ก็ไม่สามารถจดทะเบียนได้แล้ว

- การทำงานคนเดียวอาจรู้สึกไม่ปลอดภัย แต่ก็ไม่สามารถจดทะเบียนธุรกิจเองได้ก็ยังคงพึ่งธุรกิจใหญ่ ที่อาจจะเอาเปรียบเหมือนเดิม
- ถึงแม้การจดทะเบียนจะสามารถใช้นามแฝงได้ แต่เวลายื่นขอจดทะเบียนและตรวจสอบสภาพยังคงต้องใช้ข้อมูลจริงอยู่ดี เท่ากับมีประวัติอยู่กับทางการ และย่อมมีผลในอนาคตหากมีเหตุให้ต้องสืบประวัติย้อนหลัง
- คอร์ปชั่นเหมือนยังเดิมและอาจจะเพิ่มขึ้น
- ถูกตีตรามากขึ้น
- ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ยังเหมือนเดิม

ผลกระทบต่อสังคมเป็นอย่างไร

- แน่่อนว่าการคอร์ปชั่นยังไม่หายไปแต่อาจจะเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องร้ายแรงของสังคม และการจดทะเบียนก็ไม่ใช่การแก้ปัญหา

สถานบริการกับรัฐเป็นผู้มีอำนาจที่จะนำมาถึงการคอร์ปชั่น การจ่ายส่วย และอาจส่งผลไปยังเรื่องของการค้ามนุษย์

ผลการวิเคราะห์หากนำมาใช้กับประเทศไทย

- คนทำงานอีกมากที่จะไม่ยอมจดทะเบียน เพราะกลัวว่าตนเองจะมีประวัติติดตัว และยังมีข้อจำกัดในการทำงาน หากทำในสถานบริการก็ยังคงทำงานภายใต้กรอบของสถานบริการ เพราะกฎหมายใหม่ไม่มีเรื่องของการพัฒนา ปรับปรุงอะไรที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขการทำงานเลยแม้แต่อย่างใด
- กฎหมายยังคงดีกรอบให้ต้องทำตาม เพียงเพื่อจะสามารถเก็บภาษีได้ แต่ไม่ได้คำนึงถึงคนทำงานเป็นหลัก รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับคนทำงาน

4.3 ไม่เอาความผิดผู้ขายบริการทางเพศ

แนวคิดคนทำงานบริการทางเพศไม่ใช่อาณัติกรรม(Decriminalization)

การยกเลิกกฎหมายลงโทษคนทำงานบริการทางเพศ และให้ใช้กฎหมายอาญาและกฎหมายอื่นๆดำเนินการกับผู้แสวงหาผลประโยชน์บังคับคนทำงานบริการ แต่ในขณะเดียวกันการรับรองคุ้มครอง และให้สิทธิแก่คนทำงานและให้ถึงด้านสาธารณสุข เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในกรณีถูกละเมิด รุนแรง ไม่จ่ายค่าตอบแทน ทำให้คุณภาพชีวิตการทำงาน ความปลอดภัยของคนทำงานบริการทางเพศดีขึ้น ประเทศที่ใช้แนวคิดลักษณะนี้ได้แก่ประเทศออสเตรเลีย (ยกเว้นรัฐวิกตอเรีย) ประเทศนิวซีแลนด์

แนวทางปฏิบัติในประเทศนิวซีแลนด์

เมื่อ 12 ปีก่อนหรือปี 2003 รัฐสภานิวซีแลนด์ได้มีการผ่านกฎหมายเกี่ยวกับการทำงานของพนักงานบริการ เป็นพระราชบัญญัติการปฏิรูปการทำงานบริการทำให้งานดังกล่าวเป็นระบบผู้ที่ทำงานบริการจะได้รับค่าจ้างเป็นสัปดาห์ มีสวัสดิการคุ้มครองด้านสุขภาพและความปลอดภัยในอาชีพ

พนักงานบริการที่มีอาชีพไม่ผิดกฎหมาย ไม่จำกัดสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพสามารถทำงานได้ในสถานบริการและนอกสถานที่ ตามที่สาธารณะ บ้านของตนหรือแม้แต่การทำงานผ่านทางออนไลน์ ผู้ที่ประกอบอาชีพนี้จึงล้วนด้วยความเต็มใจและมีความสุขกับการทำงานเต็มที่

ยกตัวอย่างในสถานบริการแห่งหนึ่งในเมือง “เวลลิงตัน” พนักงานบริการ 8 คนหนึ่งในนั้น “แคเธอรีน ฮิลลีย์” ได้เล่าถึงเหตุการณ์ครั้งหนึ่งว่า

“มันเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับทุกคน ในการมีสิทธิที่จะเลือกประกอบอาชีพ โดยสุจริต เราสามารถทำงานได้ทุกที่ที่ต้องการ มีอิสระ มีรายได้มั่นคง และสามารถตรวจสอบได้ สิ่งที่เราประทับใจ ที่สุดก็คือ ครั้งหนึ่งฉันถูกลูกค้าเบียดค่าตัว แล้วตำรวจก็เข้ามาช่วยเหลือ ด้วยเป็นคน

พาลูกค้าคนนั้นไปกดเงินที่ตู้เอทีเอ็ม เพื่อนำเงินมาจ่ายค่าบริการแก่นักชู้" เรื่องนี้ทำให้เห็นว่า ถ้าการทำงานบริการไม่ผิดกฎหมาย พนักงานบริการอีกหลายแสนล้านคนก็สามารถออกมาเรียกร้องสิทธิต่างๆของตนได้ โดยมีองค์กร New Zealand Prostitutes Collective องค์กรที่ช่วยสนับสนุนและรักษาสิทธิของพนักงานบริการ จุดประสงค์เพื่อลดอัตราการการติดเชื้อ HIV และต้องการยกระดับอาชีพนี้ให้เท่าเทียมกับอาชีพอื่นๆ ไม่ใช่ชนชั้นล่างของสังคม

เมื่อนิวซีแลนด์ออกกฎหมายอนุญาตให้พนักงานบริการไม่ผิดกฎหมาย ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ประสบความสำเร็จอย่างมาก และทำให้ตัวเลขผู้ป่วยที่ติดเชื้อ HIV ในประเทศนิวซีแลนด์ลดลงอย่างมาก

รัฐบาลนิวซีแลนด์ถึงขั้นออกคู่มือ "ความปลอดภัยและสุขภาวะในการทำงาน" ให้กับงานที่เป็นอันตรายต่อผู้หญิงโดยมีการสำรวจและงานวิจัยจำนวนมากที่ชี้ให้เห็นว่าในนิวซีแลนด์หลังจากปี 2546 เป็นต้นมาคนทำงานบริการ มีสุขภาวะที่ดีขึ้นและมีความปลอดภัยมากขึ้น

"การปฏิเสธไม่ให้ทุกคนมีเสรีภาพในการทำงานบริการที่มีการยินยอมพร้อมใจ (consent) เป็นสิ่งที่มีปัญหาเพราะมันเป็นการลบเลือนการแยกแยะระหว่างการทำงานบริการ และการข่มขืน และผู้ที่ทำงานบริการ ควรสามารถฟ้องร้องได้เมื่อมีการข่มขืนเกิดขึ้น เสรีภาพของคนทำงานบริการ และการมีเพศสัมพันธ์อย่างยินยอมพร้อมใจจะเกิดขึ้นอย่างเต็มที่ถ้าพวกเขาได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายและสามารถเข้าถึงสภาพการทำงานที่ปลอดภัยได้"

"เฮียลี" เป็นผู้นำการรณรงค์การปฏิรูปกฎหมายนิวซีแลนด์ในปี 2546 ซึ่งอนุญาตให้ช่องและผู้ขายบริการตามท้องถนน สามารถปฏิบัติได้โดยถูกกฎหมาย และพนักงานบริการได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายแรงงาน สาธารณสุขและกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย

ข้อห้ามการขายการค้าประเวณีของประเทศนิวซีแลนด์

- **เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานในสถานบริการ**

ในประเด็นการให้บริการของเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี "นิวซีแลนด์โมเดล" ก็กำลังจัดการในเรื่องนี้โดยเปลี่ยนจากการลงโทษเด็กเป็นการคุ้มครองเด็กแทน

- **กฎหมาย การรับเด็กเข้าทำงานในสถานบริการ**

การค้าประเวณีเด็กผิดกฎหมาย พระราชบัญญัติการปฏิรูปการค้าประเวณี 2003 อ่านดังนี้: ข้อห้ามใช้ในการค้าประเวณีของบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี (มาตรา 20)

ห้ามบุคคลใดช่วยอำนวยความสะดวกหรือส่งเสริมให้บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปีให้บริการทางเพศเพื่อการค้าแก่บุคคลใด

ห้ามบุคคลใดรับการชำระเงิน หรือรางวัลอื่นที่เขาหรือเธอรู้หรือควรจะได้รับจากรู้โดยชัดแจ้งไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมจากบริการทางเพศเพื่อการค้าโดยบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี (มาตรา 22)

ห้ามบุคคลใดอาจทำสัญญาบริการทางเพศเพื่อการค้าหรือเป็นลูกค้าของบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี

(1) ห้ามบุคคลใดสามารถทำสัญญาหรือข้อตกลงอื่นใดที่บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปีต้องให้บริการทางเพศเพื่อการค้าแก่บุคคลนั้นหรือบุคคลอื่น

(2) ไม่มีบุคคลใดได้รับบริการทางเพศในเชิงพาณิชย์จากบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี บุคคลซึ่งฝ่าฝืนมาตรา 20 มาตรา 21 หรือมาตรา 22 มีความผิดและต้องรับผิดในการลงโทษในข้อหาต้องโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี

- **นิวซีแลนด์เปิดรับพนักงานบริการต่างชาติในฐานะ แรงงานมีทักษะ"**

"แรงงานมีทักษะ" ที่สามารถขอใบอนุญาตผ่านเมืองเพื่อเข้ามาทำงานในนิวซีแลนด์หน่วยงานตรวจคนเข้าเมืองนิวซีแลนด์ระบุว่า แรงงานพนักงานบริการเป็นงานของผู้มีทักษะใน "ระดับ 5" หมายความว่า ผู้ขอเข้าเมืองจะต้องได้รับค่าแรงเกินกว่า 36.44 ดอลลาร์ (นิวซีแลนด์) ต่อชั่วโมง หรือ 75,795 ดอลลาร์ต่อปี หากประเมินจากชั่วโมงทำงานสัปดาห์ละ 40 ชั่วโมง ซึ่งหมายความว่าพนักงานบริการ ที่เขาต้องการนั้น จะต้องเป็นผู้ได้รับการันตีค่าแรงจากนายจ้างปีละประมาณ 1.7 ล้านบาท

นอกจากนี้ ผู้สมัครจะต้องมีใบประกาศวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับในระดับสูง (ระดับ 4 ตามที่ระบุใน New Zealand Qualification Framework) หรือจะต้องมีประสบการณ์ในวิชาชีพอย่างน้อย 3 ปี

ปีเตอร์ โมเสส (Peter Moses) จาก สมาคมการย้ายถิ่นฐานและการลงทุนแห่งนิวซีแลนด์ (NZAMI) กล่าวว่า แม้อาชีพทำงานบริการจะเป็นอาชีพที่ถูกกฎหมาย แต่ผู้อพยพไม่สามารถประกอบอาชีพนี้ได้ด้วยวีซ่าชั่วคราว ซึ่งมีการระบุนกเว้นไว้เป็นการเฉพาะนอกจากนี้ ผู้สมัครก็ต้องอยู่ในประเทศโดยถูกกฎหมายและไม่ประกอบอาชีพ บริการ หรือไม่ก็ต้องสมัครขอผู้มีล้าเนาจากต่างประเทศโดยต้องได้รับข้อเสนอการจ้างงานอย่างเป็นทางการเสียก่อน

เรื่องนี้จึงเป็นการยากที่ผู้สมัครจะได้รับการพิจารณา ไม่เหมือนกับหลายอาชีพที่ผู้สมัครสามารถทำได้แม้จะใช้วีซ่าชั่วคราว ซึ่งผู้สมัครสามารถทำงานนั้นไปได้เรื่อยๆ ระหว่างรอขั้นตอนการพิจารณาจากทางการ

สรุป

จากทั้ง 3 แนวคิดต่างมีข้อดี ข้อเสียแตกต่างกันไป ซึ่งถูกกฎหมายจะถูกต้องตรงกันกับบริบทของประเทศไทยเนื่องจากมีจำนวนประชากรมากและหลากหลาย ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความเหลื่อมล้ำของรายได้ ชนชั้นที่ยังรากลึกในประเทศไทย แต่ในทางเดียวกันแนวทางแบบถูกกฎหมายก็มีข้อจำกัดและสร้างผลกระทบกับพนักงานบริการที่เลือกผิดกฎหมายมากกว่าการติตรา หากการถูกกฎหมายสามารถทำในแบบที่ไม่เกิดการลงประวัติทั้งชีวิตหน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นกระทรวงแรงงานแทนที่จะเป็น เจ้าหน้าที่ตรวจที่ผูกโยงกับการเป็นอาชญากร หากการลงทะเบียนหมายถึงการคุ้มครองเข้าถึงสิทธิ พนักงานบริการสัดส่วนที่เลือกให้ตนเองถูกกฎหมายน่าจะมากกว่ากลุ่มที่เลือกแบบผิดกฎหมายตามเดิมดีกว่า รุนเส้น(พนักงานบริการในพื้นที่เชียงใหม่) บอกว่า “ต่อให้ค่าปรับจะสูงขึ้น ถ้าเราจำเป็นยังงี้เราก็ยังต้องทำงานอยู่ อยู่แบบผิดกฎหมายดีกว่าไม่มีรายได้ ไม่มีงานทำ” การใช้กฎหมายในการลงโทษน่าจะให้เห็นชัดเจนแล้วว่าไม่สามารถแก้ปัญหาได้จริง ซึ่งสามารถดูได้จากประเทศสิงคโปร์ที่บริบทใกล้เคียงกับสังคมไทย ถ้าเปรียบกับแนวทางของการทำให้ลูกค้าผิดกฎหมายในตัวอย่างประเทศสวีเดนและเยอรมันกลับพบปัญหาไม่ต่างกันจำนวนคนทำงานบริการทางเพศไม่ได้ลดลง และยังเสี่ยงต่ออันตรายจากลูกค้าที่ต้องปิดบังตนเองมากขึ้น คนใช้บริการที่ดีไม่ยากทำผิดกฎหมายอาจจะหายไปแต่กับคนใช้บริการที่พร้อมจะทำผิดกฎหมายที่มีอยู่แล้วยังทำให้คนทำงานบริการทางเพศยิ่งเสี่ยงอันตราย ปัญหาอาชญากรรมยิ่งเพิ่มมากขึ้น ในส่วนของการไม่เอาความผิดนั้นเป็นแนวคิดที่ประเทศนิวซีแลนด์ใช้สามารถเห็นได้ชัดว่า ชีวิตของคนที่ยาบริการทางเพศดีขึ้น ลดการติตราลง ไม่เสี่ยง เข้าถึงสิทธิ แต่เห็นชัดว่าบริบทต่างกันจำนวนประชากรที่ต่างกัน ตั้งคำถามกับรัฐไทยพร้อมที่จะทำให้ไม่ผิดกฎหมายโดยมีการควบคุมอย่างน้อยเพียงใด แต่ในทางตรงข้ามหากรัฐไทยใช้แนวทางปฏิบัติที่ผสมผสาน ยกเลิกการเอาผิด ใช้กฎหมายที่มีอยู่มาควบคุม เช่น กฎหมายค้ามนุษย์ กฎหมายอาญา ในการเอาผิดคนที่แสวงหาประโยชน์ แล้วส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนทำงานบริการทางเพศได้ เมื่อชีวิตของพนักงานบริการดีขึ้นอาจจะเป็นปัจจัยในการออกจากอาชีพดังกล่าวได้ต่อไป ซึ่งข้อเสนอแนวปฏิบัติ ข้อกังวลจะอยู่ในบทที่ 5

บทที่ 5

ข้อกังวลของสังคม และข้อเสนอแนวทางในการแก้ไข

ปัจจุบันพบว่ามียุติวิสัยที่เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีมากมายทั้งจากทางนักวิชาการ เจ้าหน้าที่รัฐ องค์กรระหว่างประเทศที่พยายามหาแนวทางเพื่อแก้ปัญหา วัตถุประสงค์ของรายงานนี้เพื่อศึกษาที่มาของ พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณี เจตนารมณ์ของกฎหมายจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ศึกษานโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาเรื่องการขายบริการทางเพศที่มีหลายรูปแบบ ของรัฐและเอกชน เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจาก พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณี และเสนอแนวทางให้พนักงานบริการทางเพศสามารถเข้าถึง สิทธิ ความยุติธรรม

แนวทางการแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายจะใช้อย่างเฉพาะกฎหมายที่เอาความผิดเท่านั้น คงไม่ได้ ทั้งในเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณี ก็ยังไม่เป็นผลในสิ่งที่ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาโดยตลอด ตั้งแต่มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายอาญา การออกพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 และพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ในเวทีสัมมนา เวทีวิชาการต่างเห็นตรงกันว่าพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี หรือการจดทะเบียนโสเภณีไม่ได้ทำให้จำนวนของพนักงานบริการทางเพศลดลงแต่อย่างใด ซึ่งรายงานนี้พนักงานบริการกลับสะท้อนถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตัวคนทำงานเองทั้งทางตรงและทางอ้อมในหลายระดับ การแก้ปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีข้อเท็จจริงผลกระทบและข้อเสนอจากพนักงานบริการมาร่วมด้วยจึงจะสามารถแก้ปัญหาได้จริง รายงานเล่มนี้คำนึงถึงความเป็นจริงของสังคม โดยศึกษาจากข้อกังวลของสังคมดังนี้

5.1 ข้อกังวลที่สังคมห่วงใย

5.1.1 เด็กและเยาวชน

การที่เด็กและเยาวชนที่เข้าสู่งานบริการทางเพศไม่ว่าจะสมัครใจหรือถูกหลอกลวงจากรายงานผลการประเมินการใช้แรงงานเด็กของกรมแรงงานสหรัฐอเมริกา พบว่ามีแรงงานเด็กในประเทศไทย:เด็กไทย ประมาณ 1.4 ล้านคนเป็นแรงงาน (13% ของเด็ก) จากรายงานขององค์กร IOM “estimates that children represented approximately 10% of all migrants living in Thailand” นี้ยังมีแรงงานเด็กข้ามชาติจำนวน 150,000 คนที่ทำงานในประเทศไทย ซึ่งหมายความว่ามีความประมาณ รวม 1.6 ล้านคนในประเทศไทยอายุต่ำกว่า 18 ปี² ประมาณ 80% ของคนหนุ่มสาวเหล่านี้ในประเทศไทยใช้ในการเกษตรในฟาร์มครอบครัวหรือในธุรกิจของครอบครัว

สถานะของเด็กที่ทำงาน

เด็กไทยส่วนใหญ่ที่มีอายุต่ำกว่า 14 ปีอยู่ในโรงเรียน ประมาณร้อยละ 96 หรือ 10.2 ล้านใน 10.6 ล้านคนในวัยเด็กที่เรียนจบภาคบังคับ (มัธยมศึกษาตอนต้นอายุ 14-15 ปี) นโยบายรัฐที่ต้องให้ทุกคนเข้าถึงการศึกษา (EFA) ปี พ. ศ. 2552 กำหนดให้เด็กทุกคนโดยไม่คำนึงถึงสัญชาติหรือสถานภาพอื่น ๆ สามารถเข้าถึงภาษาไทยได้

แรงงานวัยหนุ่มสาวส่วนใหญ่ในประเทศไทยมีอายุระหว่าง 14 ถึง 18 ปี ซึ่งในทางกฎหมายสามารถทำงานได้ตามงานที่กฎหมายกำหนดเป็นช่วงเวลา เมื่ออายุครบ 15 ปีเยาวชนไทยจะมีบัตรประจำตัวประชาชนเหมือนการเริ่มต้นเป็นผู้ใหญ่ พวกเขาสามารถออกจากโรงเรียนทำงานในบางงานที่ได้รับอนุญาตเช่น พนักงานขายของ คนงานวัยหนุ่มสาวส่วนใหญ่ได้ลาออกจากโรงเรียนหลังจากจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาต้น อายุ 14-15 ปี พวกเขาหางานให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ เมื่อถึงเวลาที่พวกเขาอายุ 16 หรือ 17 ปีพวกเขาจะทำงานและใช้ชีวิตอิสระเป็น

เวลาสองถึงสามปี พวกเขาจะได้ทำงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย จาก 1.5 ล้านคนที่ทำงานบริการทางเพศ

ข้อตกลงที่ทำงานเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในภูมิภาคนี้ ลดลงในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาสร้างขึ้นเพื่อประสานงานระหว่างหน่วยงานขององค์การสหประชาชาติกับหน่วยงานขององค์การสหประชาชาติทั้ง 13 แห่งและองค์กรเอกชนอีก 37 แห่ง สำนักงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของสหประชาชาติ (UNIAP) คาดว่าประมาณ 11,000 คนอาจมาทำงานขายบริการทางเพศ ซึ่งกฎหมายห้ามใช้แรงงานที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ภายใต้กฎหมายหลายฉบับที่จะยังคงใช้อยู่ต่อไปเมื่อยกเลิกความผิดการค้าประเวณี เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พระราชบัญญัติการค้ามนุษย์ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พระราชบัญญัติสถานการ พระราชบัญญัติแอลกอฮอล์ ประมวลกฎหมายอาญา

ประเด็นสำคัญคือการบังคับใช้กฎหมายเหล่านี้ได้อย่างครอบคลุมและลงโทษผู้กระทำความผิดให้มีการบังคับใช้อย่างจริงจังในข้อกฎหมายที่กำหนดอายุของผู้ให้บริการและผู้ทำงานในสถานบริการไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ หากมีการละเมิดในเรื่องว่าจ้างผู้ให้บริการอายุต่ำกว่า 18 ปี ให้ลงโทษเจ้าของกิจการ ผู้ดูแล หรือจัดการสถานบริการรวมถึงผู้ให้บริการด้วย

5.1.2 เศรษฐกิจ

จากบทความของ Thaicapitalish.com ได้รายงานว่ารายได้นอกระบบ ในปี 2558 40.9% ของ GDP ของประเทศถูกสร้างขึ้นในเศรษฐกิจนอกระบบ ในแง่ของเงินเศรษฐกิจในประเทศไทยจะทำให้รายได้ที่ผิดกฎหมายในปีที่ผ่านมาสูงกว่า 155 พันล้านเหรียญสหรัฐ "หากรายได้ที่ถูกหักภาษีมูลค่าเพิ่มโดยทั่วไปเพียง 7% รัฐบาลไทยอาจจะนำรัฐไปเกือบ 11 พันล้านดอลลาร์" บทความสำรวจ "โสเภณี" รายได้หลักของตลาดมืดไทยในประชาไท ได้เขียนประมาณการเม็ดเงินหมุนเวียนในตลาดมืดของประเทศไทยอยู่ที่ มากกว่า 13,950,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ (หนึ่งหมื่นสามพันเก้าร้อยห้าสิบล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 4.5 แสนล้านบาท ซึ่งมากกว่าประมาณการรายรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนไทยทั้งประเทศ (อยู่ที่ 312,000 ล้านบาท) [1] และยังพบอีกว่า "ธุรกิจค้าบริการทางเพศ" มีสัดส่วนในตลาดมากที่สุดด้วยเม็ดเงินหมุนเวียนกว่า 6,400,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ (หกพันสี่ร้อยล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 2 แสนล้านบาท ตัวเลขนี้สามารถเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด ผลกำไรที่ผิดกฎหมายมักถูกใช้ไปในทางที่จะต่อต้านนโยบายของรัฐบาลในการควบคุมการบริโภคส่งเสริมการออมการต่อสู้กับภาวะเงินเฟ้อและควบคุมการเคลื่อนไหวนอกรีตในตลาดเก็งกำไร

5.1.3 สาธารณสุขและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

แนวทางของนานาชาติที่เผยแพร่โดย UNAIDS และ WHO แนะนำให้ทุกประเทศควรดำเนินการในเรื่องการการยกเลิกการใช้กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เป็นความผิดทางอาญาต่อผู้ที่ทำงานบริการทางเพศ งานวิจัยทางการแพทย์ที่สำคัญที่เผยแพร่ในรายงาน Lancet ได้แสดงให้เห็นว่าการลบกฎหมายอาญากับงานทางเพศ (นั่นคือการลดหย่อนภาษี) จะมี "ผลกระทบที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในการระบาดของเอชไอวี" ทั่วโลก นักวิทยาศาสตร์รายงานว่าการตระหนักว่าการมีเซ็กซ์เป็นงานไม่ใช่อาชญากรรมจะช่วยป้องกันการติดเชื้อใหม่ได้ใน 33 ถึง 46% ในทศวรรษหน้า ซึ่งในประเทศไทยมีกฎหมายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพชัดเจนในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เช่น กฎหมายคุ้มครองแรงงานที่ให้มีการตรวจสอบสุขภาพของพนักงานอย่างสม่ำเสมอ

5.1.4 การค้ามนุษย์

ในปี 2554 United National Inter-agency Program (UNIAP) คาดการณ์ว่ามีเพียง 3.8% ของคนขายบริการทางเพศเท่านั้นที่อยู่ในสถานการณ์ในประเทศไทยซึ่งจะเป็นไปตามข้อกำหนดของสหประชาชาติว่าด้วยการค้ามนุษย์

5.1.5 การขยายตัวของอุตสาหกรรมทางเพศ

นิวซีแลนด์ได้รับการยอมรับว่าเป็นงานบริการทางเพศและการทำงานทางเพศในปี พ.ศ. 2546 เวลาผ่านไปสิบปีในปี พ.ศ. 2556 กระทรวงศึกษาธิการได้ขอความร่วมมือจากกระทรวงยุติธรรมพบว่า ไม่มีการเพิ่มขนาดหากอุตสาหกรรมตั้งแต่ decriminalization ธุรกิจบริการทางเพศของไทยไม่ได้รับการตรวจสอบภายใต้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาเหมือนธุรกิจอื่น ๆ และโครงการพัฒนาสามารถรวมไว้ในแผนงานแห่งชาติได้เช่น การท่องเที่ยว การประมง การสื่อสาร ภายใต้แผนธุรกิจการท่องเที่ยวแห่งชาติต้องมีความสำคัญกับวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นปกป้องแรงงานและรักษาสິงแวดล้อม อุตสาหกรรมบันเทิงไม่ได้รวมอยู่ในข้อกำหนดการพัฒนาเหล่านี้ อุตสาหกรรมนี้มีการบริหารจัดการภายใต้กฎหมายว่าด้วยความผิดทางอาญาที่เข้มงวดซึ่งไม่สามารถควบคุมการเติบโตหรือเงื่อนไขได้ กฎหมายสถานบันเทิงไม่ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้กำหนดนโยบายหรือสังคม

5.1.6 คอร์ปชั่น

ดร.ผาสุก พงษ์ไพจิตร พบว่ามีหญิงบริการทางเพศประมาณกว่า 200,000 ราย โดยอยู่ตามสถานบริการต่างๆ สูงสุด 5 อันดับแรก คือ ร้านหรือสวนอาหาร อาบอบนวด คาเฟ่ คาราโอเกะ และนวดแผนโบราณ ตามลำดับ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มถึง 100,938 ล้านบาท โดยจำนวนสถานบริการและปริมาณโสเภณีเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ จากการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 — 2546 มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 9 ต่อปี ข้อมูลจากเว็บไซต์ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่กล่าวว่า "ยิ่งเศรษฐกิจโตดินมากขึ้นก็ยิ่งมีความทุจริตมากขึ้น" เมื่อเปิดการศึกษาของ NESDB ซึ่งแนะนำให้คำประเวณีเป็นกฎหมาย เพื่อลดการทุจริต

5.1.7 ภาพลักษณ์ในสายตาคนทั่วโลก

การปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศช่วยให้ประเทศไทยสามารถเสริมสร้างภาพลักษณ์ระหว่างประเทศได้ ประเทศไทยมีพันธกรณีระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันตามกฎหมายที่เป็นภาคีอนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ อนุสัญญาหลักดังนี้ (1) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) (2) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม (ICESCR) (3) อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อทุกรูปแบบผู้หญิง (CEDAW) (4) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (5) อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติทุกรูปแบบ (CERD) (6) อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการทารุณกรรมหรือลงโทษ (CAT) และ (7) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (CRPD) เป็นหน้าที่ที่ประเทศไทยต้องทำตามข้อตกลงระหว่างประเทศ เป็นเรื่องที่เป็นผู้นำและยกย่องในระดับนานาชาติที่ประเทศไทยสามารถติดตามและปฏิบัติตามอนุสัญญาระหว่างประเทศได้

ภาพลักษณ์และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของไทยมีความเสี่ยงเนื่องจากความล้มเหลวในการให้ความคุ้มครองแรงงานขั้นพื้นฐานและการเข้าถึงความยุติธรรมสำหรับคนขายบริการทางเพศตามพันธกรณีระหว่างประเทศซึ่งรวมถึง CEDAW ประเทศไทยอาจพบว่าตัวเองไม่สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศและต้องอึดอัดใจในระดับนานาชาติไม่ใช่โดยการคำประเวณีเอง แต่ด้วยวิธีที่คนงานทางเพศถูกทอดทิ้งและถูกลงโทษ

5.1.8 ศีลธรรม

การขายบริการทางเพศไม่ว่าจะในยุคใดศีลธรรมมาโดยตลอด จนกระทั่งในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์เป็นจุดเริ่มต้นที่มาจากสหประชาชาติที่แสดงความห่วงใยเกี่ยวกับ "การกระทำที่ผิดศีลธรรม" นำไปสู่การลงโทษทางกฎหมายต่อการค้าประเวณีในประเทศไทย พ.ศ. 2503 ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 ได้มีการแก้กฎหมายการค้าประเวณีให้ลงโทษคนทำงานขายบริการทางเพศลดลงและมุ่งเน้นให้มีการดูแล ส่งเสริมการทำอาชีพอื่น และมุ่งเอาผิดกับผู้ที่แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีรวมถึงเรื่องอนาจาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการล่วงละเมิดทางเพศของเด็ก

ซึ่งการยกเลิกการเอาความผิดคนขายบริการทางเพศไม่ได้หมายถึง สังคมให้การยกย่องการขายบริการทางเพศ แต่ให้สังคมได้มองเห็นว่าคนทำงานขายบริการทางเพศนั้นเป็นเพียงคนทำงาน หาเงิน หารายได้คนหนึ่งไม่ได้เป็นอาชญากรร้ายแรง แม้ว่าคนในสังคมจำนวนมากอาจจะไม่ชอบการมีเพศสัมพันธ์แบบผิดจริยธรรม สิ่งที่ตั้งคำถามคือคนส่วนใหญ่ในสังคมรู้สึกว่าการขายหรือการซื้อบริการทางเพศเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อสังคมอย่างไร ความรู้สึกผิดศีลธรรมนั้นกับการทำให้ผิดทางอาญาด้วยนั้นเป็นเรื่องที่สับสน สมควรทำให้เป็นอาชญากรรมตามกฎหมายหรือไม่อย่างไร เมื่อกฎหมายปราบปรามและการป้องกันการค้าประเวณีได้กลายมาเป็นเครื่องมือในการหาประโยชน์ ขัดต่อสิทธิมนุษยชนเข้าไม่ถึงความยุติธรรม กฎหมายไม่สามารถยุติการค้าประเวณีได้

5.1.9 ค่านิยมบริโภคนิยม

เห็นได้ชัดปัจจุบันกระแสการบริโภคนิยมเป็นปัญหาที่ยังรากลึกในทุกกลุ่มประชากร แต่จะเป็นที่เด่นชัดและสร้างความกังวลให้กับสังคมอย่างมากหากพบในกลุ่มคนที่ขายบริการทางเพศ เนื่องจากสังคมยังมองว่าเป็นเรื่องผิดศีลธรรม แนวทางในการแก้ปัญหาจะต้องทำตั้งแต่ต้นทาง คือ ระบบให้การศึกษาที่มุ่งเน้นให้คุณค่าในตนเอง การพึ่งพาตนเอง ส่งเสริมการพอเพียงไม่หลงไปค่านิยม บริโภคนิยม

5.1.10 ผู้แสวงหาประโยชน์จากคนทำงานบริการทางเพศ

ปัจจุบันคำว่า "แสวงหาประโยชน์ทางเพศ" ยังคงมีปัญหาในทางปฏิบัติทั้งกับเจ้าหน้าที่รัฐและพนักงานบริการเอง ผลกระทบกับเจ้าหน้าที่คือไม่สามารถเอาความผิดกับผู้แสวงหาประโยชน์ตัวจริงได้ คนที่ถูกลงโทษมักจะเป็นคนรับจ้างทำงานอีกต่อ สำหรับพนักงานบริการคือมักถูกให้เป็นพยานเอาผิด ซึ่งในบางกรณีไม่ใช่คนที่แสวงหาประโยชน์ทางเพศในมุมมองของพนักงานบริการเอง ดังนั้นควรให้มีการหาค่านิยมให้ชัดเจนในทั้ง 2 มุมมองทั้งพนักงานบริการและเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อไม่ให้คนที่เป็ผู้แสวงหาประโยชน์ตัวจริงพ้นผิดไปได้ ถึงแม้จะไม่มี พ.ร.บ.ปราบปรามการค้าประเวณีแล้วก็ยังมี ประมวลกฎหมายอาญา 282-286 ในการดำเนินการทางกฎหมาย และกฎหมายคุ้มครองที่มีโทษหนักสามารถบังคับใช้ได้

5.2 การปฏิรูปธุรกิจภาคบริการ: มาตรการสำคัญที่ควรมี

5.2.1 ปฏิรูปกฎหมายและนโยบายที่มีในปัจจุบัน

การปฏิรูปกฎหมายที่ควรทำโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ ต้องปฏิรูปกฎหมายที่ทำให้งานบริการไม่เป็นอาชญากรรม การยกเลิกการเอาความผิดคนทำงานบริการทางเพศนั้นไม่ได้หมายความว่าไม่มีกฎหมายในการควบคุม ดูแล ซึ่งในไทยก็มีกฎหมายที่สามารถใช้ในการควบคุมและดูแลได้เช่นกัน ไม่ว่าจะเป็น กฎหมายป้องกันการค้ามนุษย์ กฎหมายอาญา ที่สามารถเอาผิดผู้แสวงหาประโยชน์ได้เช่นเดียวกันและสามารถคุ้มครองคนขายบริการทางเพศด้วยในเวลาเดียวกัน ไม่เอาความผิดทางอาญา

การปฏิรูปกฎหมายควรมีส่วนร่วมจากกระทรวงยุติธรรม กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน รวมทั้งสมาคมของผู้ประกอบการธุรกิจสถานบันเทิง และองค์กร พนักงานบริการ นอกจากนั้นยังมีองค์กรด้านแรงงาน องค์กร ILO ซึ่งมีบทบาทให้การสนับสนุนด้านการจ้างงานในประเทศไทย

และสภาพการทำงานที่มีความเกี่ยวข้องกับอนุสัญญาต่างๆ ของ ILO มาตรฐานสากลด้านแรงงานและตัวอย่างที่ดีต่อไป

5.2.2 การปรับปรุงการตรวจแรงงาน

ในปัจจุบันการตรวจเป็นไปในทางการลงโทษ เจ้าหน้าที่ใช้วิธีการล่อซื้อและบทหลายตรวจค้น ไม่ใช่การการตรวจสอบเพื่อคุ้มครองในฐานะแรงงาน หากมีการปรับเปลี่ยนเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจแรงงาน ในทีมที่ประกอบด้วยตัวแทนจากหลายผู้เชี่ยวชาญที่ทั้ง เจ้าหน้าที่ตรวจแรงงาน เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคม องค์กรหรือสมาคมของพนักงานบริการเป็นทีมตรวจแรงงาน

5.2.3 การพัฒนาแนวทางการปฏิบัติทางแรงงานที่ดี

ภาพรวมสถานการณ์งานบริการที่มีคุณค่าจำเป็นจะต้องได้รับการพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนเพื่อทำความเข้าใจและระบุลักษณะสภาพแวดล้อมอย่างเฉพาะเจาะจงที่สามารถนำไปใช้เป็นตัวชี้วัดสำหรับการประเมินและวางแผนเพื่อการปรับปรุงในทุกระดับ ซึ่งจะนำไปพัฒนาเป็นคู่มือแนวทางการปฏิบัติทางแรงงานที่ดี (Good Labour Practices (GLP)

5.2.4 การยกระดับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ในปัจจุบันยังขาดการวิเคราะห์และความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของงานบริการ จึงมีความจำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความตระหนักและความเข้าใจอย่างลึกซึ้งว่าทำไม พ.ร.บ.ความปลอดภัยฯ นี้ จะต้องบังคับใช้กับงานบริการด้วย กระบวนการนี้ สามารถใช้ประสบการณ์ของแคนดัวร์ของเอ็มพาวเวอร์ รวมทั้งประสบการณ์ ระดับสากลเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในธุรกิจภาคบริการในประเทศนิวซีแลนด์ และ รัฐนิวเซาท์เวลส์ประเทศออสเตรเลีย

ข้อเสนอแนะ

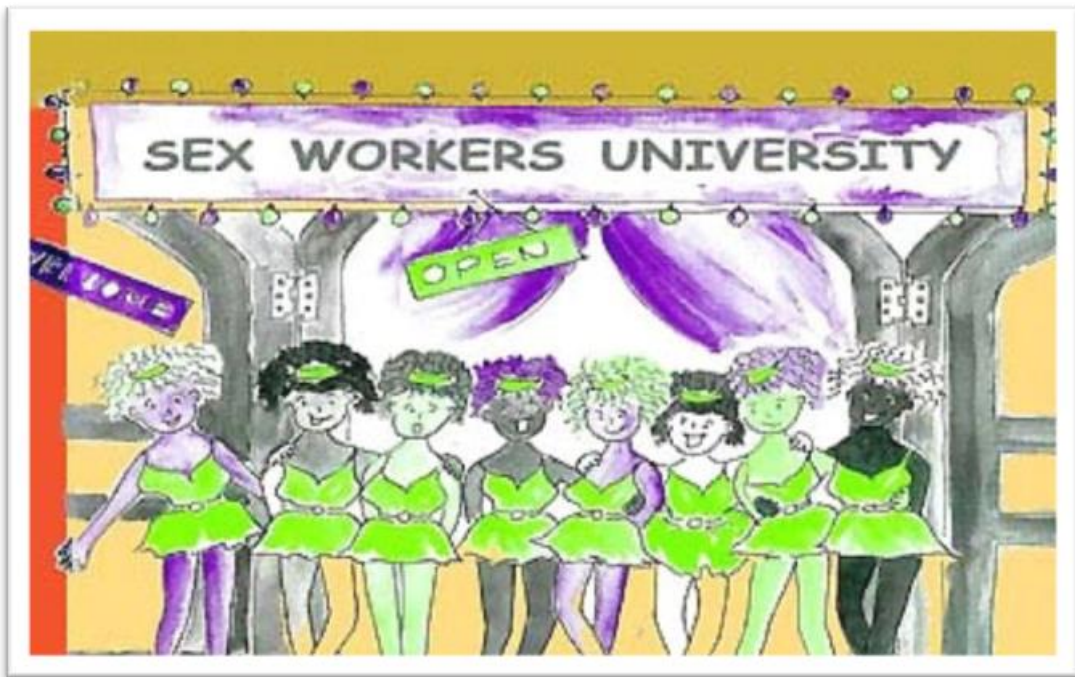
จากรายงานที่ได้นำเสนอความซับซ้อนหลายประการ ข้อกังวลของสังคมและ ธรรมชาติที่เป็นมาอย่างยาวนาน เอ็มพาวเวอร์และชุมชนพนักงานบริการมีข้อเสนอแนะให้มีโครงการ นวัตกรรมเป็นเวลา 5 ปี ในชุมชนเชียงใหม่และพหุวิทยาที่มีบริบทที่หลากหลายทั้งคนทำงานบริการทางเพศ สถานบริการ เนื่องจากทั้ง 2 พื้นที่มีองค์กรเอกชนที่ทำงานกับพนักงานมายาวนานเข้าใจบริบทในพื้นที่เป็นอย่างดี โดยโครงการต้นแบบนี้จะดำเนินการในแบบบูรณาการทำงานร่วมมือกับทุกภาคส่วน นำมาตรฐานใหม่ด้านงานที่มีคุณค่ามาพัฒนา นำไปปฏิบัติจริง และ ให้มีการบังคับใช้ในสถานบริการต่างๆที่มีอยู่ในพื้นที่

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. รัฐจัดตั้งคณะทำงานที่มีทุกภาคส่วน รัฐและเอกชน ตัวแทนพนักงานบริการ ตัวแทนผู้ประกอบการ นักวิชาการด้านสังคม กฎหมาย เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลและข้อเสนอที่ตรงจุดในการทบทวนยกเลิกการเอาผิดกับคนทำงานบริการทางเพศ
2. ให้รัฐ มีการติดตาม บังคับใช้กฎหมายคุ้มครองแรงงาน ตามข้อเสนอ CEDAW 2017 กับสถานบริการ
3. จัดตั้งคณะทำงานติดตาม การจัดสภาพการทำงาน เงื่อนไขการทำงาน ให้พนักงานบริการสามารถเข้าถึงสิทธิต่างๆ ทั้งสุขภาพ คุ้มครองแรงงาน ในระหว่างที่มีการทบทวน กฎหมายปราบปรามการค้าประเวณี

การวางแผนเดิม คือ กฎหมายปราบปรามการค้าประเวณีลงก่อน
เราจะสามารถสร้างเครื่องมือใหม่ที่มีประสิทธิภาพ
เครื่องมือที่ช่วยสร้างสังคมให้มีความเข้มแข็ง
สังคมทำงานทุกประเภท
รวมทั้งงานบริการ คือ งานที่มีคุณค่า
โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

บรรณานุกรม

กฤษฎา ศุภวรรณกุล. 2559. "รายงานพิเศษ: Migrant Sex Worker ชีวิตกะเทยต่างชาติได้แสงสี
พทยา". (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา :
<https://prachatai.com/journal/2016/09/67772>, 25 ต.ค. 2561.

กรุงเทพธุรกิจ. 2559. "21สาวต่างดาว 'นาคาร์' อุดกลับปท. ถูกกักเป็นพยาน-สอบเพิ่ม" (ระบบ
ออนไลน์) แหล่งที่มา :
<http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/705086>, 2 พ.ย. 2561.

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกระทรวงยุติธรรม. 2012. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา :
<http://www.rlpd.go.th/rlpdnew/2012-06-20-10-26-09>, 5 พ.ย. 2561.

กิเลน ประลองเชิง. ไทยรัฐออนไลน์. 2559. "ตำรวจ โสเภณี". (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา :

www.thairath.co.th/content/726470, 10 ต.ค.2561.

ข่าวสด. "ทุกทิศทั่วไทย". 2561. " จับ'วิคตอรีเรียชีเครท'คำกามเด็ก รวบ'ปากบ'เชียร์แขกเปิดบรีสท์
เจอบัญชีลดราคาให้จนท.รัฐ". (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา :
https://www.khaosod.co.th/around-thailand/news_704829, 22 ต.ค. 2561.

จารุวัฒน์ ไชยยะ และอาภาศิริ สุวรรณานนท์. ก้นยายน-ธันวาคม 2555. วารสารการเมือง การบริหาร
และกฎหมาย ปีที่4 ฉบับที่ 3. "มาตรการที่มีประสิทธิภาพในการจัดระเบียบสังคมด้านสถาน
บริการของกองบัญชาการตำรวจนครบาล", 16 ต.ค.61.

จับเข้าคุก. 2560. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา :
<https://www.youtube.com/watch?v=7otzZYGdRmg&fbclid=IwAR3tGuyQXBkKq810id18bhAr6K7R5cmWdHic4LLMGhEL9lorRCYZHpMP0bQ>, 5 มกราคม
2561.

เฉลิมพล สัตถาภรณ์. 2508. "ปัญหาโสเภณีในประเทศไทย". มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (ระบบ
ออนไลน์) แหล่งที่มา :
<http://digi.library.tu.ac.th/thesis/po/1231/06CHAPTER4.pdf>, 4 ตค.61.

ชัยลาวัณย์ เมืองจันทร์. 2561. กระบวนการเสริมอำนาจของผู้หญิงกลุ่มชาติพันธุ์ที่ทำงานบริการทาง
เพศในเมืองเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชวนชม สกนธวัฒน์. 2535. "โครงการรณรงค์การใช้ถุงยางอนามัย 100 %ปี2535" (ระบบออนไลน์)
แหล่งที่มา : <http://aidssti.ddc.moph.go.th/researchs/view/599,14> ตค.61.

ฐิติพงศ์ มาคง. 2559. "ย่านธุรกิจบริการทางเพศ เกย์ลิง" (ระบบ
ออนไลน์) แหล่งที่มา : [https://aseanpedia.wu.ac.th/
site/readencyclopedia?id=922](https://aseanpedia.wu.ac.th/site/readencyclopedia?id=922), 10 ส.ค. 61.

หทัยเลิศ ลือป้อ. 2546. "จัดการให้โสเภณีเป็นอาชีพที่ถูกกฎหมาย". รายงานธุรกิจการค้าประเวณีใน
ประเทศไทย.หน้าที่ 76.

ทิมล่าความจริง. 2559. "3เดือนกับนโยบายปราบยาเสพติดสมัยรัฐบาล"ทักษิณ"", (ระบบออนไลน์)
แหล่งที่มา : <http://www.now26.tv/view/88355>, 18 ตค. 61.

ธนกร วงษ์ปัญญา อนุชิต ไกรวิจิตร. 2561. "สังคมไทยควรมีโสเภณีถูกต้องตาม
กฎหมายหรือไม่" (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา : [https://thestandard.co/should-
prostitution-be-legal-in-thailand/](https://thestandard.co/should-prostitution-be-legal-in-thailand/), 8 ต.ค. 2561.

ธนกร วงษ์ปัญญา อนุชิต ไกรวิจิตร. 2561. "สังคมไทยควรมีโสเภณีถูกต้องตาม
กฎหมายหรือไม่" (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา : [https://thestandard.co/should-
prostitution-be-legal-in-thailand/](https://thestandard.co/should-prostitution-be-legal-in-thailand/), 8 ต.ค. 2561.

นรนิติ เศรษฐบุตร. 2504. ฐานข้อมูลการเมืองการปกครองสถาบันพระปกเกล้า. (ระบบออนไลน์)
แหล่งที่มา : <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=1>, 9 ตค.61"

ปณณวีร์ เวชกรณ. สำนักข่าวประชาไท. 2561. "โสเภณีกับชีวิตที่ต้องดูแลตัวเอง: แรงงานไร้สวัสดิการ
ผิดกฎหมาย และความเป็นคนที่ไม่เท่ากับคนในสังคม" (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา :
<https://prachatai.com/journal/>, 15 ต.ค 2561.

ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคริส เบเคอร์. 2546. เศรษฐกิจการเมืองไทยสมัยกรุงเทพฯ. เชียงใหม่:
สำนักพิมพ์ซิลค์เวอร์ม.

มูลนิธิเอ็มพาวเวอร์. 2558. “แนะนำมูลนิธิเอ็มพาวเวอร์” (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา : <http://www.empowerfoundation.org/> , (15 พฤษภาคม 2558)

มูลนิธิเอ็มพาวเวอร์. 2559. “นี่คือเรา พิพิธภัณฑสถานบริการทางเพศในสังคมไทย”. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยเอ็มพาวเวอร์.

พงษ์ธร สาราญ. (2552). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสถานบริการ อาบ .อบ นวด กรุงเทพมหานคร .

มูลนิธิเอ็มพาวเวอร์. 2558. “แนะนำมูลนิธิเอ็มพาวเวอร์” เว็บไซต์ <http://www.empowerfoundation.org/> , 15 พฤษภาคม 2558.
วรรณโชค ไชยสะอาด. 2560. “โสเภณีถูกกฎหมาย” จัดผลประโยชน์มีดี-คืนศักดิ์ศรีความเท่าเทียม” (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา : <https://www.posttoday.com/politic/report/488530>, 11 ต.ค. 2561.

สมาคมรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2558. โครงการวิจัยเรื่อง “การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย”. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานคดีค้ามนุษย์. “ประวัติความเป็นมาการก่อตั้งสำนักงานคดีค้ามนุษย์”.
สำนักงานอัยการสูงสุด. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา : <http://www.caht.go.th/index.php/trafficking-history> ,20 ต.ค. 61.

สถิติตำรวจ. 2560. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา : <http://pitc.police.go.th/dirlist/dirlist.php?dir=/crimes/2560>, 29 ตุลาคม 2561.

สปริงนิวส์. 2561. “ดร.บุกตรวจอาบอบนวดกลางเมืองเชียงใหม่ ลุกค้าแตกกระเจิง”. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา : <https://www.springnews.co.th/news/188073>, 6 พฤศจิกายน 2561.

สำนักงานแรงงานประเทศสิงคโปร์. “การค้าประเวณีในประเทศสิงคโปร์”(ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา : <http://singapore.mol.go.th/node/3971>, 9 ส.ค. 61

อดิสร หมวกพิมาย. World Bank กับการเมืองไทย. 2542. (ระบบออนไลน์)
แหล่งที่มา : http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=World_Bank_กับการเมืองไทย, 12 พฤษภาคม ,14 ต.ค.61.

Empower Foundation. 2016. “Moving toward Decent Sex Work: Sex worker Community research Decent Work and Exploitation in Thailand” Nonthaburi: Empower University

Global Network of Sex Work Projects. 10 Reasons to Decriminalize Sex Work: Updated Brief Published, Website <http://www.nswp.org/news/10-reasons-decriminalize-sex-work-updated-brief-published>, 20 September 2018.

GQ THAILAND. 2561. “ปุมหลัง ‘โสเภณี’ ในสยามประเทศ” (ระบบออนไลน์)
แหล่งที่มา : <https://www.gqthailand.com/talk/article/behind-the-red-light>, 22 พฤศจิกายน 2561.

iLaw. 2556. “ 2503-2539-วันนี้ การค้าบริการทางเพศยังอยู่ในวังวนสีเทา”

(ระบบออนไลน์)แหล่งที่มา : <https://ilaw.or.th/node/2863>, 6 ต.ค.61.

LIFT International. 2561. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา : www.liftinternational.org/updates/2018/4/20/75irzofrwm6yf5z0wvq7ifkwolntkb, 11 ต.ค. 2561.

MGR Online . 1 ก.ค. 2559. "ญาติ 20 ผู้ต้องหาอาบอบนวดนารี ร้อง กสม.ถูก สดม.คุมตัวไม่ยอมปล่อยแม่ศาลตัดสินแล้ว". (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา : <https://mgronline.com/politics/detail/9590000065630>, 6 พ.ย. 61.

MGR Online. 2559. "เชียงใหม่" ไร้ค่าประเวณี! จนท.ลุยตรวจแล้วทั้งอาบอบ นวด-โอเค". (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา : <https://mgronline.com/local/detail/9590000059301>, 15 พ.ย.61.

Nation TV. 2560. "สาวประเภทสอง ถูกดร.อาสาทำร้ายริมหาดพัทยา เข้า ร้องสภ.เมืองขอความเป็นธรรม" (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา : <http://www.nationtv.tv/main/content/378545433/>, 27 ต.ค. 2561.

Nation TV. PRIMETIME กับ เทพชัย. 2559. "เบื้องลึก! บุกจับ อาบ อบ นวด "นารี"(ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา : <http://www.nationtv.tv/main/content/378505901/>, 19 ต.ค. 2561.

TeeNeeThaiPBS. 2561. "พนักงานบริการทางเพศ เรียกร้องยุติการ "ล่อซื้อ" ให้ ถือว่าผิดกฎหมาย", 6 พฤศจิกายน 2561.

ThairathTV. 2559. ถามตรงกับจอมขวัญ. "ถามตรงๆ บุกหลาย "นารี อาบอบ นวด"". (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=JnTfrYWxo083>, 12 พ.ย. 2561.

UN Web TV The United Nations Live & On Demand. 2017. " Consideration of Thailand - 1504th Meeting 67th Session Committee on Elimination of Discrimination Against Women" Website http://webtv.un.org/search/consideration-of-thailand-1504th-meeting-67th-session-committee-on-elimination-of-discrimination-against-women/5493644366001?term=thailand&fbclid=IwAR0MBY26JyGQx9Lpr6AAXuSapm_Olu_eZ_qrhXn6shxjaE_SG1ahe_MAFJ3M#full-text, 22 ต.ค. 2561.

Thailand 2013 Findings on the Worst Forms of Child Labor USA Dept of Labour. " (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา : <http://www.dol.gov/ilab/reports/child-labor/thailand.htm#prevalence>

The IOM (2011: 96) . Westimates that children represented approximately 10% of all migrants living in Thailand.

Gulf Times. " (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา : <http://thaicapitalist.com/2015/07/thailands-shadoweconomy-among-biggest-worldwide>
"Sex debate: Prostitution is a \$4.3 billion industry in Thailand," Agents/CNN. " (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา : <http://www.thaivisa.com>

Sexual health, human rights and the law WHO. " (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา : http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/175556/1/9789241564984_eng

Facts about sex workers and the myths that help spread HIV The Lancet. " (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา : <http://www.thelancet.com/infographics/HIV-and-sex-workers>

Prostitution Law Committee Report. " (ระบบออนไลน์)
แหล่งที่มา : <http://www.justice.govt.nz/policy/commercial-property-and-regulatory/prostitution/prostitution-law-review-committee>

Sex Work and the Law the Case for Decriminalization. " (ระบบออนไลน์)
แหล่งที่มา : <http://www.desireealliance.org/conference/Sex%20Work%20and%20the%20Law%20-%20case%20for%20decrim-2.pdf>

เว็บไซต์ : <https://theprojectx.org/> เข้าถึง 20 พฤศจิกายน 2561
เว็บไซต์ <https://www.dol.gov/sites/default/files/documents/ilab/ThailandTranslation.pdf> Thailand 20 พฤศจิกายน 2561

ไม่มีใครผิด

NOBODY'S WRONG

decriminalise empower